

št. 172 (14.568) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNİK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNİK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakir nad Cerkljem, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodoša" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNİK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

SREDA, 30. JUNIJA 1993

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽASKA KREDITNA BANKA

BANCOMAT

Moja banka, v žepnem formatu.

VOJNA V BOSNI IN HERCEGOVINI

Ultimat Izetbegoviću

Bosansko predsedstvo prepričuje svojega prvega moža, naj pristane na delitev Bosne, neuvrščeni pa v VS ZN zahtevajo konec embarga

NEW YORK, SARAJEVO - Islamske države in članice gibanja neuvrščenih so v torek pozno ponoči prisilile Varnostni svet Združenih narodov k se eni razpravi o odpravi prepovedi oboroževanja bosanskih Muslimanov. Pobudnice so se pred glasovanjem dobro vedele, da gre za boj brez upanja v zmago, toda kot upajo, naj bi »moralno vprašanje dovoljenja za samoobrambo«, kot je glasovanje imenoval pakistanski predstavnik, v ožadi vendarle razdelilo nasprotnice odprave embarga iz Zahodne Evrope in ZDA. Clintonova administracija namreč uradno še vedno zagovarja oborožitev Muslimanov skupaj z zračnimi napadi na srbske postojanke v Bosni. A Washingtonu se ni treba bati, da bo moral svoje obljube tudi uresničiti, saj je Rusija že napovedala veto. Prava pogajanja o Bosni zato ne potekajo v New Yorku, ampak v Sarajevu, kjer skuša sedmerica članov bosanskega predsedstva prepričati Alijo Izetbegovića, po besedah lorda Owna »človeka, ki ga ne moremo zaobiti zaradi njegovega vpliva na vojsko«, naj pristane na srbsko-hrvaški nacrt razdelitve Bosne na tri samostojne enote. Opazovalci se ne pričakujejo odločitve, saj je bosansko predsedstvo že napovedalo nadaljevanje prepricavanja. K čim hitrejšemu pristanku bosanskega predsednika na razdeljeno Bosno pa naj bi pomagali tudi Srbi in Hrvati, ki z združenimi močmi napadajo Muslimane v osrednji Bosni.

Poročila s fronte okrog Kreseva in Kiseljaka pa so nasprotujoča, saj po izjavah poveljstva hrvaške vojske napredujejo muslimanske sile. (Agencije)

Vojaki bežijo iz goseničarja britanskega poveljnika Alastaira Duncana, ki je pri žepci nateletel na protitankovsko mino (AP)

Ustica: Domnevo o dvojnem izstrelku sprejeli z zanimanjem, a tudi s skeptso

RIM - Ameriški izvedenec Robert Sewell je prepričan: letalo Itavie, ki je 27. junija 1980 strmoglavilo pri Ustici, sta zrusili raketi.

Izvedenec zduženja svojcev žrtev letalske tragedije je na tiskovni konferenci v Rimu orisal zaključke, do katerih je prišel po podrobni analizi letala. Sewell, ki je bil 40 let v službi pri ameriški vojski, nima dvomov. Itaviin DC 9 sta zadeli dve raketi, ki ju je izstrelilo bojno letalo iz razdalje okoli 12 milj in ki je le-

telo pod civilnim zrakoplovom. Prva raketa je zadela prednji del letala, druga pa je prebila rep.

V dokaz je izvedenec navedel kopico podatkov in indicij. Dejal je, da je šlo za majhni raketi zrak-zrak z optičnim sistemom vodenja. Namenjeni sta bili najbrž drugemu bojnemu letalu, ki ga je DC 9 nehote »zasencil« s svojo maso. Ali tip raket lahko razkrije identiteto »killerja«? Ne, pravi Sewell, ker je s takimi raketami leta 1980 oboroževalo svoja letala vsaj 40 držav.

Javni tožilec Giovanni Salvi, ki s preiskovalnim sodnikom Rosariom Priorejem vodi preiskavo, se do te teze ni hotel opredeliti in je dejal le, da gre za »zanimivo delovno hipotezo, ki smo jo vsekakor upoštevali«. Dodal je, da jo bo treba primerjati z italijanskim in mednarodnim dogajanjem v dneh, ko je letalo strmoglavilo. Pri tem je sodnik pohvalil ZDA za sodelovanje, obenem pa dodal, da ne Francija ne Rusija nista pokazali iste pripravljenosti. (VT)

RIM / ODLOČEN ZAGOVOR

Craxi spet govoril o zaroti, katere naj bi bil žrtev

Pred komisijo priznal, da je kršil zakon o finansiranju strank

RIM - »Vcasih se parlamentarec znajde v težavah in zadregi, se zlasti ko mu sodijo kolegi, ki niso moralno neoporečni. Mislim predvsem na tiste, ki se srečujejo in imajo stike s kriminalnim okoljem.« Bettino Craxi, ki je včeraj pričal pred poslanskim odborom za parlamentarno imuniteto, se je ustavil pri nedorečeni groznji. Toda s pripombo: morda bom imena in priimke razodel na plenarnem zasedanju.

Odbor je obravnaval včeraj štiri zahteve milanskih sodnikov, ki v okviru podkupniške afere dolžijo Bettina Craxija, da je kršil zakon o javnem finansiranju strank, da je izsiljeval podkupnine in hranil ukraden denar. Kot že večkrat v preteklosti je bivši tajnik Psi priznal kršitev zakona o finansiranju stran, zavrnil pa ostale obtožbe in se prikazal kot žrtev komplota. Sredstvo komplota, je dejal, so milanski sodniki.

V zagovoru je Craxi najprej sledil že preverjeni shemi: zanimal je, da bi poznal ljudi, ki jih sodniki navajajo kot price; poudaril je, da je bila kršitev zakona o finansiranju strank splošen pojav, pred katerim ni bila imuna nobena politična sila; podčrtal je teorijo komplota. Ob koncu pa dodal tri vzroke »zadrege«: dejstvo, da se problem obravnava s kriterijem »politične oportuniteti in propagande«, ne pa po zakonu; dejstvo, da si politična nomenklatura,

Bettino Craxi

ki se je prav tako protizakonito finansiral, lasti pravico, da sodi drugim; tretji vzrok pa so kolegi, ki »nimajo moralne pravice, da mu sodijo«.

Novinarjem, ki so cakali pred dvorano, kjer je zasedal odbor, Craxi ni hotel reci nič več. Pa tudi v odboru je bil, po pričevanju članov, v tem pogledu skop in namigujoč. Predstavniku Severne lige Gianmarcu Manciniju, ki ga je izrecno vprašal, na koga cika, je Craxi odgovoril, da bo imena in priimke povedal v avli na plenarnem zasedanju zbornice, »seveda če bom imel za to možnost in prilžnost«. Dodal pa je vsekakor, da misli »na osebe, ki imajo zelo vplivne zadolžitve«.

Opomin je bil izrecen. Odbor pa bo kljub temu predlagal zbornici, naj dovoli sodni postopek rproti bivšemu socialističnemu liderju. (VT)

Šolski skrbnik: »Zgrešeni prevodi so hud primer«

Tržaški šolski skrbnik Renato Andreassi je ocenil zgrešene prevode naslovov slovenskih maturitetnih nalog kot »hud primer«, za katerega upa, da se ne bo več ponovil. Skrbnik je najavil, da bo vso dokumentacijo o zadevi poslal ministstvu za šolstvo. Medtem so se na poklicnem zavodu Štefan začeli ustni izpiti.

stran 3

Volitve v Gorici najbrž na jesen

Predčasne občinske volitve na jesen se v Gorici zdijo že neizbežne. po predsednični napovedi skorajšnjega odstopa župana Tuzija se je prvi poskus oblikovanja široke institucionalne večine izjalovil: načelniki skupin v občinskem svetlu so se po skoraj triumfnem sestanku razšli brez dogovora.

stran 5

Goljufija pri uvozu mesa

Finančna straza je v Gorici odkrila veliko goljufijo pri uvozu mesa in živine. Prijavili so 12 oseb, ki naj bi preko osmih fiktivnih podjetij ogoljufale državo za 37 milijard lir davka IVA.

stran 5

Novi načini pranja denarja

PARIZ - Mednarodna skupina za finančno dejavnost (GAFT), ki proučuje načine pranja denarja, je v svojem letnem poročilu, objavljenem v sredo, poudarila, da obstajajo »nove tehnike«, ki jih uporabljajo pri pranju denarja. Skupina sedmih najbolj razvitih držav sveta G7 je GAFT ustanovila pred štirimi leti, da bi raziskala možnosti za ukrepanje proti pretoku denarja od mamila. Vendar poročilo hkrati poudarja, da so »pralci« umazanega denarja tudi sami razvili »bolj izdelane metode«, da bi se izognili novim predpisom. Zatekajo se namreč v nebančne finančne ustanove: menjalnice, igralnice, finančne posredovalnice, življenjsko zavarovanje, poštna nakazila kakor tudi zunanja podjetja v finančnem sektorju - drobnoprodajna mesta, uvozno-izvozne družbe ali paravanske družbe. (AFP)

OBALA / POLETNI KULTURNI UTRIP

Od glasbe do filma in gledališča

Kulturni in turistični delavci obljublajo, da bodo ustregli prav vsem okusom

BORIS VUK

Poleti je neuradna prestolnica naše države Portoroz. K temu statusu sodi tudi primeren kulturni utrip. Na včerajšnji tiskovni konferenci so v portoroškem Avditoriju predstavili program kulturnih prireditev letošnje poletne sezone. Program je zastavljen tako, da bodo lahko v njem našli kaj zanimivega zase tako najzahtevnejši ljubitelji »visoke umetnosti« kot tudi tisti, ki imajo raje preprostejšo zabavo, na primer Moped Show, ki bo s sodelovanjem jazz pevke Mie Znidaric tudi nekoliko dvignil nivo.

Tradicionalni Piranski glasbeni večeri se bodo začeli že ta petek z nastopom Ljubljanskih madrigalistov, nato pa se bo zvrstilo še sedem koncertov z večinoma svetovno uveljavljenimi izvajalci.

Omeniti je treba še sobotno uprizoritev opere Traviata v izvedbi Opere in Baleta SNG iz Maribora. Tudi za ljubitelje lažje glasbe je poskrbljeno, napovedanih je pet sodobnih zabavnoglasbenih prireditev. Melodije morja in sonca pa bodo letos predstavljene v Kopru.

Petkovi večeri v Avditoriju so posvečeni filmskemu gledališču. Filmske uspešnice, ki jih predvajajo, bodo zanimive tudi za tuje goste, saj filmi niso sinhronizirani in so marsikdaj prikazani tukaj prej kot v mnogih velikih evropskih mestih.

Zivahen kulturni utrip za to poletje obljublajo tudi v Kopru in Izoli, kjer se bodo zvrstile številne prireditve, od rock koncertov do gledaliških predstav. (Foto: Srdjan Zivulovic/TRIO)

PODKUPNINE / POLEG NOVE SERIJE JAMSTVENIH OBVESTIL

Preventivni zapor za bivšega menedžerja Fiata Ghidello

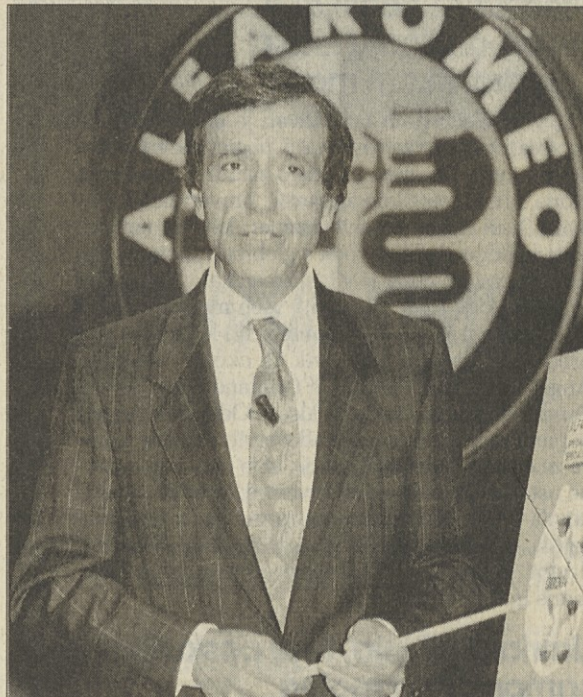
RIM - Vittoria Ghidello, ki je bil dolgo let na čelu družbe Fiat Auto, trenutno pa je predsednik turinske družbe »Graziano Transmissioni«, je včeraj doletel nalog za preventivni zapor. Na zahtevo javnega tožilca Nicole Magroneja ga je podpisal preiskovalni sodnik Carlo Curinone, in sicer v okviru preiskave o upravljanju podjetja Oto Trasm iz Barija, katerega večinski delničar je prav turinska družba.

Ghidella in še nekateri voditelji obeh družb so že pretekli mesec prejeli jamstvena obvestila, saj so jih sodniki sumili poneverjanj v škodo države, ponarejanja poslovnih podatkov in davčnih prekrškov. Bivšega Fiatovega menadžerja pa kljub zapornemu nalogu se niso aretirali, ker naj bi se nahajal v Nemčiji, medtem ko so že v zaporu trije voditelji družbe Graziano Transmissioni.

Sicer pa je bil na področju podkupniških preiskav včerajšnji dan dokaj intenziven. Jamstve-

na obvestila je prejela vrsta uglednih parlamentarcev: Carmelo Conte, Claudio Signorile in Gulio Di Donato (vsi PSI) ter Antonio Cariglia (PSDI), medtem ko je že v ponedeljek ista usoda doletela tudi Ciriaca De Mito. Signorileja milanski sodniki dolžijo prejema podkupnin od podjetja Lodigiani za železniške zakupe, medtem ko naj bi Cariglia prejel podkupnino družbe Bull za dobave na račun ministrstva za kulturne dobrine. Jamstveno obvestilo za Conteja, ki so ga izdali neapeljski sodniki, se nanasa na Italio 90, medtem ko je Di Donato osumljen, da je prejel 100 milijonov lir za zakup pobiranja odpadkov v občini San Giorgio (Neapelj). Ciriaco De Mita pa je skupaj z bratom Michelejem prejel novo obestilo od sodnikov v Salernu, ki ga dolžijo sodelovanja pri korupciji ob gradnji nekega industrijskega obrata.

Pri sodniku Di Pietru se je včeraj oglašil Claudio Martelli, ki je spontano

prical o eni zmed afer, zaradi katerih je prejel jamstveno obvestilo, medtem ko so turinski sodniki zaslislali bivšega člana KPI Brenna Ramazzottija. Po neuradnih vesteh naj bi Ramazzotti tokrat priznal, da ni bil lastnik zunanjet-

govinske družbe Eumit, ampak da jo je upravljal v imenu svoje stranke, povrh pa naj bi izjavil, da 50 milijonov na švicarskem računu »Gabbietta« ni bilo sad prodaje te družbe, ampak izkupicek podkupnin in finansiranj.

Danes nova volilna pravila

RIM - Poslanska zbornica se bo danes izrekla o novih volilnih pravilih. Prejšnji teden so poslanci odobrili vseh šest členov zakona, danes pa se morajo izreči se o volilnih okrožjih in nato o zakonu v celoti.

Zbornica je skoraj v celoti sprejela predlog poročevalca Sergia Mattarella, ki je predlagal večinski uninominalni sistem v enem samem krogu s 25-odstotno poročno korekturo. Edina bistvena razlika, ki so jo vnesli poslanci, zadeva proporcno kvoto z možnostjo enega preferenčnega glasu.

Nova volilna pravila so bila včeraj v ospredju srečanja med predstavniki KD in DSL. Hrast si je zaman prizadeval, da bi dosegel dva volilna kroga in odpravil odstopanje glasov od proporcne kvote. Pogovor je bil prehodnega značaja, saj se stranki nista dogovorili o možnih popravkih med razpravo o senatu. Kljub temu pa je dogovarjanje vznevoljilo Severno ligo, ki zahteva takojšnjo odobritev volilnih pravil in nato nove volitve. (VT)

TELEVIZIJA / IMENOVANJA

RAI ima nov upravni svet

Spadolini in Napolitano izbirala med neodvisnimi

RIM - V ponedeljek zvečer sta se je javno oprostila, ker nista uspela izpolniti obveznosti, včeraj pa sta dokončala, nelahko nalogo in imenovala člane novega upravnega sveta javne radijske in televizijske hiše Rai. Predsednik senata Giovanni Spadolini in predsednik zbornice Giorgio Napolitano sta tako demantirala pesimiste, ki so se le za jutri napovedovali seznam novih upraviteljev.

Spadolini in Napolitano, katerima je zakon naložil to breme, sta se naloge lotila zelo resno in v popolnem sozvočju. Najbrž jima ni uspelo ohraniti v celoti rezerviranosti, ki sta jo želela, ker so nekatera imena kljub vsemu pronicila. Odločala pa sta, kot kaže, povsem sama, saj glasovi trdijo, da so nekateri tajniki strank zaman silili vanju, da bi zvedeli, kaj nameravata.

Novi upravni svet Raia sestavljajo: redni profesor upravnega prava, bivši rektor beneske univerze in predsednik Zavoda za znanost in literaturo v Venetu Feliciano Benvenuti; profesor upravnega prava, bivši rektor beneske univerze in predsednik Zavoda za znanost in literaturo v Venetu Feliciano Benvenuti; profesor upravnega prava, bivši rektor beneske univerze in predsednik Zavoda za znanost in literaturo v Venetu Feliciano Benvenuti; profesor upravnega prava, bivši rektor beneske univerze in predsednik Zavoda za znanost in literaturo v Venetu Feliciano Benvenuti.

clan znanstvenega odbora italijanske enciklopedije Tullio Gregory; docent družbenih komunikacij pri milanski, rimski in turinski univerzi ter bivši predsednik novinarkega sindikata Paolo Murialdi in palermska založnica Elvira Sellerio. Kot o možnem kandidatu se je govorilo o trzaskem germanistu Claudiu Magrisu, ki pa je, kot kaže, odklonil zadolžitev, kot jo je pred njim Umberto Eco.

V krajšem sporočilu sta Spadolini in Napolitano pojasnila, da sta kandidata za novi upravni svet iskala med neodvisnimi ljudmi, ki so po izkušnji in občutljivosti pozorni za menadzersko vodenje podjetja. Odmevi na imenovanje novih upraviteljev so na splošno pozitivni. Danes se bo še zadnjič sestal stari upravni svet raia, ki pripravlja »belo knjigo« o problemih za nove upravitelje, nato pa bo umesčen novi upravni svet, ki bo moral v svoji sredi izbrati predsednika (govori se o prof. Benvenuti); skupno z glavnim delničarjem Iri imenovati novega generalnega direktorja. To bo prvi preizkusni kamen, ki bo pokazal, kolikšne neodvisnosti so res sposobni novi upravitelji.

ITALIJA / PREPRIČANJE MINISTRskega PREDSEDNIKA

Sporazum o ceni dela je možen

Vlada bo predložila kompromisni predlog

RIM - Minister za delo Gino Giugni je bil po srečanju z industrijskim pesimistom, premier Carlo Azeglio Ciampi pa se verjame, da je možno skleniti sporazum o ceni dela. Za potrditev tega prepričanja je predsednik italijanske vlade izbral sindikalno tribunsko, kongres konfederacije Cisl. Vozli, ki se ostajajo, za Ciampija niso neresljivi.

Italijanski premier, ki je včeraj v imenu vlade pozdravil kongres sindikalne organizacije, je zajamčil »napor vlade in moj osebni, da bi bil dogovor dosežen«. In k temu je dodal, da mu sporazum ni pri srcu zato, ker bi s tem uvrstil vlado in ji podaljšal življenje (»Nimamo ambicije, da bi postavljali rekord trajanja in si ustvarjali volilni kapital«), pač pa zato, ker je temeljnega pomena za vso italijansko družbo. »Sporazum«, je poudaril, »je sporočilo, ki ga domači in tuji investitorji pričakujejo. To bi bil dokaz, da s sanacijo gospodarstva in politike mislimo resno in da je Italija vredna zaupanja.« Besede so bile naslovljene predvsem industrijskim, ki so v ponedeljek sicer poudarili pomen dogovora, vendar v isti sapi dodali, da se »svet ne bo po-

Massimo Azeglio Ciampi

dril, ce ne bo dosežen«. Ciampi ni istega mnenja. »Dogovor o ceni dela«, je poudaril, »je preokret v sindikalnih odnosih v podjetjih in v družbi in sestavni del splošne dohodkovne politike, ki naj okrepi proizvodno osnovo, oblikuje nova delovna mesta, zasciti kupno moč plač in pokojnin.« Skratka eden od temeljev, na katerih sloni sanacijska politika.

S tem sta soglasala tudi tajnika ostalih dveh sindikalnih konfederacij Bruno Trentin in Piero Larizza, ki sta dodala, da so sindikati popustili že povsod, kjer so lahko, sedaj mo-

rajo glavni korak narediti delodajalci. In z njima je soglasal tudi tajnik Krščanske demokracije Mino Martinazzoli, ki je poudaril, da so si sindikati vselej znali prevzeti lastne odgovornosti, »medtem ko so bili podjetniki večkrat bolj togi in previdni«.

Kakšne so perspektive za dogovor bo jasno danes, ko bo vlada predložila sobesednikom kompromisni predlog. Nerešena vprašanja sta možnost izposojanja delovne sile v obliki leasinga ter možnost dodatnega pogajanja, ki ga podjetniki necejo se zlasti v malih podjetjih.

PARTIZANSKI DNEVNIK

Bistveno je ujeti resnični pulz življenja skupnosti

SANDOR TENCE

Petdesetletnica ustanovitve Partizanskega dnevnika predstavlja tudi priložnost, da se zamislimo o sedanjosti in o bodoči vlogi Primorskega dnevnika. V svetu in v družbi, ki se hitro spreminja, igrajo namreč javna občila zelo pomembno, ce ze ne bistveno vlogo, ki je lahko pozitivna in obenem tudi negativna. Casopisi, radio in televizija informirajo, a tudi manipulirajo javno mnenje, ga usmerjajo in zavajajo, so v dobrem in v slabem protagonisti družbenih dogajanj.

Ko sem sredi sedemdesetih let začel zahajati v uredništvo Primorskega dnevnika se je v njem bil oster generacijski boj. Na eni strani so bili novinarji, ki so ustanovili Partizanski dnevnik, na drugi pa mladi, ki so zagovarjali različno novinarsko vizijo. Bil je to čisto normalni spopad med tradicijo in novostjo, iz katerega sem se kot mladi prireknec končev utrip naše narodnostne skupnosti. Dnevnik je v svojem življenju preстал ze več kriz, ki so ogrozile njegovo obstoj, najhuje pa je bilo, ko je v določenih trenutkih izgubil stik z realnostjo, ki ga je

me naučili novinarsko abecedo. Ne bom nikoli pozabil Marija Dolgana, tedanjega urednika trzaskе kronike, ki me je preganjal s črno in sodo kroniko, ko je dobro vedel, da ne bom nikoli niti povprečen črni kronist. Seveda sem bil takrat na strani mladih, ki so starejšim skušali dokazovati, da se (tudi) majhen zamejski svet vendarle premika in da ni več tisti iz leta 1945.

Iz tistega postopenega generacijskega spopada sem se, kot rečeno, naučil marsikaj koristnega.

Spoznal sem, da bo Primorski dnevnik lahko zivel in obstajal, ce bo dojemal vsakdanji življenjski utrip svojih bralcev, ki je potem konec koncev utrip naše narodnostne skupnosti. Dnevnik je v svojem življenju preстал ze več kriz, ki so ogrozile njegovo obstoj, najhuje pa je bilo, ko je v določenih trenutkih izgubil stik z realnostjo, ki ga je

obdajala. Ne maram spominjskih proslav, iz katerih clovek ne odnese ničesar, se manj pa tistih, ki nimajo nič skupnega s sedanjostjo in jo celo skušajo prikrivati in zakrivati.

Zgodovina je učiteljica življenja. To velja tudi za Partizanski dnevnik in za njegovega naslednika. Zato naj bo ta svetla obletnica priložnost, da se trezno in odkrito pomenimo o usodi tega našega časopisa, ki je potem v marsičem tudi usoda Slovencev v teh krajih.

Prepričan sem, da bo moral Primorski dnevnik - se bolj kot doslej - informirati o našem vsakdanu, o lepih in manj lepih dogodkih, o uspehih in tudi o

zablodah naše politike in naših politikov. Mi prevečkrat olepšujemo nasostvarnost, jo izkrivljamo in včasih zaidemo v nasprotne pesimistične skrajnosti. Bodo tudi novinarji nekoliko bolj realisti in posteni do vesti, ki jih dnevno objavljamo. Vsi skupaj pa naj si ne delajmo utvar, da je manjšina otok v tem razburkanem morju.

NOVICE

Jamstveno obvestilo tudi za Renzullija (PSI)

PORDENON - Namestnik državnega pravdnika iz Pordenona Raffaele Tito je včeraj naslovil jamstveno obvestilo furlanskemu parlamentarcu Aldu Gabrielleju Renzulliju, ki je osumljen kršenja zakona o javnem financiranju strank. Renzulliju, ki pri PSI odgovarja za zdravstveni sektor, naj bi milanska podjetnika izplačala 60 milijonov lir za fakture, ki so bile izdane za neobstoječe operacije. Podrobnosti naj bi bil izdal eden od podjetnikov.

Milanska podjetnika naj bi bila povezana z dvema velikima farmacevtskima hišama, preiskava pa naj bi bila povezana s tisto, v katero je vpleten tudi bivši minister za zdravstvo Francesco De Lorenzo. Prav zato bodo pordenonski sodniki zbrano dokumentacijo danes poslali v Milan.

Dvesto družin na robu obupa

VIDEM - Videmski Digos pospešeno nadaljuje s preiskavo v zvezi z goljufo, s katero so za 34 milijard opeharili Dezelu, a tudi bančne zavode in seveda posameznike, ki so svoje prihranke vložili v nakup stanovanj in sedaj tvegajo, da se znajdejo na cesti. Potem ko so predvčerajšnjim aretirali osem oseb, preiskovalci skušajo razvozlati zamotan sistem poslovanja treh od skupno 17 združenj, ki so osumljeni, da so s prevarami, lažnimi stečajji, brezobzirnimi agenti in svetovalci polnile blagajne.

Predstavili publikacijo o pomanjkanju kisika v Jadranskem morju

TRST - Po številnih raziskavah je danes mogoče ugotoviti razloge za množičen pogin rib v Jadranskem morju. Do njega ni prišlo zaradi onesaženja morja, kot je marsikdo zatrjeval, temveč zaradi klimatskih in meteoroloških razmer; le-te so namreč onemogocile, da bi se voda v globinah spotoma obnavljala, zaradi česar je v njej zmanjkalo kisika. Gre za pojav, ki je sicer prisoten v vseh morskih vodah in o katerem je govor v publikaciji, ki jo je včeraj predstavil deželni odbornik za okolje Franco Angelini in ki so jo pripravili Giuliano Orel, Serena Fonda Umari in Floriana Alessi. Odbornik Angelini je predvsem govoril o prizadevanjih deželne uprave za čistejša Jadranska morja, ki je prav v te namene ustanovila posebni observatorij; sicer ga je ustanovila z dvojnimi nameni: prvič da bi raziskala vzroke onesaževanja in jih nato skušala odstraniti, drugič pa zato, da bi prebivalstvu nudila čisto morje in čiste plaže.

Umrla dijakinja, ki je poskusila samomor na maturi

RIM - V rimski bolnišnici Gemelli je včeraj ponoci umrla dijakinja, ki je 24. junija med pisanjem prve maturitne naloge poskusila samomor. 19-letno S.C. je med prvo pisмено preizkušnjo na zavodu de Sanctis obsel obup, oddaljila se je v stranice, kjer se je obesila s pasom. Ko je bila ze v nezavesti sta jo našla dva profesorja, ki sta takoj poklicala rešilca, s katerim so jo prepeljali v bolnišnico, kjer pa je včeraj podlegla poškodbam.

POLITIKA / V PETEK PRVA SEJA SVETA

Kdo bo predsednik deželne skupščine?

Vsi čakajo na prvo potezo Severne lige

TRST - V petek se bo na umestitveni seji sestala novoizvoljena deželna skupščina, ki ima na dnevnem redu izvolitev predsednika in dveh podpredsednikov, pred tem pa bodo svetovalci prisegli zvestobo republiški ustavi in deželnemu statutu. Svetovalske skupine se se niso sporazumele o novem predsedniku, tako da obstaja stvarna nevarnost, da se bo petkovo zasedanje končalo brez izvolitve vodstva skupščine. Prvo sejo bo kot najstarejši svetovalci vodil zastopnik Liste za Trst Gambassini, pri tem mu bosta pomagala najmlajša svetovalca Polidori (Severna liga) in Degrassi (Demokratska stranka levica).

Severna liga, ki ima največ svetovalcev (17 na 60), je takoj po volitvah napovedala predstavitev upravnega in političnega programa novega deželnega odbora. Doslej pa tega še ni naredila in verjetno čaka na prvo sejo skupščine. Njen lider Fontanini je rekel, da si bo Liga prizadevala za doseg dveh temeljnih ciljev, ki sta

federalizem in nova volilna zakonodaja. Bossijevo gibanje vsekakor se ni odkrilo svojih političnih kart in se ni povedalo, s kom misli voditi Dezelu ali pa zeli ubrati pot opozicije.

Proti vsakršnemu sodelovanju s Severno ligo se je za sedaj izrekla Krščanska demokracija. Na prednoci seji strankinega vodstva je prevladalo stališče, da KD nima ničesar skupnega s tem gibanjem in da se ne boji opozicijske vloge. Njen tajnik Longo je dosedanje razgovore z bivšimi političnimi zavezniki in z DSL označil za neuspešne.

Sodec po volilnih izidih bo politično življenje na deželi ravni osredotoceno na Severni ligi, KD in DSL. Od odnosov med temi tremi strankami bo odvisna usoda deželne vlade, ki jo bodo - ce bo slo tako naprej - izvolili sele septembra ali celo oktobra. Ni izključeno, da bodo pojutrišnjem izvolili predsednika skupščine s časovno omejenim mandatom, kot se je zgodilo po volitvah leta 1988.

ČEDAD / PREDLOG ŽUPANA IZ PODBONESCA SPECOGNE

Loterija naj reši čedajski Mittelfest

Zamisel ni izzvala še nobene reakcije - Loterija naj bi bila vezana na lutkovno gledališče

CEDAD - Bo loterija skupnosti Alpe-Jadrana resila čedajski Mittelfest? To je vprašanje, ki si ga mnogi zastavljajo, potem ko je idejo o loteriji iznesel župan iz Podbonesca Romano Specogna. Dejstvo je, da po prvih dveh izvedbah, ko je ze kazalo, da si je čedajski festival zagotovil stalnost, so iz Rima in samega Trsta prisle neprijetne vesti: denarja ni na razpolago. Kaj storiti? Zacele so se prve polemike, začele so se medstrankarske bitke, ces da je festival služil v propagandne namene ene oziroma druge

RUDI PAVSIC

stranke, enega oziroma drugega ministra.

V splošno nezanimanje je treba vključiti tudi čedajsko občinsko upravo, ki je doslej zelo malo storila, da bi skušala vsa zadeva premakniti z mrtve točke.

Odtod zamisel, ki jo je pred nekaj dnevi predlagal župan Specogna. Na podlagi podobnih prireditvev (regata v Benetkah, konjske dirke, festival popevke, ipd.), naj bi tudi čedajski festival povezali z loterijo, ki bi dobila

mednarodne razsežnosti, saj bi veljala za vse države in dežele skupnosti Alpe-Jadrana. Z nabranim denarjem pa bi brez večjih težav finansirali čedajski festival, ki naj bi bil tokrat namenjen satiri.

Cudno pa je, da iz uradnih krogov ni nihče reagiral na Specognov predlog, ne v pozitivnem in niti v negativnem smislu. Zato ni znano, kaj o tem mislijo na zunanjem ministrstvu in na Dezeli, ki sta pristojna za organizacijo take manifestacije.

Doslej je predlog podprl le umetniški direktor festivala Cesare Tomasetti, ki je celo predlagal, naj bi bila loterija vezana na lutkovno gledališče, ki je prisotno na Mittelfestu. S tem bi dali pobudi določen kulturni pomen, istocasno pa bi bila zanimiva tudi za televizijske hiše, ki bi lahko predstavile za svoje programe. Ne smemo namreč pozabiti, da je eden od očetov italijanskih lutk, Podrecca, Benecan po rodu in prav zato je lani Obcina Speter ustanovila natečaj za Zlato lutko.

NOVA ZALOŽNIŠKA POBUDA

Časopis za vsestransko turistično promocijo Istre

Med ustanovitelji družba Promolstria, krožke Istria in Italijanska Unija - Za sedaj priloga TriesteOggi

TRST - Istra je dobila učinkovito sredstvo za promocijo svoje turistične in splošne gospodarske ter kulturne ponudbe. Gre za publikacijo "Istria amica-prijateljska Istra", ki je pred dnevi izšla kot priloga trzaskе dnevnika TriesteOggi, brezplačno pa so jo razdeljevali tudi v nekaterih mestih severne Italije. Casnik, ki bo izhajal kot mesečnik, objavlja turistične informacije in oglase ter članke o zgodovinskih in kulturnih znamenitostih Istre. Namenjena je predvsem italijanskim turistom, a tudi gospodarskim operaterjem, ki želijo investirati v Istri.

Prilogo so na včerajšnji tiskovni konferenci predstavili član uredniškega odbora, novinar Ezio Giuricin, predsednik krožka Istria in novoustanovljene družbe Promolstria Marino Vocci in Zeljko Ostojic, predsednik poroškega podjetja "Istra Adria Marketing", ki je tudi odbornik za turizem istrske županije. Pobuda za časopis se je rodila v Trstu, ki je za Istro vazen kulturni in ekonomski sogovornik. Uvodnik k prvi številki je napisal univerzitetni profesor Ulderico Bernardi, ki je postavil v

uredniškega odbora, novinar Ezio Giuricin, predsednik krožka Istria in novoustanovljene družbe Promolstria Marino Vocci in Zeljko Ostojic, predsednik poroškega podjetja "Istra Adria Marketing", ki je tudi odbornik za turizem istrske županije.

Pobuda za časopis se je rodila v Trstu, ki je za Istro vazen kulturni in ekonomski sogovornik. Uvodnik k prvi številki je napisal univerzitetni profesor Ulderico Bernardi, ki je postavil v

ospredje kulturne in jezikovne značilnosti Istre kot nedeljive večnarodnostne celote. Neke vrste sponsor te pobude je gospodarska družba Promolstria, ki je nastala z mesanim (italijanskim in hrvaškim kapitalom) ob sodelovanju Italijanske vsedrjavne zadrudne zveze in Italijanske unije. Družba, ki se caka na uradno registracijo zagrebške vlade, ima sedež v Bujah.

PARTIZANSKI DNEVNIK

Na pobudo ZVI avtobusi za proslavo na Vrhu

Zveza vojnih invalidov NOB obvesca,

da je zaradi velikega povpraševanja ljudi organizirala avtobusni prevoz na proslavo partizanskega dnevnika, ki bo na Vrhu v nedeljo, 4. julija, ob 18.30.

Kdor zeli rezervirati prevoz z avtobusom, naj stopi v telefonski stik z uradom Zveze od danes do sobote, med 9. in 15. uro.

Telefon Zveze vojnih invalidov NOB: 360324

VIDEM / INDUSTRIJA

Inženir Carlo Melzi že tretjič imenovan za predsednika videmske Zveze industrijcev

VIDEM - Inženir Carlo Melzi je bil v tretje izvoljen na celo videmske Zveze industrijcev. S ponovnim imenovanjem so mu furlanski podjetniki izkazali zaupanje za doslej opravljeno delo v korist gospodarstva. Melzi je to odgovornost prevzel leta 1989, ko je furlansko podjetništvo preživljalo eno hujših kriz.

Z odločnostjo in strokovnostjo - je bilo rečeno na skupščini videmskih industrijcev - je znal tudi furlansko podjetništvo zapluti v mirneje vode. Danes pa se je položaj ponovno zaostril. Krizni položaj, ki vlada domala po vseh državah, je ugotovil Carlo Melzi, je ponovno izpostavil vrsto vprašanj tudi v Furlaniji, kateri se do konca leta pišejo slabi casi. Prve znake pozitivnega trenda naj bi zaznali komaj v drugi polovici prihodnjega

leta. V svojem posegu je predsednik videmskih industrijcev povedal, da sedanjost zahteva prenovno tako političnega, kot tudi nekaterih sektorjev podjetniškega razreda. Tudi odnosi do deželne vlade se morajo spremeniti in odpraviti je treba birokratski aparat, ki mori vsakovrstno gospodarsko pobudo.

Videmski industrijci so si za prihodnje obdobje zadali tri programske smernice. Te so valorizacija mlajših vodstvenih kadrov, obramba podjetij pred konkurenco in skrb za organizirano združevanje. Ob Melziju bodo vodstvo videmske Zveze industrijcev sestavljali še Adalberto Valduga, Marco Fantoni, Adriano Luci, Domenico Taverna in Franco Fontanini. (R.P.)

ŠOLSTVO / ZAČELI SO SE USTNI IZPITI

Na zavodu Stefan so dijakinje kar »predavale« profesorjem...

»Projekt '92« predvideva pripravo seminarske naloge o medšolski praksi

Prevodi: za šolskega skrbnika hud primer

»Gre za hud primer; upam, da se kaj takega ne bo več ponovilo.« Tako je trzaski šolski skrbnik Renato Andreassi včeraj ocenil letosnje grobe pomanjkljivosti v prevodih naslovov maturitetnih nalog za slovenske višje srednje sole. Iz telefonskega pogovora je bilo razvidno, da je bil o zadnji seznanjen, čeprav je priznal, da se ni prebral našega dnevnika in člankov, ki so opozarjali na sramotno zgrešene prevode.

Ze pretekli teden se je pozanimal pri slovenskem osebju na trzaskem šolskem skrbnistvu, da bi izvedel za podrobnosti, to pa zato, da bi nato poslal na ministrstvo za solstvo obsežno poročilo o nepravilnostih.

»Za zadevo sem izvedel potem, ko se je že vse »dogodilo«, zato tudi nisem imel nobene možnosti, da bi na kakršenkoli način vplival nanjo. Vsekakor menim, da je bila to zelo neprijetna nerodnost. Rim bom opozoril nanjo, na ministrstvo bom poslal vso potrebno dokumentacijo z upanjem, da se podobne »neveščnosti« v

prihodnjih letih ne bi več ponovile.« je dodal se trzaski šolski skrbnik Renato Andreassi.

Afera o zgrešenih prevodih naslovov maturitetnih nalog iz slovenskega medtem odmeva med nasimi solniki. Na slovenskih višjih srednjih solah je včeraj med člani ocenjevalnih komisij vzbudila precejšnje presenečenje izjava koordinatorka tajništva ministrskih inspektorjev dr. Petruzzijev, da je znani slovenist prof. Bressan izrazil solidarnost ministrstvu za solstvo zaradi kritik našega dnevnika in celo potrdil, da v prevodih ni bilo napak. Ob taki trditvi se je nekaterim maturitetnim »komisarjem« vsilil dvom s sledečima možnostima: ali prof. Bressan ni videl slovenskega prevoda, ali pa tako pomanjkljivo obvlada slovenščino, da ni mogel prepoznati napak. Seveda obstaja tudi tretja možna obrazložitev, in sicer ta, da je funkcionarka na ministrstvu slabo razumela besede prof. Bressana.

O tem pa več jutri, ko bo spregovoril prof. Bressan... (MK)

MARJAN KEMPERLE

Le kje so časi, ko so med ustnimi izpiti kandidati zgolj odgovarjali na vprašanja članov ocenjevalne komisije! Na novi maturi, tisti iz tretjega tisoletja, bodo kandidati kar predavali; približno tako, kot je to včeraj storila Cinzia, dijakinja 5. razreda kemijsko-biološkega oddelka na poklicnem zavodu Stefan. Ko je napočila njena ura, je stopila v razred pred omizje profesorjev-ucencev in jim začela predavati o Hitachi sedem-tri-sedem, spektrofotometru, ki služi za analiziranje serumov. »Profesorica« je razlagala snov, ki se jo je bila naučila na medšolski praksi v laboratorijih katinarske bolnišnice in Krajevne zdravstvene enote; kot prava izvedenka je zdržala vse mogoče, in ko jo je »ucenec«-komisar vprašal, kaj so encimi, mu je hipoma obrazložila, da so to biološki katalizatorji.

Izpraševanje-predavanje je novost, ki jo je na letošnji maturi na Stefanu uvedel eksperimentalni »Projekt '92«. Le-ta izrecno predvideva, da morajo dijaki predložiti komisiji seminarsko nalogo o praktičnem delu, ki so ga opravili med šolskim letom, nato pa morajo to svojo delovno izkušnjo se obrazložiti. Dijaki kemijsko-bio-

Se pregled slovenske naloge in dijakinja je... shušala za 10 kg (foto Ferrari/KROMA)

loškega oddelka so spretno izkoristili dano možnost: pripravili so obsežne strokovne izdelke in jih tudi primerno predstavili (nekateri tudi z grafičnimi prikazi na platnu...)

Cinzia je bila tretja na vrsti med včerajšnjim prvim dnevom ustnih izpitov na Stefanu. Kolegici, ki sta pred njo predavali in odgovarjali, sta se dobro obnesli. Prva je odlično prestala križni ogenj vprašanih radovednih izpraševalcev.

Izgubila sem 10 let življenja,« je komentirala na koncu (ko bi tudi drugi vedeli, kako pomladitveno deluje matura, bi se na izpiti kar trlo mladostizeljnih ljudi...). Druga se je izmazala iz »zahrbtnega«

vprašanja predsednika, ki je želel izvedeti, kaj se zgodi, če se Ph v krvi zviša za 10%. »Umres«, je dahnila s skoraj nezavestnim glasom in... preživela.

Ko je Cinzia končala svoje predavanje, se je matura vrnila v svoj tradicionalni okvir. »Predavateljica« je prevzela vlogo izpraševanja, profesorji so oblekli spet svoje komisar-ske suknje. A ne vsi. Profesorica italijanscine je odigrala dvojno vlogo: izpraševala je in istočasno tudi odgovarjala, pojasnjevala, razlagala. Cinzia in tisti, ki so sledili njenemu izpitu so izvedeli tako za marsikatero zanimivost: na primer, da je trzaski pesnik Saba izbral psevdono-

nim po slovenski varuški Pepi Sabac, ki ga je tudi naučila prvo molitev, Oče naš, v slovenscini...

Izpraševanje iz specialne mikrobiologije je bilo tudi naravnano v bodočnost, saj je dijakinja izpraševala domaća profesorica. Tak tip »domaćega izpraševanja« predvideva zadnji predlog o reformi zrelostnih izpitov. Seveda ostaja vprašanje, kdaj ga bo parlament odobril. Ko se bo to dogodilo, mlade Cinzie gotovo ne bo več na soli. Kvečjemu bo studirala na univerzi. Medicino, nato pa se bo specializirala v kirurgiji. Vsaj tako je ob koncu odgovorila predsedniku na klasično vprašanje: Kam po maturi?

Pahor jutri pred sodniki

Prof. Samo Pahor bo jutri zjutraj spet pred prizivnim sodiščem, in sicer v zvezi z dogodki, ki so se leta 1988 pripetili na glavni trzaski postji: Pahor je nameraval izpolniti položnico v slovenscini, posegla je policija, sledila je prijava zaradi nasilnega dejanja in upiranja javnemu funkcionarju. Na prvostopenjski obravnavi so ga obsodili na 6 mesecev zapora, čez dve leti pa ga je prizivno sodišče opustilo. Javni tožilec s tem ni bil zadovoljen, obrnil se je na Kasacijsko sodišče, ki je sklenilo, da se s procesom ukvarja druga sekcija prizivnega sodišča. Sledili sta dve obravnavi, 11. marca in 27. maja letos, ki pa sta trajali le po nekaj minut. Tudi Pahorjev odvetnik Berdon se je namreč medtem obrnil do Kasacijskega sodišča z zahtevo po premešitvi procesa zaradi Slovenecem ne-naklonjenega razporedenja v Trstu. V pričakovanju na odgovor iz Rima so se zato sodniki obakrat odločili za odložitve.

OTROŠKA BOLNIŠNICA / IZJEMEN DOGODEK

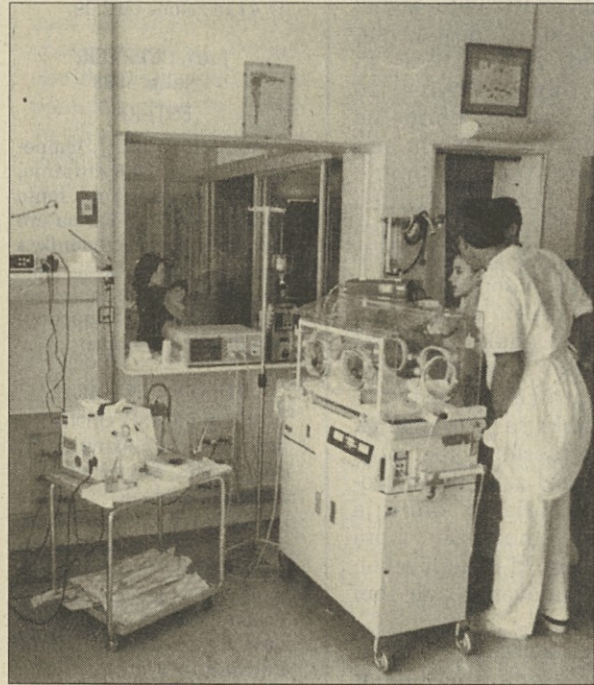
Zakoncema iz Južne Italije so se v Burlu rodili peterčki

Na svet so predčasno privekala tri dekletca in dva fantka

V Trst sta prišla sama, na poti domov v Acireale pri Catanii pa bosta imela številno družbo: 26-letni Palmi Gangemijevi ter 32-letnemu Giuseppeu Garozzu so se namreč v Burlu Garofolu rodili peterčki, dva fantka in tri dekletca. Dogodek je izjemen tudi za trzasko otroško bolnico, kjer je prvič srečno privekalo na svet toliko otrok.

Porod je bil že v nedeljo, vodstvo Burla pa je vest sporočilo šele včeraj. Kot je povedal odgovorni za oddelek intenzivne terapije, Umberto De Vonderweid, Gangemijeva in Garozzo nista prva zakonca iz Catanie, ki sta se namenila v Burlu: očitno se je sloves trzaskе bolnice zaradi izvrstne oskrbe in profesionalnosti razširil daleč naokrog.

Ze v Catanii so zdravniški izvidi kazali na predčasni porod. Zato sta se zakonca pred tednom dni odpravila v Trst, kjer so se iz varnosti odločili za carski rez: tako so na svet privekali Orazio, Venera, Alessia, Paola in Ugo, celo eden več, kot so sprva mislili. Trije so tehtali okrog kilogram, eden okrog 1200 gr, eden pa 1350 gr. Stirim morajo pri dihanju se pomagati z mehansko ventilacijo, s katero bodo morda nadaljevali se teden ali dva, eden pa teh težav nima. Vsekakor morajo dalj časa ostati v inkubatorju, hranijo pa jih po zili: računajo, da bodo v Burlu okrog dva meseca. Zatem se bo moral Garozzo, ki je trgovec, pri svojih poslih veliko bolj potruditi kot doslej.

Inkubator s peterčki v Burlu (foto Križmančič/KROMA)

SODIŠČE

Morilec Irme Lubiana čez 14 dni ponovno pred sodniki

Rinaldo Turisini, deželni uslužbenec, ki je obtožen, da je novembra lani umoril Irmo Lubiana, včeraj ni se izvedel za svojo usodo. Proces so namreč odložili na 13. julij, potem ko se je kot civilna stranka predstavljal brat Lubianove.

Turisini je preiskovalcem takoj priznal umor: Irma Lubiana je od njega zahtevala, da zapusti družino, prislo je do prepira, nakar jo je zagrabil za vrat. Truplo so v avtomobilu, ki je bil parkiran na Krasu, naslednji dan opazili izletniki.

Turisiniju bodo sodili po skrajšanem postopku, torej za zaprtimi vrati. Poleg tega je povrnil škodo staršem Lubianove ter delno možu, vse to pa pomeni, da bi mu morali bistveno znižati kazen.

GLASBENA MATICA / PRISRČNA SLOVESNOST

Poslovilno srečanje s prof. Silvanom Križmančičem

Predsednik GM Adrijan Semen o težkih finančnih pogojih

JOZE KOREN

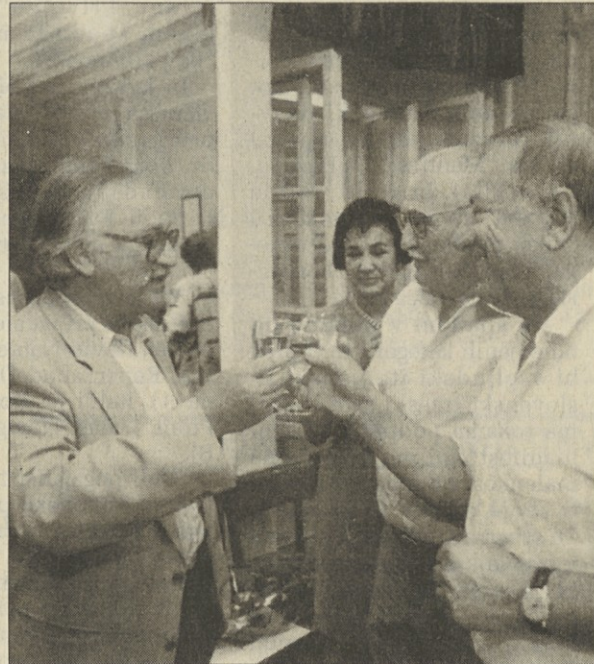
Profesor Silvan Križmančič, ki je polnih 31 let vodil solo Glasbene matice v Gorici in na njej tudi poučeval, je s 1. junijem šel v pokoj. To je bila priložnost, da se je upravni odbor skupaj s člani proforskega zbora po ponedeljkovi seji zbral v veliki učilnici trzaskе centra GM na sicer skromno, kot pač narekujejo časi, pa zato nič manj prisrčno poslovilno srečanje. Predsednik upravnega odbora GM Adrijan Semen se je prof. Križmančiču zahvalil za njegovo dolgoletno predano delo pri vodenju sole GM na Goriskem. Delo, ki ga je opravljal v teh 21 letih, je bilo - je dejal Semen - vse prej kot lahko, zahtevalo je veliko požrtvovalnosti in resnosti, saj je le tako bil mogoč razvoj slovenskega glasbenega solstva na Goriskem. V znak zahvale mu je poklonil umetniško sliko slikarja in grafika Klavdija Palčica, tajnica Dasa Svetina pa je darilo dodala še soplek rdečih rož.

Prof. Silvan Križmančič ni človek velikih besed, zato je njegova zahvala bil predvsem zdravica Glasbeni matici in želja, da bi premostila sedanje težko obdobje. Vsekakor pa ji je zagotovil se naprej svojo zvestobo.

Adrijan Semen pa je formalno slovo od prof. Križmančiča izkoristil se za nekaj besed ob zaključku šolskega leta v zvezi s težkimi trenutki, ki jih preživlja glasbena ustanova. Seznanil jih je

z naporji, ki jih vlaga upravni odbor, tudi s pomočjo obeh osrednjih združenj organizacij SKGZ in SSO, da bi našli izhod iz finančne krize tako s podaljšanjem veljavnosti zakona za obmejna območja in s tem prejemanjem finančnih sredstev iz tega naslova, kakor tudi z dosegom priznanja glasbene sole GM. Predvsem kar zadeva prvo vprašanje je člane proforskega zbora informiral, da je iz Dezele pravkar prišlo obvestilo o skorajšnjem izplačilu finančnega prispevka za leto 1993, kar bo omogočilo tudi izplačilo 14. lase (poleg redne), omenil pa je tudi vse ostale korake, ki jih v teh dneh izvaja upravni odbor tako v Rimu kot na Dezeli pa se pri najvišjih predstavnikih v Sloveniji, da bi našli trajne rešitve za nadaljnji obstoj Glasbene matice in njene sole. Vsekakor se bo solsko leto 1993/94 - je poudaril Semen - redno začelo z optimističnim pričakovanjem, da se bo lahko tudi redno nadaljevalo in zaključilo.

O vsem tem je pred slovesnostjo tekla beseda tudi na seji upravnega odbora GM, ki je med drugim tudi sklenil konstruktivno odgovoriti na pismo Sveta slovenskih organizacij glede spojitve obeh glasbenih sol v Gorici in je v smislu predloga SSO tudi imenoval svoje predstavnike v paritetno komisijo za nadaljnje preukupcevanje združenega postopka.

Poslovilno srečanje s Prof. Silvanom Križmančičem

ZALOŽNIŠTVO / HUDA KRIZA TRŽASKEGA DNEVNIKA

TriesteOggi: novinarji so včeraj prekinili stavko

Delavci grafičnega podjetja Graphint, ki so dobili odslovlina pisma, pa nadaljujejo s protestnimi akcijami

Novinarji dnevnika TriesteOggi so včeraj prekinili stavko, usoda časopisa pa ostaja še vedno skrajno nejasna. Grafični delavci podjetja Graphint, ki so dobili odslovlina pisma, so medtem proglasili permanentno sindikalno skupščino. V sindikalnem sporočilu oštro obsojajo zadržanje založnika, ki je dal v zakup dela za grafično oblikovanje časopisa nekemu zunanjemu podjetju, čes da so uslugi, ki jih nudi Graphint, predrage.

Novinarji so prekinili stavko, potem ko je di-

rektor-založnik Franco Paticchio sklenil, da bo poravnal vse odprte račune na področju socialnega in zdravstvenega skrbstva ter da jim bo - čeprav v obrokih - izplačal majsko plačo. Novinarji do razcisčenja sindikalnih odnosov vsekakor ne bodo opravljali nadurnega dela. Svoje zahteve so orisali na včerajšnji tiskovni konferenci (foto KROMA) na sedežu dnevnika. Govori se, da namerava Paticchio v kratkem prodati TriesteOggi, komu pa se ni znano, ker so baje pogajanja v polnem teku.

NOVICE

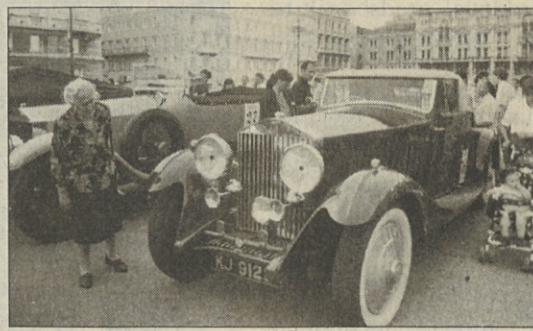
WWF proti ljudskim gradnjam na Kolonkovcu

Trzaska občinska uprava je pred kratkim odobrila - v nasprotju z mnenjem rajonskega sveta Valmaura - nacrt za ljudske gradnje (PEEP) na Kolonkovcu. V kolikor bi ta nacrt uresnicili, ugotavlja WWF, bi uničili velike zelene površine. WWF tudi poudarja, da je bil nacrt sprejet pred dvajsetimi leti in se je opiral na predvidevanja o demografskem razvoju mesta, ki pa se niso uresnicila. WWF je zato mnenja, da nacrt ne odgovarja potrebam prebivalstva, ampak potrebam gradbenih podjetij, ki jih občinska uprava očitno podpira. WWF se je zato obrnil na nadzorni odbor z zahtevo, da bi preveril zakonitost obeh občinskih ukrepov.

Priznanje Alžircu Abdelhamidu Larouiu

Zupan Staffieri je včeraj izročil bronasto kolajno alžirskemu državljanu Abdelhamidu Larouiu. Gre za posebno priznanje za pogumno dejanje, ki ga je opravil lanskega 11. novembra, ko je resil življenje Giovanni Macovez vdovi Beselli, ki je tvegala, da bi umrla v plamenih svojega stanovanja. Abdelhamid Laroui je student na inženirski fakulteti Trzaskе univerze. Zelel bi ostati v našem mestu in si v njem ustvariti svoji prihodnost.

»Stari« Rolls Royce na Trgu Unità

V včerajšnjih poznih popoldanskih urah je bilo na Trgu Unità precej živahno. Na glavnem trgu se je namreč zaključilo 12-dnevno 3.022 km dolgo »potovanje« avtomobilov slavnega imena Rolls Royce, ki so prišli iz vseh krajev sveta. Z avtomobili, katerih vrednost se suče od 500 milijonov do milijarde lir (nihče od posestnikov pa jih ne namerava kljub visokim ponudbam prodati), so na letošnjem srečanju odpotovali z Dunaja ter preko Salzburga, Toblacha, Innsbrucka, Merana, Bocna, Rive del Garda, San Martina di Castrozze in prelaza Rolle ter po dolomitih dolinah in Furlaniji pripotovali v Trst. Kljub častiljivi starosti niso njihova vozila nikoli odpovedala, na obrazih udeležencev pa je bilo mogoče razbrati veliko zadovoljstvo, ki se je nadaljevalo na skupni večerji v bližnji restavraciji.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskе tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779669 - fax 040-773715
Fotostavek: ZIT, Trst
Titik: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publistel
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943
Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legatni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%
Cena: 1.300 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PRIREDITVE / V SOBOTO JE BILA PROSLAVA NA TABRU, V PETEK PA BO V DOLINI

Stu ledi: 20 let folklorne in 15 let pevske skupine

S pesmijo in plesom izpričujeta navezanost na svoje korenine

»Ljudsko izročilo povezuje preteklost s prihodnostjo skozi sedanjost« - to je ugotovitev, ki spremlja 20-letno delo folklorne skupine Stu ledi, jo bodri k nadaljevanju svojega poslanstva, obenem ohranja živo prisotnost tudi v naši zavesti. »sodobnikov« vrednote kulturnega bogastva naših prednikov. V tej ugotovitvi se pravzaprav strežejo misli in besede, ki jih je ob pravkaršnji slavnostni jubilejni prireditvi TFS Stu ledi občinstvu posredoval predsednik tega društva Marjan Spet. »S pesmijo in plesom hočemo izpričati navezanost na svoje korenine, na lastno narodnostno pripadnost«, kar po govornikovih razmišljanjih edino trdno ohranja obstoj naroda skozi neizpodbitno vlogo kulture.

Ob tako pomembnem vrednotenju lastne kulturne dediščine pa se vzporedno razvijata tudi veliko upoštevanje in spodbujanje ljudskega izročila, v katerem se zrcalijo izrazne značilnosti sosednjih narodov oziroma narodnostnih skupnosti. Zaradi se sobotni Večer na Tabru Trzasko folklorne skupine Stu ledi posredoval sirsijavnosti svoje folklorne raziskovanje plesov, pesmi in glasbe krajev, v

katerih živimo Slovenci v zamejstvu. Nikakor pa ni zanemarljivo ljudskega kulturnega bogastva sosednje Istre, slovenske in hrvaske (naravnost očarljiv je bil »balun« v postavitvi Dura Adamovića), zaustavil pa se je tudi v furlanskem prostoru (raziskala in postavila jih je Nadja Kriscak).

Po praznovanju 20-letnega dela folklorne

skupine - kot je poudaril predsednik gre le za odskočno desko, ne pa le za cilj - je sedaj na vrsti se jubilej zenske pevske skupine Stu ledi, ki je nastala v okviru istoimenskega društva pet let kasneje. Ob svoji letosnji 15-letnici uspešnega delovanja pa se bo občinstvu predstavila s celovečernim koncertom v Dolini, v cerkvi sv. Martina, v pe-

tek, 2. julija, ob 21. uri. Pri uresničitvi pobude je sodelovalo tudi dolinsko KD Valentin Vodnik, ki koncert vključuje v svoj celoletni niz kulturnih užitkov ob 115-letnici ustanovitve, kar prav gotovo petkovemu dogodku dodaja vsebinske razsežnosti, ne da bi zmanjševalo pomena jubilejnega mejnika Zenske pevske skupine

Stu ledi.

Sestav se ob običajnih razlikah predvsem po vsebinskih značilnostih: zenska pevska skupina goji namreč izključno ljudsko pesem in jo izvaja na čisto ljudski način. Gre torej za petje, ki čim vestneje odraža način, s katerim se pojavlja v kraju svojega izvora. V tem je svojevrstnost skupine, ki obenem kot edina na našem območju goji tovrstno petje. V svoj repertoar pa seveda uvršča pesmi slovenskih krajev v naši deželi, v matični domovini, sploh slovensko ljudsko pesem, ne da bi pri tem zanemarila se dragoce melodično in ritmično izročilo sosedov.

Pred petimi leti, ko je zenska pevska skupina Stu ledi slavila svojo okroglo obletnico, je pri Založništvu trzasko tiska izšla tudi kaseta s posnetki ljudskih pesmi z zemljepisnim obsegom od Istre do Kanalske doline. Občinstvu se je predstavila z vabljivim naslovom, povzetim po režijanski pesmi, Da pa naco... ne gremo spat! S podobnim vabilom se skupina predstavlja za petkov koncert v Dolini, tokrat pa je naslov večera ljudskih pesmi povzel slovenski ljudski Tam gori za našo vasjo.

Prizor s sobotnega Večera na Tabru (foto KROMA)

PISMO UREDNIŠTVU

Dvomi, pomisleki in pripombe k »Prečnemu manifestu«

Dolgo sem upal in čakal, da se bo kdo od naših političnih liderjev oglašil na vsebino "Prečnega manifesta" kot ga imenuje Primorski dnevnik (ponedeljek, 26. aprila) ali kar "Manifest" (Il Piccolo, 25. aprila), ki ga je "rodila družba" in so ga podpisali "večji predstavniki kulturnega, znanstvenega in ekonomskega krajevnega sveta".

Ne spadam v nobeno od omenjenih kategorij in čeprav bi vseljudski italijanski in slovenski trzaski svet z obema rokama podpisal "Prečni manifest", bi moja neznanost malenkost ne mogla zamolcati svoje dvome in postaviti "tistim, ki znajo", navična vprašanja podobna tistemu, ki ga je svojem katehetu postavil Janežek: Kako je kaka družba, preden jo je Gospod Bog v raju preklel rekoc, da se bo odslej za kazni plazila po trebuhu?

Vprašanje meja

Na donavsko-balkanskem področju je nemogoče zacrtati etnično pravične meje, pravi Manifest, ki zaključuje, da nas "to dejstvo ne opravičuje, da ne bi priznali, da ne spada, v letih '45 in '47 zadržana meja, med "manj krivične".

Obujanje vprašanja krivične meje, ki razdvaja in podziga nacionalizem, posebno se, če jih resnično želimo preseči, ali kot pravi Manifest, "zmaterializirati", se mi zdi neprimerno. Spomnimo se, da je tarmanje o "pohabljeni zmagi" po prvi svetovni vojni, okrepilo tedaj porajajočo se fasi-

stično gibanje in, da je sele po petinštiridesetih letih, tedanjim predsednik vlade Vittorio Emanuele Orlando, objavil 19. novembra 1944 članek v Corriere della Sera, v katerem je izjavil, da "je legenda o pohabljeni zmagi bila lažna in usodno škodljiva".

A vseeno. Če ne spada med

"manj krivične", potem takem spada ta meja med "bolj krivične"? In kakšna naj bi bila pravičnejša meja? Tista, ki naj bi priključila Sloveniji ozemlje do Soce (glej Mazzini - Dei doveri dell'uomo) in pripustila Italiji Trst, Koper, Piran in se druga mesta Istre in Dalmacije?

Ali je mogoče tista, po kateri naj bi pripadale Sloveniji občine Devin-Nabrezina, Zgonik, Repentabor, Dolina (Cona A), Italiji pa Koper, Izola, Piran, Umag, Novigrad (Cona B).

(Vidi pogajanja 1953 za sestavo Londonske pogodbe iz leta 1954). Ali ne bi bilo mogoče bolj pametno "zmaterializirati meje" kot trdi naslov in ne drezati v vprašanja, ki zadovoljujejo samo eno stran te nase družbe, kar je odvisno od zornega kota iz katerega pristopi k obravnavanju vprašanja? Podpisniki niso istega mnenja, drugače ne bi v tretjem odstavku napisali se, da se vprašanje vzhodnih italijanskih meja ponuja kot "teren, na katerem se bo merilo z dejstvi izjavljeno voljo Slovenije in Hrvaške o vstopu v gradnjo Evrope".

Na tem zrelotnem izpitu lahko Slovenija pade ali izde-la. To je sicer njena stvar.

Vendar... Kdo bo predsednik in kdo član take izpitne komisije?

Prisotnost v Istri

Nihče ne zanika, da živijo v delu Istre, ki spada k Sloveniji in Hrvaški tudi Italijani. Prof. Dario Groppi, bivši svetovalec za soje z italijanskim učnim jezikom v Istri, piše v reviji "Trieste e oltre", da v slovenskem zivji 3063 in v hrvaškem delu Istre pa 22.278 Italijanov. Kar se Slovenije tice, ne gre pozabiti, da teh tritisoč Italijanov ima, med drugim, po ustavi zajamceno

zastopstvo v republiškem parlamentu. Ne bi oporekal trditvi, da pripada del Istre italijanski zgodovinski dediščini, ne bi pa tudi pozabil na to, kar je Slataper napisal v polemiki z dnevnikom "Il Piccolo" v svojem trzaskem pismu (La Voce 9. septembra 1909). Il Piccolo je napisal: "...In v Istri del prebivalstva je Slovanski". Slataper je odvrnil: "Kaksen dell: dve tretjini, dve tretjini!" O tem vprašanju gre se beležiti kar je napisal Giulio Quirino Giglioli v biografiji Ruggera (Faura) Timeusa, (Ruggero Timeus - Scritti politici - TS Lloyd Trieste 1929, pg. III).

"A Portole... vero fertilizio di italianità circondata dalla marea slava..." (V Oportu, pravi utrdi italijanstva obdani s slovenskim morjem). Bi ne bilo boljše, ce bi opustili ugotavljanja o dediščini ob upoštevanju, da so se ob dediščinah vedno porajali ali zaostrovali spori in bi raje skušali vprašanje dediščine preseči s kulturnim gospodarskim in drugim sodelovanjem ter priti do takega spoznanja, da pripada Istra lastnim prebivalcem, ki so Italijani, Hrvaši, Slovenci in da vsi skupaj gradimo Evropo, ne da bi se sploh dotikali vprašanja meja?

Se hočemo dotakniti razlastitev? Prav gotovo tudi na naši strani ni bilo priznanese lastnikom zemljišč posebnost, ko je se veljal zakon o razlastitvah za javne koristi iz leta 1865.

Razlastitve za industrijsko cono, ki je postala grobišce cele vrste industrijskih podjetij. Razlastitve za umirajočo tovarno motorjev, za ljudske gradnje, itd. Postavitev ezulskih naselij, ki naj bi v občini Devin-Nabrezina "ojacala ze tako sibo kolikor etnično nevarno popkovino, ki je vezala Trst z Italijo in ko bi, glede na

razprave ob pogajanjih za sestavo mirovne pogodbe, slovenski etnični koridor, ki je ločil Trst od ostalega italijanskega ozemlja utegnil biti usoden za pripadnost Trsta Italiji" (C. Belci - Trieste - Memorie di trent'anni - Ed. Morcelliana 1989 pg. 151-152).

Vprašanje Slovencev

Manifest trdi, da je Italija dosegla glede zascite manjšin, živčih na državnem ozemlju stopnjo, s katere ni povratka. Ce se nanasa ta trditve na zascito nemške jezikovne skupnosti v bocienski pokrajini, se z njo lahko strinjam, a ce upoštevam se druge manjšine, med temi tudi slovensko, se ne morem strinjati s trditvijo. Glede slovenske manjšine bi samo spomnil podpisnike dokumenta na razsodbe ustavnega in drugih sodišc preko katerih so Slovenci prisiljeni izsiliti to, kar jim republiška ustava in mednarodni sporazumi priznavajo.

Glede bocienske pokrajine, ki jo je nekdanji minister za javno vzgojo Sergio Mattarella v nekem svojem govoru proglasil za laboratorij, ne gre pozabiti, da je v tem laboratoriju tudi neusmiljeno pokalo, preden je cela vrsta ustavnih razsodb priterala do razglasitve in objave novega posebnege statuta iz leta 1972, ki je nadomestil prejšnjega iz leta 1948 in novega devetintrideset clenkega odloka Predsednika Republike o loceni uporabi italijanskega in nemškega jezika iz leta 1988, ki je nadomestil prejšnjega dvo clenkega iz leta 1959. Slovenci smo se vedno upnikji glede zascitnih norm!

Etnično setje

Cloveski zakoni niso kot deset božjih zapovedi, ki so bile dane enkrat za celo več-

nost. Zakoni se rodijo, živijo, se razvijajo in umrejo. Isto velja tudi za predpise, ki urejajo odnos države do manjšin. Zascitne norme ne smejo biti v sorazmerju ampak v obratnem s močjo manjšine. Zascitni predpisi so izdani, kot doloca 3. clen ustave, zato, da se "odstranijo ekonomske in socialne ovire, ki ob dejanskem omejevanju svobode in enakopravnosti državljanov, zavirajo polni razvoj cloveske osebnosti".

Cim sibkejsa je manjšina, tem tezej prestopi prag, ki ga mora preseči zato, da se svobodno razvija in ohranja svojo istovetnost, zato mora biti podpora, ki jo nudi zakon pri odstranjevanju ovir tem znatnejša.

"Ko se namesto oseb uposteva stevilo kot realnost in vir prava, pomeni, da sloni družba na razmerju sil. Iz tega sledi, da je vec ali manj nede-mokratska". Dokument zaključuje svoja izvajanja s perspektivnim zaključkom in pravi, da: Ce (!) in ko (!) bo politična realnost različnih državnih subjektov (beri Slovenija in Hrvaška) dopuscala, se bo lahko seglo po recipročnosti vendar nikakor na formalni ravni, a na ravni po- višanja integracijske stopnje na obmejnem področju kar v drugih grobih besedah pomeni, da pravne recipročnosti ne bomo nikdar delezni. Ob vsem tem si postavljam vprašanje: Ali se je "del nase družbe" zavedal, kaj podpisuje?

Na zalost se Janežek na globeke bože in politične nacrte ne razume in zato postavlja mogoče banalna vprašanja.

Vendar vseeno prosil ugledno uredništvo za objavo.

Pino Pečenko

Verdi krči svoje sezone

Letosnji festival operete bi lahko bil zadnji, ki ga pripravi gledališče Verdi: vodstvo gledališča je včeraj po objavi vesti o drastičnih ukrepih, ki jih je v ponedeljek dopoldne sprejel upravni svet, izdalo uradno sporočilo, v katerem pojasnjuje, da je moral proračun za naslednjo sezono »prikrojiti« zahteve osrednje vlade o izenacenih bilancah. Preprosto povedano, ce gledališče ne dobi približno 2 milijardi tristo milijonov lir iz drugih virov (toliko stane poletni festival operete), bo oz. je ze crtalo predvidene predstave za naslednje poletje. S seznama napovedanih predstav za naslednjo sezono sta izginili tudi baletni predstavi, tako da bo gledališče zagotovo izvedbo operne in simfonice sezone. V včerajšnjem sporočilu pa ravnatelj Giorgio Vidusso pravi, da se ni povsem izgubil upanja, da bodo nekatere od crtnih predstav spet vključili v program, ko bi dobili dodatna sredstva.

Samo s pravočasnim naročilom si boste zagotovili učbenike za prihodnje šolsko leto.

Seznami so na razpolago v

TRŽASKI KNJIGARNI

Ul. sv. Frančiška 20

KINO

ARISTON - Poletno predvajanje filmov - 21.30 »La crisi!«, r. Coline Serrau.

EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »Lezioni di piano«, r. Jane Campion, i. Holly Hunter, Harvey Keitel.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.10, 20.05, 22.00 »La moglie del soldato«, r. Neil Jordan.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Arte mortale«, i. Peter Coyote, Tchevy Karyo.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Bella, pazza e pericolosa«.

NAZIONALE 3 - 16.30, zadnja ob 22.15 »Black anal«, porn., prepovedano mladini pod 18. letom.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Qualcuno da amare«, i. Christian Slater in Marisa Tomei.

GRATTACIELO - 17.30, 19.05, 20.40, 22.15 »Lo sbirro, il boss e la bionda«, i. Robert De Niro.

MIGNON - 17.00, 19.30, 22.00 »Charlot« r. Richard Attenborough, i. Robert Dawnay Jr.

LJUDSKI VRT - Poletno predvajanje filmov - 21.15 »Hook - Capitan Uncino«, r. Steven Spielberg, i. Dustin Hoffman, Robin Williams, Julia Roberts.

EDEN - 15.30, 22.10 »Marco e Jessica e giochi anali in famiglia«, porn., prepovedano mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.00 »Proposta indecente«, i. Robert Redford, Demi Moore, prepovedano mladini pod 14. letom.

ALCIONE - 20.15, 22.00 »La scorta«, r. Ricky Tognazzi, i. Claudio Amendola.

LUMIERE - 18.45, 20.30, 22.15 »Un cuore in inverno«.

RADIO - 15.30, 21.30 »Vogliose insaziabili per stalloni superdotati«, porn., prepovedano mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA, 30. junija 1993

EMILIJA

Sonce vzide ob 5.19 in zaton ob 20.58 - Dolzina dneva 15.39 - Luna vzide ob 17.41 in zaton ob 2.09.

Jutri, CETRETEK, 1. julija 1993

ESTERA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25,8 stopinje, zračni tlak 1016,4 mb rahlo narasla, veter 12 km na uro vzhodnik, severovzhodnik, s sunki 45 km na uro, vlaga 29-odstotna, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 22,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Diletta Postogna, Lucia Jankovski, Nicola Pecchi, Luca Vannella, Lorenza Giordani.

UMRLI SO: 88-letna Nada Stocca, 73-letni Carlo Starc, 85-letni Silvio Tempesta, 60-letna Nidia Caucich, 69-letna Bruna Visintini, 92-letna Vittoria Vigni, 58-letni Manlio Perrone in 9 mesecev star Michael Magistro.

LEKARNE

Od ponedeljka, 28. junija, do nedelje, 4. julija 1993

Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 14 (tel. 572015), Erta S. Anna 10 (tel. 813268), Milje - Mazzinjev dvorec 1 (tel. 271224).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

parket
Synthes
Frittili-parcheti
Ediz ekakubru
zastopnik v Trstu
Ul. S. Zenone 6
Tel. 763429

Na Proseku danes slavi 38. rojstni dan

Mira in Melita

Naj vama sonce sreče sije vošči sestra Marija s stare Puntarjeve domačije

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10, Ul. Dante 7, Milje - Mazzinjev dvorec 1

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Dante 7 (tel. 630213). Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-UL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-UL: 399-1111.

PIREDITVE

SLOVENSKA PROSVETA v Trstu priredi v soboto, 17. in v nedeljo, 18. julija v cerkvi na Repentaboru ordrske lepljenko o skofu A. M. Slomsku z naslovom »Božji vitez na slovenski zemlji«. Lepljenko je pripravil A. Pregarc, izvedla pa jo bo pod njegovim vodstvom gledališka skupina Beseda. Prireditve, s katero zeli Slovenska prosveta obuditi spomin na znamenite povojne poletne tabore, bo v soboto zvečer in v nedeljo popoldne, tako da je dana možnost za obisk predstave čim širšemu krogu občinstva.

SKD SLAVEC vabi 2. - 3. - 4. - 5. julija na tradicionalno VASKO SAGRO v Ricmanjih.

AMATERSKA DRAMSKA SKUPINA KD I. Gruden uprizorja komedijo v dveh delih ARZEN IN STARE CIPKE v petek, 2. julija in v soboto, 3. julija, ob 21. uri na domačiji pri Ušajevih v stari vasi.

TAM GORI ZA NASO VASJO - celovečerni koncert ob 15-letnici delovanja zenske pevske skupine Stu ledi pod umetniškim vodstvom T. Blokar v petek, 2. julija, ob 21. uri v Dolini v cerkvi sv. Martina v sodelovanju s KD V. Vodnik ob 115-letnici ustanovitve.

SZ GAJA organizira do 4. julija v športnem objektu na Padriah »Sportno zabavo« z raznimi turnirji in tekmovali. Za prijetno vzdušje bo poskrbel ansambel Happy day.

OBVESTILA

SKLAD »M. Cuk« prireja poletne lekacije za popravne izpite. Informacije dobite vsak dan od 10. do 12. ure (razen sobote in nedelje) do 9. julija v uradih Sklada, Narodna ul. 126 - Općine (tel. 212289).

SKLAD »M. Cuk« prireja krozek KROZEK LATINSKINE za srednješolce, ki namenjajo na klasični, znanstveni in pedagoški licej. Informacije dobite vsak dan od 13. do 15. ure od 12. do 23. julija (razen sobote in nedelje) v uradih Sklada - Narodna ul. 126 - Općine (tel. 212289).

SKLAD »M. Cuk« obvešča, da bodo od 1. julija do septembra prekinjene dejavnosti sivilskih popravil.

GLASBENA SOLA Godbe na pihala iz Ricmanjih razobesen izid izpitov, podeljevanje priznanj in spričeval ter sprejemanje potrdil za vpis v novo šolsko leto.

SK BRDINA organizira danes razvedrilni športni popoldan za otroke od 3. do 11. leta. Zbirališče na Općinah na Brdini ob 17. uri.

TV KOPER vabi občinstvo, da se jutri, 1. julija, ob 19.45 udeležijo javnega snemanja oddaje »Kam vodijo naše steezice«. Kam vodijo naše steezice, ki bo obravnavala mesto satire v zamejskem prostoru. Snemanje bo v prostorih sejne dvorane županstva v Dolini.

MLADINSKI ODESK SPD vabi na ogled videofilma in diapozitivov z izleta v Bovec in plovbe na gumijastih colnih po Soci. Večer bo jutri, v četrtek, 1. julija, v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciska 20 s pričetkom ob 20.30.

ZSKD OBVESCA, da bo od 5. julija urad v Trstu odprt po sledečem urniku: ponedeljek, sredo, petek od 8.30 do 14.; torek in četrtek od 8.30 do 17.

DRUŠTVO SLOVENSKEH IZOBRAZENECV v Trstu priredi v ponedeljek, 5. julija, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3, srečanje s pisateljem Zorkom Simčičem.

IZLET

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV TRST prireja 15. julija izlet na Svišče z možnostjo vzpona na Snežnik. Vpisovanje bo 6. julija, ob 9. uri na sedežu društva v Ul. Cicerone 8.

ŠOLSKE VESTI

GLASBENA MATICA TRST - sola M. Kogoj sprejema potrditve vpisov svojih gojencev za šolsko leto 1993/94 do 30.7. vsak dan razen sobote od 9. do 11. ure na sedežu ul. R. Manna 29.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE sporoča, da je dne 22.6. šolsko skrbništvo objavilo listino poverjenih ravnateljev za šolsko leto 1993/94. Rok za morebitne popravke zapade 10 dni po objavi.

TAJNIŠTVO DTTZ »Ziga Zoiss« obvešča dijake, ki se v šolskem letu 1993/94 namenjajo vpisati na Zavod, naj to storijo čimprej, kajti rok zapade nepreklicno v soboto, 3. julija 1993.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Stanko Gruđen v Samatorici. Vabljeni.

OSMICO ima Branko Slavec v Mackoljah st. 133 (cesta za Prebened).

OSMICA je v Dolini pri Marju Zerjalu

V SLIVNEM pri Kraljevih so odprli osmico. Vinsko pitje vodita Ivo in Andrej Kralj.

OSMICA je odprta pri Ušaju v Nabrezini

KUKUKOVI so v Dobrodo odprli kmečki turizem: imajo odprto vsak dan in vabijo na obisk.

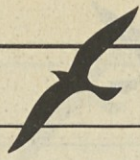
PRODAJAM domače vino malvazija. Tel. 943207 v večernih urah.

OSMICO ima v Zgoniku Janko Kocman do 4. julija.

STUDENTKA nudi instrukcije latinske, slovenske in italijanske. Tel. 225017.

NUDIM lekcijske iz slovenscine. Interesanti naj telefonirajo na st. 220726.

NA VASI ali v okolici Trsta, tudi na Krasu, mlad zamejec isče skromno staro hiso ali majhno stanovanje, potrebno pop

OBČINA / KRIZA SE JE ZAOSTRILA

Volitve na jesen skoraj neizbežne

Prvi poskus za široko koalicijo propadel

MARKO MARINC

Poskus reševanja goriske občinske uprave v zadnji minuti pred razslojem je najbrž obsojen na neuspeh. Po predsinocni seji nacelnikov svetovalskih skupin v občinskem svetu se zdijo predčasne volitve vse bližje ce ne celo neizbežne. Kot smo poročali, so se nacelniki skupin sestali na predlog KD, da bi preverili možnost oblikovanja široke "institucionalne" večine po napovedi zupana Tuzzija, da bo odstopil najkasneje do 15. julija. Cilj tega poskusa je bil predvsem preprečiti predčasne volitve in oblikovati nekako "tehnično" upravo, ki naj bi realizirala načrt za promet, reorganizacijo občinskih služb in nekaj drugih točk. S tem bi dali nekaj kisika zlasti strankam dosedanje večine in odložili volitve vsaj tja do prihodnje pomladi, v upanju, da bo strasilo Severne lige dotlej nekoliko manj grozeče kot ob morebitnih jesenskih volitvah.

Sestanek nacelnikov skupin, ki se ga niso udeležili predstavniki SSk in PSDI (ki vsekakor podpirajo poskus) in Zelenih golobice (zavracajo poskus KD in menijo, da je oblikovanje novega od-

bora možno le s povsem novimi ljudmi in programi, izven dosedanjih strankarskih shem), je trajala kar poltretjo uro, ni pa privedla do rezultata. Predstavniki strank so vzeli v postev troje možnosti: oblikovanje zacasne, kratkoročne uprave, oblikovanje nove uprave za celo dveletje do konca mandata, razpust občinskega sveta in predčasne volitve.

Predstavniki dosedanje opozicije (DSL, clani skupine Per Gorizia, PRI in Zeleni smejocega se sonca) so odločno izključili prvo možnost, ki bi jih volitve najbolj prizadele z igubo glasov v korist Severne lige. Ce naj se prepreči predcasne volitve, so dejali predstavniki te "transverzalne" koalicije, potem je treba oblikovati povsem novo upravo z novim programom. Kot je bilo pričakovati, pa se je zataknilo prav pri razpravi o ključnih točkah tega programa, med katerimi sta izstopali vprašanji financarske sole in enotne pokrajinske bolnišnice. Transverzalna opozicija je zahtevala jasno odpo-

ved gradnji vojašnice za financiranje na letališču kakor tudi odpoved gradnji novih ločenih bolnišnic v Gorici in Trzinu v prid izbiri enotne bolnišnice. Brez jasnosti o teh vprašanjih, so dejali, ni možno sodelovanje. Ce hoče dosedanja večina "ujeti v past" opozicijo in nato voditi dosedanje politiko, potem so predcasne volitve kar najboljša rešitev. Nacelnik KD Zappala, s katerim je pritegnil tudi socialist Zucalli in se kdo drug iz vrst dosedanje večine, teh pogojev ni hotel sprejeti, ker bi to v obeh javnosti pomenilo kapitulacijo dosedanje koalicije in popuščanje opoziciji prav pri ključnih problemih, okrog katerih se je v zadnjih par letih bila politična bitka. Strah pred Ligo je močan, vendar ne toliko, da bi zaradi tega na vsej crti popustili levi. Nacelniki so se zato predsinoci razšli brez dogovora.

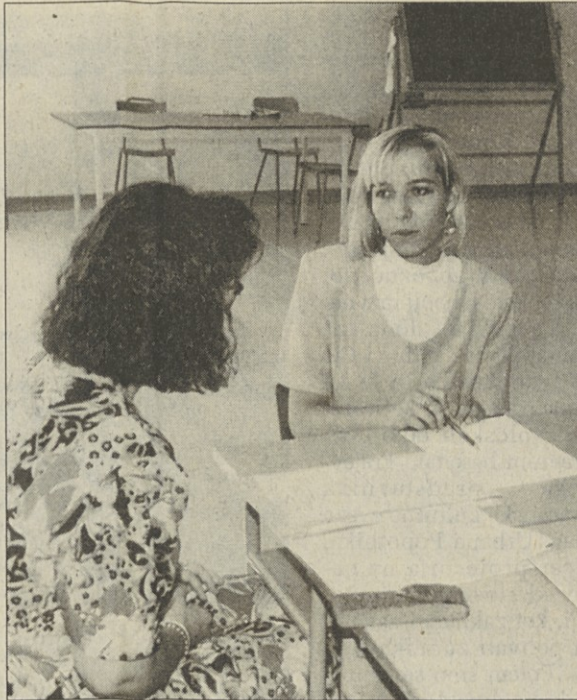
Sinoci je ponovno zasedal občinski svet, ki je bil poklican, da odobri nekaj nujnih sklepov in med temi tudi lanski obračun. Ko poročamo seja se traja, o obračunu pa se niso začeli razpravljati.

MATURE / NA ZAVODIH CANKAR IN GALILEI

Nekateri med maturanti so si lahko že oddahnili

Včeraj prvi kolokviji - Zanimive raziskave dijakov zavoda Cankar - Komisija zadovoljna z maturanti na sekciji ITI

JURIJ PALJK

Magda Brani med kolokvijem z maturitetno komisijo na zavodu Cankar (foto Studio Reportage)

no. Vsi so zbrano poslušali dijaka, ki je kmalu končal in veselo odšel na hodnik, kjer mu je veselo uslo: "Koncano je, hvalabogu, prav zares je konec!"

Za njim je vstopila Magda Brani, ki se je najprej namučila z matematiko in potem začela pripovedovati v lepi italijanski prof. Nevi Klanjscek, kaj vse ve o pisatelju Svevu in tudi glavne posebnosti Montalejeve poezije, nazadnje se o Manzoni, na-

ki je seveda glavni skrajna vedno na maturi. Tudi Magda je iz eksperimentalnega razreda na soli in tudi ona je prinesla na maturi raziskavo o kmetijstvu v EGS. Sicer pa so vsi dijaki na maturi prinesli dobre referate, za katere so nekateri sli celo v Ljubljano na ekonomsko fakulteto, kjer imajo gradio o sporazumu iz Maastrichta in o vsem sistem, o cemer so pisali. To pa je vse v zvezi s trgovino in z evropsko go-

spodarsko skupnostjo.

Prof. Dario Frandolic uci na zavodu Cankar slovenscino in je dejal, da dijaki nimajo večjih težav, ceprav je res, da nekateri bolje, drugi pa manj obvladajo slovenscino, povedal pa je se, da so med letom veliko govorili o rasizmu in o vojni v Bosni in Hercegovini, nasploh pa da so se dijaki dobro pripravili na maturi.

Maturi pa imajo tudi na soli ITI-Galileo Galilei, kjer je slovenska sekcija, na katero so letos ponosni, saj pravijo, da so letošnji slovenski maturantje najboljši razred na tej soli. Ravnatelj sole je nad njimi navdušen in takega mnjenja je bil tudi predsednik komisije na maturi ravnatelj Ivan Cernic, ki je izrecno pohvalil nekatere dijake in sploh bil vesel njihovih uspehov, najbolj pa Christiana Pellegrina, ki je kot odličnjak res izreden dijak. Sicer pa so v komisiji se profesorji: Melita Valic za angleščino, inž. Karlo Mučič za elektroniko, univ. prof. Matjaz Hmeljak za informatiko, Danilo Tommasi za sisteme in avtomatiko, Ivo Tommasi kot notranji član, za slovenscino Nevica Budal in Natasa Sirk za italijanscino. Ustni izpiti se bodo na obeh solah nadaljevali danes.

SOLE / PROTI ZDRUŽEVANJU

SSŠ: vsaka šola naj ima svojega ravnatelja

Ko je meseca maja ministrstvo za solstvo odločilo o "transformaciji učiteljskega Simona Gregorčiča" v sekcijo priključno klasičnemu liceju Primož Trubar" oziroma o združitvi omenjenih zavodov, so se Sindikat slovenske sole, dijaki, naložniki in drugi predstavniki in slovenska javnost ostro postavili proti tej odločitvi. S protestom so dosegli zamrzitev odloka, kar pa ne pomeni, da je bil odlok preklican.

Odbor Sindikata slovenske sole - tajništvo Gorica je na svoji zadnji seji, ki je bila v Podgori v gosteh družine Rožic, ponovno poudaril, da glede racionalizacije solskega omrežja ne smejo veljati za manjšinske sole isti kriteriji, ki veljajo za ostale sole, saj bi drugače gleda na gole številke lahko imeli samo enega ravnatelja za vse slovenske sole. Koliko bo močno in učinkovito manjšinsko misljenje, je pa odvisno samo od nas samih oziroma od vse slovenske narodnostne skupnosti. Ob tem Sindikat obsoja individualne posege, ki se prilagajajo splošnim ministrskim varčevalnim ukrepom ali podpirajo večinske zahteve.

Na seji so razpravljali tudi o slabih prevodih letošnjih maturitetnih nalog iz italijanscine v slovenscino. Odbor je s tem v zvezi obsodil solsko ministrstvo, ki ni poskrbelo za dostojne prevode. Daljša je bila diskusija v zvezi s končnimi uspehi oziroma neuspehi na naših solah, kjer je bil letos odstotek dijakov, ki niso izdelali v junijem-

roku, zaskrbljujoče visok. Solniki med drugim ugotavljajo, da to ne more biti slovenski soli v ponos.

Odbor SSS se bo v kratkem poslovil od ravnatelja Guadagnija, ki je ob zaključku tega solskega leta stopil v pokoj. Ravnatelj izrekajo priznanje za trud in posluh, ki ju je vložil od ustanovitve slovenske sekcije ITI.

Določili so tudi imena desetih solnikov z Goriskega, ki se bodo udeležili jesenskega seminarja v Moravskih toplih od 22. do 28. avgusta 1993. Na seminarju, ki ga organizira slovensko ministrstvo za solstvo, bodo prisotni tudi solniki iz Benecije.

V Slovenskem poletnem središču v Gorici je včeraj popoldne Primorsko dramsko gledališče ponudilo otrokom očarljivo gledališko doživetje v prostir dijaškega doma Simona Gregorčiča, kjer deluje središče. Igralca Nevenka Vrančič in Tone Solar sta pod spretno roko režiserja Marka Sosica uprizorila pravljico Slavček znanega in priljubljenega Hansa Christiana Andersena. Odveč je povedati, da so otroci zamakneno sledili dogajanju na odru in se istovetili v pravljicnem dogajanju.

Ce je bilo včerajšnje gledališko doživetje namenjeno otrokom, pa se nočijo ponuja prilžnost za odrasle. Kulturni dom,

ZSKD Gorica ter SSG so se namreč dogovorili s PDG za rezervacijo njihovih nadvse uspešne poletne predstave "Tico-tico bar", posodobljeni varianti znane Goldonijeve komedije. Goriski abonenti SSG in ljubitelji gledališča nasploh si jo bodo lahko ogledali nočijo ob 21.15 v gradu Kromberk pri Novi Gorici.

K zgorjnjemu naj dodamo, da je vstopnice za nočno predstavo mogoče dobiti se danes popoldne v uradu Kulturnega doma v Gorici, Ul. Brass 20 - tel. 33288. V primeru slabega vremena bo predstava nočijo odpadla, vstopnice pa bodo veljale za ogled predstave jutri, 1. julija, ali v soboto, 3. julija.

Včerajšnja uprizoritev Slavčka v Poletnem središču (foto Studio Reportage)

GLEDALIŠČE / DVE PREDSTAVI V SODELOVANJU S PDG

Uprizoritev Andersenove pravljice očarala otroke v poletnem središču

Nočijo v Kromberku za goriške gledalce posebna predstava "Tico-tico bar"

GOLJUFIJA / FINANČNA STRAŽA ODKRILA 8 FIKTIVNIH PODJETIJ IN PRIJAVILA 12 OSEB

Utajili so 37 milijard IVA na uvozu mesa

Goljufiga je temeljila na uvozu živine (foto S. Reportage)

Finančni stražniki v Gorici so odkrili velikanško goljufigo pri uvozu živine in mesa: po šestmesečni preiskavi so izsledili 12 oseb, ki naj bi ogoljufovali carino za 37 milijard lir. Prijavili so jih zaradi tihotapstva, goljufige in davčne utaje. Goljufiga je temeljila na poslovanju osmih družb z omejeno odgovornostjo, za katerimi so povčini bili slammati moze. Družbe so uvazale živino in meso pretežno skozi Gorico (nekaj tudi skozi Trst in Brenner), pri tem pa so spretno izkoristile predpise in

pocasnost državne uprave, da so se izogibale plačilu davka IVA.

Goljufiga je temeljila na izkoriščanju možnosti, ki jo 8. clen DPR 633/1972 dopusca uvoznikom/izvoznikom. Na uvozeno blago je treba plačati davek, na izvozeno pa ga država povrne izvozniku. Omenjeni clen dopusca kompenzacijo: uvoznik lahko sam odbije davek na uvozeno blago do vrednosti IVA na blagu, ki ga je izvozil v prejšnjem letu. Pri tem je dovolil, da carini predloži izjavo, da je pac izvozil blago, na katero mu

država dolguje določen znesek kot povračilo IVA. Preverjanje teh izjav traja navadno dve leti. Goljufigi so računali na to počasnost in skusali v tem času nagrabiti, kar se da. Uvozili so številne posiljke mesa in živine in pri tem "prihranili" kot rečeno 37 milijard davka IVA, ki pa so ga sami nato vnovčili od kupecv. Utaja davka jim je omogočala tudi nelegalno konkurenco s prepričljivo mesa po nizki ceni.

Enota finance, ki jo vodi kap. Ugo Dallerice, je začela preiskavo decem-

bra lani, ko so na meji v Standrezu zadržali 133 bikov. Podjetje, ki jih je uvozilo, se je namreč malo pred tem preselilo na neobstoječi naslov v Rimu. Poleg tega goriškega so s časom izsledili se 7 fiktivnih podjetij s sedeži v Lombardiji, Piemontu, Laciju in Kampanji, teze pa je bilo iskanje odgovornih. Zaenkrat so prijavili 12 oseb, od katerih so 4 iz Gorice oz. z bivaliscem v Gorici: med njimi naj bi bili "mozgani" operacije, ostali pa so pretežno slammati moze, na imena katerih so bila registrirana podjetja.

NOVICE

Poletni vozni red APT

Avtobusno podjetje APT sporoča, da bo od jutri, 1. julija, začel veljati poletni umik. Spremembe bodo zlasti na progah do Gradeza in nazaj. Iz Trsta po novem odpeljeta avtobusa E1 in E2 v Gradez ob 8.25, 10.40, 12.34, 13.53, 17.45 in 19.07 vsak dan. Iz Gradeza so vožnje proti Trstu ob delavnikih ob 6.15, 8.25, 12.34, 14.03, 16.26, 17.30 in ob 19.06, v nedeljah in praznikih pa ob 8.25, 12.34, 14.03, 16.26, 17.30 in ob 19.06. Iz Gorice pelje avtobus E3 ob delavnikih v Gradez ob 6.15, 8.10, 11.25, 13.00, 14.00, 17.30 ter ob 19.20. Ob nedeljah in praznikih pa ob 6.15, 8.10, 11.25, 13.00, 17.30 in ob 19.20. Iz Gradeza gredo avtobusi E3 v Gorico ob delavnikih ob 6.15 (avtobus E1 do Fiumicella), 7.00, 8.24, 12.54, 14.02, 17.30 ter ob 19.15, ob nedeljah in praznikih pa ob 7.25, 10.00, 12.54, 17.00, 19.15 ter ob 20.50. Iz Krmin na pelje avtobus vsak dan v Gradez ob 8. uri in se vrača iz Gradeza ob 19.15. Iz Lignana pa odpelje avtobus v Krmin vsak dan ob 18.30. Tudi letos bo med 1. julijem in 31. avgustom obratovala linija med Lignanom in Gorico. Avtobus bo vsak dan odpeljal iz Gorice ob 8.15 in se vračal iz Lignana ob 18.30. Zjutraj se bo avtobus ustavljal tudi v Fari ob 8.26, v Gradiscu ob 8.30, v Vilešu ob 8.37. Podrobnejše informacije daje uprava APT na tel. številki 531566.

Občinski svet v Doberdolu

V Doberdolu se bo nočijo ob 18.30 sestal občinski svet. Seja bo v občinski glasebni sobi. Na dnevnem redu je med drugim odobritev razpusta konzorcija za avtobusne prevoze CISP in razprava o načrtu za kraski park.

Nov sedež Sklada hranilnice

Predsinoci v Villi Laura na Korzu Italia odprli sedež Sklada goriške hranilnice. Sklad bo deloval kot dobrodelna ustanova, ločen od banke (ki je postala delniška družba), ceprav ostaja zaenkrat se edini lastnik njenih delnic. (Foto Studio Reportage)

Pokopali malega Guerina

Ves Zagraj in Ločnik sta se včeraj poslovila od malega Guerina Braida, ki je v soboto zvečer utonil v kanalu De' Dottori v Zagraju. Pogreb se je začel v Zagraju, odkoder so ga starši, trije bratci, sorodniki, pri katerih je bil gost, ko se je zgodila nesreča pospremili v Ločnik, kjer je bil zalni obred v isti cerkvi, kjer je sedemletni Guerrino pred komaj tremi tedni prejel prvo obhajilo. Prav zaradi tega sta stasa hotela, naj gre k zadnjemu počitku v beli obleki. (foto Studio Reportage)

GLASBENA
MATICA
GORICA

sprejema potrditve vpisov svojih gojencev in vpisuje nove gojence za solsko leto 1993/94 do 30. julija vsak dan razen sobote od 10. do 12. ure na sedežu v Ulici della Croce 3

KINO

RAZSTAVE

GORICA
VITTORIA 20.00-22.00 «Lezioni di piano». Režija Jane Campion. Zlata palma na festivalu Cannes 93.
CORSO 18.00-20.00-22.00 «Bagliori nel buio».

V KATOLISKI KNJIGARNI razstavljajo goriški fotoamaterji Skupine 75. Razstavo si lahko ogledate po urniku knjigarne do 10. julija.

V POKRAJINSKEM MUZEJU NA GRADU je na ogled razstava o proizvodnji in uporabi svile med leti 1725 in 1915 "Svetleca nit" od 10. do 13. ure ter od 15. do 20. ure.

OBVESTILA

OBČINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH bo zaprta od 2. do 12. julija. Od 14. julija bo zopet odprta po naslednjem urniku: ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure.

SINDIKAT INCA-CGIL obvešča, da je njihov uslužbenec vsak četrtek od 15.45 do 18. ure prisoten na zupanstvu v Sovodnjah za informacije, izpolnjevanje raznih obrazcev glede ticketa, pokojnin itd.

LIJUDSKA KNJIZNICA DAMIR FEIGEL v Gorici obvešča, da bo do 23. julija poslovala po poletnem urniku in sicer od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
ALL'ORSO BIANCO, C. Italia 10, tel. 53157.
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701.

POGREBI

Danes ob 8. uri Maria Giuseppa Termini iz bolnišnice sv. Justa v Salernu ter ob 9.35 Maria Tomba iz splosne bolnišnice v Krminu.

TRŽAŠKI OKTET / NA KOROŠKEM 12. IN 13. JUNIJA

Od Podjune do Zile

Udeležil se je tudi II. srečanja oktetov v Suhi, kjer je požel največji aplavz

Ko se cesta na mejnem prehodu na Jezerskem prevesi na avstrijsko stran se odpre pogled na gozdnato deželico Koroško, na njene skrbno negovane dolince, jezera, zelenice in vasice. Kot da bi dez pravkar spral z njih prah poletja in jih odisavil z aromami cvetočih livad. Kristalno čista Bela nas je spremljala do Zelezne Kaple, kjer so nas pozdravili prvi slovenski oziroma dvojezični napisi in povedali, da smo v osrčju starožitne slovenske zemlje in Podjune, ki se onstran Pliberka naslanja na stajerski del severnega slovenskega zamejstva.

Suha, slabih 15 minut voznje iz Pliberka, je bila prvi cilj tokratnega gostovanja Trzaskga okteta na Koroškem na povabilo tamkajšnjega znanega Okteta Suha, Krščanske kulturne zveze in Katoliškega prosvetnega društva Drava, za nastop na II. srečanju slovenskih oktetov po tistem prvem, ki je bilo lani na gradu Statenberk pri Litiji. Cista, kot na novo oprana vasica visoko nad dolino Drave z graščino, ki se belo odseva iz bujnega zelenja nad njo, je komaj kaj več kot zaselek, saj ne premore niti 150 ljudi in jo je najti le na podrobnejših zemljevidih, največkrat samo z nemškimi imenoma Neuhaus. Nekaj slovenskih ali dvojezičnih napisov, predvsem nagrobniki na pokopališču ob cerkvi, pa le povedo da je tam do nedavnega zivel skoraj izključno slovenski življenjski, ki pa žal, tudi z nagrobniki, umira tisto tiho neslišno smrt, ki je najbolj neusmišljena. Slovenska beseda sicer se živi, predvsem pa živi slovenska pesem, kar je zgornjo potrdil večerni koncert petih sodelujočih oktetov na prostornem grajskem dvorišču. Organizatorjem ga je za to priznalo odstopil sedanji lastnik industrijalec dr. Herbert V. Liaunig, po poreklu Korošec iz Celovca. Prireditelji zatrjujejo, da ima do koroških Slovencev naklonjen, prijazen odnos in reči moram, da ga je naslednje nedeljsko jutro občutil tudi Trzaski oktet na sprejemu, ki ga je priredil samo zanj. Sicer pa je grad bil zgrajen tam neke v letih okrog 1500 in bil ze leta 1571 središče ukrajnega sodišča. V naslednjih deset in stoletjih je večkrat menjal gospodarje. Po letu 1983 je bil nekaj časa last Benediktincev, nato pa ga je kupil sedanji lastnik. Grad je lani povsem obnovil in v zgornjih predelih tudi moderniziral z vzorno in funkcionalno kombinacijo starih in sodobnih elementov v funkciji bodoče galerije koroške umetnosti

JOZE KOREN

in narodopisja.

Pesem oktetov

V večernih urah, ko so se tudi deževni oblaki umaknili zvezdam, je na koncertu nastopilo pet oktetov, poleg domačinov in Trzaskga okteta se Oktet Valvazor iz Litije, Vokalni oktet LIP z Bleda in avstrijski oktet Doppelquartett iz koroških Tinj (Tainach). Na grajskem dvorišču se je zbralo med 300 in 400 poslušalci, seveda s širšega območja Podjune, in vzdusje je bilo kar slovesno pa tudi narodnostni utrip je bil vse drugačen, kot ga ponuja okolje. Mila koroška govornica pa radostni obrazi in pozdravni nagovori so, ob pesmi oktetov seveda, pričali, da ogenj narodne zavesti se živi, da pa mu je treba nenehno dodajati kisika, da ne zamre.

Pozdravni pesmi Okteta Suha »Zapojmo si pesmico« v znanj značilnem ritmiziranjem podajanju, so se potem zvrstile druge ob renesanese do narodnih in umetnih, med katerimi so seveda prednjacile slovenske, slišali pa smo tudi pesmi drugih narodov, zlasti avstrijske oz. nemške v izvedbi avstrijskega Doppelquarteta, eno so zapeli tudi domačini, Trzaski oktet pa je prinesel v svet onstran Karavank pesem naših krajev in naših skladateljev: Vodopivcevo Barčica, Vrabcevi Mlada in Bratci veseli vsi, Merkujejo rezijansko Da jora ma Canynaua in v duhu povezovanja alpsko-jadranskega območja se de Marzijevo Signore delle cime.

Slišali smo različne izvajalske pristope in različne glasovne zmogljivosti, toda splosna raven je bila nadpovprečna, a je vendarle res, da je Trzaski oktet, ki je nastopil zadnjič, požel največji aplavz.

Spremljanje mase in sprejem na gradu

Nedeljsko jutro je napovedovalo negotovost vremena. Čez vsrčje smrek na obkrožajočih hribovih in nad dolino Drave so se podile meglice. Nalhalno je rosilo a kmalu so se meglice raztrgale in sončni žarki so se kradljivo zlili nad deželico. Po dogovoru z gostitelji je maso, ki jo je v slovensceni in nemščini bral zupnik Florijan Cergoj iz Kazaz, Trzaski oktet oblikoval s petjem liturgicnih, latinskih in staroslovanskih pesmi, med katerimi je tu in tam vskočil domaći cerkveni pevski zbor s kora. Zupnik je vernikom, ki so

do kraja napolnili cerkev, predstavil nase pevce, govoril je o poslanstvu pesmi, o sožitju, o miru in tudi o svojih pogostih stikih s Trstom in Slovenci v Italiji.

Znotraj cerkve so vsi napisi vključno s Krizevim potom, samo v slovensceni, kar velja tudi za veliko večino drugih cerkva na slovenskem ali narodnostno že mešanem področju, kar je nesporen dokaz pomembne narodnostne vloge cerkve na duhovništva na Koroškem za ohranjanje ali vsaj za zaviranje nazadovanja slovenstva.

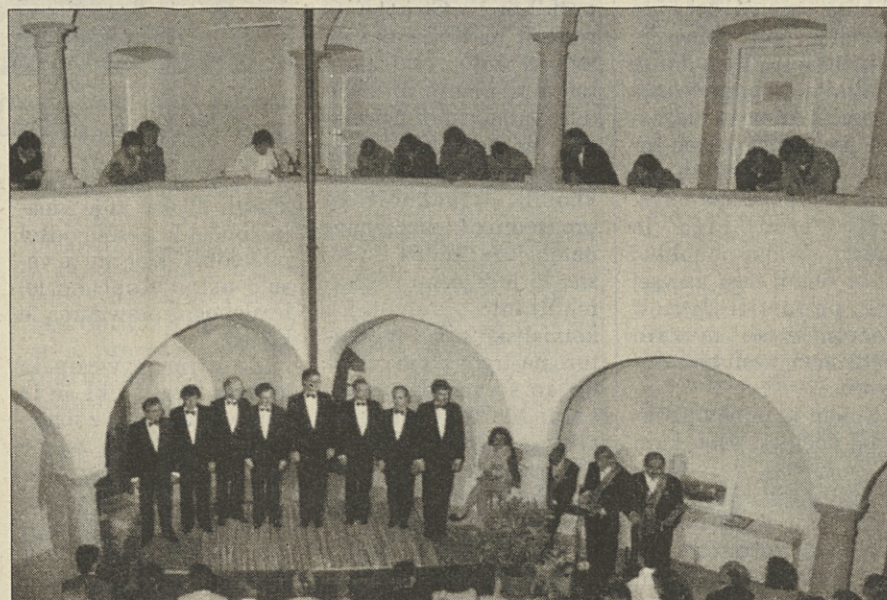
Po masi je lastnik gradu dr. Liaunig želel imeti Trzaski oktet v gosteh na svojem gradu. V gostoljubnem prijateljskem vzdušju je na sprejem povabil tudi organizatorje srečanja oktetov in razumeli smo, da ni slo samo za vljudnost do pevcev iz Italije, marveč predvsem za njegovo nikakršno obremenjenost glede sožitja med Slovenci in Avstriji na Koroškem. Celo nasprotno, izrazil je svoje nerazumevanje do pojavov nestrpnosti do Slovencev v nekaterih avstrijskih krogih na Koroškem. Trzaski oktet se mu je za naklonjenost odlozil s pesmijo in s poklonom svoje zadnje plosce.

Skozi Celovec v Zilo

Popoldne nas je nas simpatični spremljevalec Franc Tomazič, sicer vodja pisarne Krščanske kulturne zveze v Celovcu, povabil najprej na ogled zgradbe Mohorjeve družbe v Celovcu in na kavico na "trzaski način", potem pa smo se mimo Vrbskega jezera in ob robu Roza podali po avtocesti proti zahodi in malo pred Podkloštom (Arnoldsteinom) zavili desno v Ziljsko dolino do Ziljske Bistrice pri Zahomcu, znanem smučarsko-skakalnem središču. Tu nas je pričakal stari znanec z lanskega obiska na Koroškem, tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmayer s svojim vedno prijaznim dobrim nasmehom in odprtostjo. Zupnika gospoda Stanka Trapa, živahnega, se mladega človeka z negovano brado, smo nasli v cerkvi, kjer je urejal prostor pred oltarjem za večerni koncert. Ze po prvih besedah smo lahko spoznali v njem simpatičnega, veselega in družabnega človeka, ki zna združevati versko s posvetnim.

Pred koncertom so si fantje privosčili krajši sprostitveni sprehod po gozdni cesti v prijetnem hladu poletnega pred-

večera. Medtem se je nabralo ljudi za dobro polovico, morda tridesetino cerkve, pa so domačini bili z obiskom kar zadovoljni. Koncert, po moji oceni malce prezahteven za ljudsko motiviko vajenih uses, so poslušalci spremljali s pozornostjo, skorajda s pobožnostjo, pa so se le najbolj razvneli, ko je Oktet dodal na koncu se dve njihovi Cje so tiste stezice in Je na dravci meglja in so iskreno zaploskali tako pozdravnim besedam krajevne predstavnika Krščanske kulturne zveze mag. Urbana Popotnika, sicer profesorja na celovski slovenski gimnaziji, kot zaključni zahvali in pohvali zupnika Trapa. Potem smo se skupaj z domačini zbrali v zupnišču na prigrizku in pomenku in spet se je pesem naših izmenjevala v sozvočju pred občutkov kot zvokov. Razšli smo se obogateni z novimi občutki, na povratni vožnji ob Zili pa nas je se dolgo spremljala trpka misel o usodi slovenskega koroškega rodu, cigar jezikovne meje se kljub prizadevanju narodnih borcev, kakršni so tudi naši gostitelji, žal tako neizprosnost oziro. Trpka misel in ob njej boječe upanje, da je pesem Trzaskga okteta vsaj malo pomagala tistim, ki vztrajajo na branikih.

Slovo od spremljevalca F. Tomaziča in (zgoraj) Trzaski oktet med nastopom v Suhi

TRŽAŠKI OKTET / V LOMBARDIJI

Za zaključek sezone v dolinah pri Bergamu

JOZE KOREN

Trzaski oktet je v soboto in nedeljo, 26. in 27. t.m., opravil svoje zadnje gostovanje v sezoni 1992/93. Podal se je k svojim starim znancom in prijateljem v Colzate v dolini Valle Seriana nad Bergamom in v kraj Trate v nasprotni dolini Cavallina nad znanim termalnim izvirom Gaverina Terme. V obeh krajih je imel dva popolna koncerta, vmes pa je se spremljal maso v kraju Ponte Nossa, vedno v slikoviti hribovski dolini rečice Serio. Koncert v Trate je organiziral krajevni zupniški odbor pod pokroviteljstvom občine Gaverina Terme in Gorske skupnosti doline Cavallina, koncert v Colzate oziroma v slikovitem svetišču San Patrizio visoko nad njim na prepadih skali pa Občinska knjižnica občine Colzate. Obema koncertoma so prisostvovali tudi zupani in podzupani obeh občin in drugi krajevni predstavniki.

V soboto pod večer je po krajšem postanku na domu gostoljubnega oktetovega prijatelja Ovidia Bonfantija, predsednika občinske knjižnice sicer pa organizatorja tamkajšnjega kulturnega in predvsem glasbenega življenja, pri katerem je lokalna televizijska postaja posnela s predstavniki okteta in spremljevalci daljšo televizijsko reportažo, se je Trzaski oktet podal mimo jezera Endine proti Gaverini Terme in v kraj Trate. Tu je trzaski pevce pričakal

Organizatorja oktetovega gostovanja Bonfanti in Patelli

njihov drugi veliki prijatelj Lodovico Patelli, prav tako pobudnik kulturnega življenja v tem kraju. Koncert v večernih urah je bil, kot je v teh krajih navada, v starodavni cerkvi iz 17. stoletja, ki je bila kar pretesna za številne poslušalce. Trzaski oktet je v prvem delu predstavil nekaj renesančnih liturgicnih del in obredne pesmi iz pravoslavne liturgije, v drugem pa najprej tri italijanske: de Marzijevo Improvisio in Signore delle cime ter Simontijevo priredbo furlanske Stelutis alpinis, nato pa slovenske Vodopivcevo Pobratimija, Barčica in Na poljani ter Vrabcevi Luna, lunica in Bratci veseli vsi. Navdušenje občinstva je bila izredno in oktet je moral dodati se Pa se sliš in koroško Puobi pojo ter na

izredno željo ponoviti de Marzijevo Signore delle cime, Lodovico Patelli pa je v svoji predstavitvi posebej poudaril, da je Trzaski oktet izraz velike pevške kulture Slovencev in seveda slovenske manjšine na Trzaskem.

Po spremljavi mase naslednje nedeljsko jutro v Ponte Nossa, kar je tudi snemala lokalna televizija, je bil popoldne na vrsti drugi koncert v svetišču San Patrizio, iz začetkov 13. stoletja, kjer je Trzaski oktet tokrat nastopil se petič. Tudi tokrat je bila cerkev natrpana starih in novih obudovalcev oktetovega petja, saj so nekateri prišli tudi iz bolj oddaljenih krajev, da niti ne omenjam oktetovega castnega člana Paola Bonantija in njegovo ženo, ki sta prišla celo iz Aule pri Sazani v Toskani.

Spored, ki ga je oktet ponudil občinstvu, je bil delno spremenjen in dopolnjen, tako v prvem renesančno-liturgicnem, kot se posebej v drugem delu, v katerem so poslušalci lahko slišali poleg se prej omenjenih se rezijanski o gori Kanin v Vudoskovi in Merkujevi priredbi ter se Merkujevo Tana Sarte, v dodatku pa se rusko Kraguljki z Rudijevim solom in Puobi pojo s solom Aleksandre Pertot. Čeprav se nekoliko utrujeni od vožnje in nastopov so pevci in z njimi umetniški vodja Aleksandra Pertot dali vse od sebe in navdušenih aplavzov ni hotelo biti konca, pa seveda cestitk in stiskov rok.

Na koncu je gostitelj Ovidio Bonfanti, izročil oktetu v poklon spominsko plaketo občinske knjižnice, predsednik Okteta prof. Boris Pangerc pa njemu zbirko knjig v italijansceni za občinsko knjižnico, ki govori o naši narodnostni skupnosti v Italiji.

Tako se je sezona okteta sklenila s se z eno priscrno manifestacijo prijateljstva v imenu petja, prijateljstva in cloveske topline, kar nam je - tako je bilo večkrat poudarjeno - v teh cudnih casih se kako potrebna.

Na koncu dolgujemo se navedbo, da je gostovanje Trzaskga okteta v Lombardiji, kakor tudi sicer oktetovo dejavnost, sponsorizirala trgovska družba CORIUM gospe Marinke Sinkovec-Modic, za kar ji gre se posebna zahvala.

VODNIK

Knjiga o Brdih z dragocenimi fotografijami in malo teksta

JURI PALJČ

V Gorici je bila pred kratkim slovesno predstavljena bogato ilustrirana luksuzna knjiga z naslovom "Collio". Knjiga govori o Brdih in je natisnjena na zalogi samo v italijansceni, kar seveda močno zmanjšuje njeno prepravevalno moč, ker bi bila v slovensceni in furlansceni izdaja tudi mogoca in gotovo tudi dobro sprejeta. Podobne knjige v tujih jezikih o naših naravnih lepotah pa ze itak vedno romajo nazaj v tiskarne, kjer jih zrezajo ali pa oblezijo na visokih policah, kjer se naprasijo, obledijo, ostarijo in jih potem tudi visoko znizanih nihce ne kupi, kaj sele, da bi jih prebral. Seveda so to pomisleki in pripombe nekoga, ki se na trzjenje s knjigami ne pozna in seveda ne razume cisto ekonomskih razlogov, zaradi katerih knjige v slovensceni nimamo in je tudi ne bomo imeli. Knjiga "Collio" (odslej Brda) je bila izdana pri goriski založbi BV Editori z izdatno pomočjo Briskega konzorcija za varstvo briskih vin, kateremu je bilo največ izdanja te dragoce ne in izredno bogate knjige. Knjigo seveda lahko kupite in jo komu podarite, ker je naprodaj v vseh boljših knjigarnah za sto tisoč lir. Cena knjige ni previsoka. Ko knjigo pogledamo po bližje, namrec vidimo, koliko fotografskega materiala je v njej in tudi to, da je tiskana na izredno dobrem papirju, je najbrz veliko prispevalo k visoki ceni.

O takih knjigah clovek ne ve, kaj bi si mislil, saj je pred njimi nekako v veliki zadregi. Na eni strani je vesel, da knjigo ima, ker je v njej veliko lepih, izrednih fotografij, na drugi strani pa ne ve, kaj bi z njo, ker je teksta v knjigi izrazito premalo, da bi pa samo podobe gledal, je vseeno malce premalo za pravega ljubitelja in pravega bralca knjig. Govorim seveda o ljubiteljih knjig, ki takih knjig ne kupujejo, ce pa jih, jih navadno podarjajo in se to obicajno ljudem, katere bi na tihem radi prisilili k branju. Tako je tudi s knjigo Brda, ki se uvršca med knjige, ki jih vedno vidite lepo razstavljene v vsaki dnevni sobi vsake nad in povprečne družine, ki skusa drugim dopovedati, da se pri njih tudi bere. To so tiste knjige, ki jih obicajno dobite v dar ob praznikih, se zanje zelo zahvalite, jih potem sami hitro prelitate in si obljudite, da jih boste nekoc, ko boste imeli vec casa, morda kaksno dezeveno nedeljo, ki pa nikdar ne pride, prebrali, jih daste lepo v vrsto na vidno mesto v sprejemnici in jih nikoli vec ne snamete s knjižne police, razen v trenutkih, ko vanje vtaknete kakšen članek, fotografijo ali dokument, katerega potem nikdar vec ne najdete. Namena takih knjig ne ve nihce, a tega nihce tudi noce priznati. Tiska se posebna zahvala.

dobnih knjig ogromno in se jih tudi prodaja.

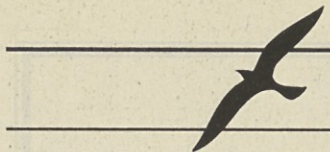
Knjiga Brda je torej zelo lepa in polna zelo lepih in tudi dragoce nih fotografij, ob katerih se bomo ustavili, saj so v knjigo uvršcene tudi fotografije iz preteklosti, ki so dokument casa, kot so dokumenti tudi razni zemljevidi in katastrske mape, ki so tudi prilozene in imenito posnete v knjigi. Za fotografije so poskrbeli Massimo Cragnel, Rinaldo Gorini in Carlo Tavagnutti, ki so prispevali barvne fotografije, katere imajo vse nadih tako imenovane postmoderne fotografije živih barv, za katero so sedaj, ko postmoderna dejansko umira (ce ni ze) vsi tako navdušeni. Vse fotografije so res brezhibne in bo tako knjiga res lepo darilo tistim, ki si radi pasejo oci po lepih posnetkih in se lepših krajinah. Stare fotografije, ki opisujejo življenje in zgodovino Brd pa je pripravil Gianfranco Tedeschi.

Kot smo ze rekli, je v knjigi zelo malo teksta, ki so ga prispevali književnik Carlo Sgorlon, Pierpaolo Dorsi, Mario Gregori, Gabriella Manca in vedno do bri ter v tej knjigi dalec najboljši Velso Macor. Ne recem, da se mora knjigo kupiti, lahko pa recem, da se mora prebrati njegov sestavek, ki v poetični luci predstavlja Brda. Macor je namrec poet in piše o pesnikih in življenju v Brdih skozi stoletja. Izredno tenkocuten je in tudi zelo dober v opisih strpnega sožitja na sedanji meji v Brdih, morda je največja zasluga njegovega sestavka v tem, da pokaze res celotna Brda in ne dela nobenih razlik, saj piše tako o Furlanah kot o Slovencih, ki v Brdih skupno žive ze stoletja. Lepo je tudi njegovo pisanje o novi slovenski državi, pomembno pa je tudi, da ima v sestavek vkljuce ne vse vidnejše slovenske briske pesnike, od Gradnika do Zorzuta, katere tudi navaja in citira odlomke iz njihovih pesmi, največkrat v solidnem prevodu Marjana Breclja. Predvsem pa je Celso Macor, in njegov sestavek v knjigi Brda tudi živ primer furlanskega intelektualca, katere mu sta vsak nacionalizem in vsako sektastvo vec kot tuje. Njegov zapis je poetičen, posten zapis o Brdih, kakršnih bi seveda od italijanskih piscev moralo biti vec, a jih ni. Prav zato je dobrodošel v sedanji nacionalistični poplavi potvarjanja dejstev in zgodovine, tudi briske, o kateri knjiga Brda govori.

To pa je tudi največja zasluga knjige Brda, ki jo bodo briski vinogradniki in prodajalci vin gotovo podarjali svojim strankam in slavnim in manj slavnim klientom, med katerimi so seveda tudi osebe, ki o slovenskih Brdih ne vedo nicesar. Macorju gre torej za sluga, da je o Slovencih v Brdih pisal posteno, kar je danes v nasi deželi prava redkost.

V nedeljo zvečer je Trzaski oktet pred povratkom zapel še v cerkvi v Ziljski Bistrici

SPOR LITVE IN ESTONIJE Z RUSIJO

Balkanski sindrom na Baltiku

Moskva za zdaj odgovarja na litovske in estonske ukrepe proti svojim prebivalcem ruskega rodu samo s prekinitvijo naftovoda, nacionalisti pa zahtevajo več

Vsaka resnica ima - najmanj - dva obraza. Za Estonijo in Litvo, ki jima je velika sosedna Rusija v petek in ponedeljek - uradno zaradi neplačanih dolgov, neuradno pa zaradi zatiranja ruske manjšine v obeh državah - zaprla svoje naftovode in ju s tem obsodila na gospodarski mrk, je nacionalna resnica tista izpred petih desetletij.

Preden stah pod vojaškim skornjem Rdece armade postali socialistični sovjetski republiki Estonija in Litovska v imperiju Josipa Visarionoviča Džugašvilija, sta bili nacionalni enoti s svojimi padci, a tudi v vzponi. Litva sicer pomni dolga stoletja pod poljsko upravo, a tudi romantične boje proti nemškemu viteškemu redu pred tem. Med dvema obdobjema ruske zasedbe pa hrani spomin na kratki desetletji samostojnosti kot svetinjo. Estonska zgodovina je manj junaska od litovske, toda v mračnih desetletjih nadvlade tujega naroda in ideologije so tudi Estonci sanjali o tistih svetlih letih med obema svetovnima vojnama, ko nad seboj niso imeli ruskega vladarja. Po razpadu sovjetskega imperija so Litovci in Estonci dobili nazaj svojo državo, a z dediščino stalinističnih preselevanj - Litva ima dvajset odstotkov ruskih prebivalcev, v Estoniji pa steje ruska »manjšina« kar tretji-

BARBARA KRAMZAR

no vsega prebivalstva. Baltički narodi imajo svoje Ruse v podobno lepem spominu, kot so imeli Hrvati srbsko manjšino - ne le kot zastavonoše ruskega imperializma, ampak tudi najbolj goreče privrženice sovjetske ideologije. Celo Svet Evrope, znan po svojem zagovarjanju človekovih in manjšinskih pravic, je - s pridržkom - razumel izključitev ruske manjšine iz političnega življenja in Estonija je postala članica te vseevropske ustanove.

Pripadniki ruskih manjšin v nekdanjih sovjetskih baltičskih republikah pa imajo seveda svojo resnico, ki ne razume nacionalnega ponosa ljudi, med katerimi so desetletja živeli v navideznem soglasju, morda celo bolje od njih - in zanesljivo bolje kot v manj razviti matični državi Rusiji. Zakon o tujcih nenadoma zahteva od ljudi, ki so do razpada Sovjetske zveze v uradnem in zasebnem življenju samozavestno uporabljali rusčino, učenje zapletenega estonskega jezika, če hočejo dobiti državljanstvo. Brez tega nimajo pravice voliti niti biti izvoljeni, morda pa lahko celo izgubijo svojo drugo domovino.

Ali lahko resnica ruske manjšine, ki se po koncu privilegiranih časov skli-

cuje (samo?) na načela pravne države in človekovih pravic, spremeni Baltik v drugi Balkan? Podobnost med Srbijo in njenim reševanjem nacionalnega vprašanja »à la srbske kosti« ter z Rusijo, je na estonsko in litovsko srečo za zdaj samo v regionalni pomembnosti. Rusija Borisa Jelcina, ki se je osredotočil na urejanje domačih političnih in gospodarskih razmer, nima interesa izvažati svojih notranjih težav v slogu Slobodana Miloševića. Jelcin sem ter tja z besedami podpore pomirja bojevitke ruske nacionaliste, ki zahtevajo zaščito za milijone svojih sonarodnjakov in novih državah, toda dokler noče sprejeti nazaj v federacijo niti Tadžikistana, ki si to cedalje bolj želi, ne bo tvegala vojne z baltičskimi državami. Tako kot je storil minuli teden, bo v opozorilo najbrž se kdaj zaprl rusko naftno pipo, na katero sta Estonija in Litva življenjski navezani.

Baltičske države pa bodo morale same presoditi, do kod lahko pri izgrajevanju čim popolnejše nacionalne suverenosti izzivajo tako veliko sosedo, kot je Rusija. Vsaj Litvi je romantična predstava o državstvi že enkrat zameglila glavo, takrat, ko je prejšnji predsednik z odlokom odpravil kolektivne farme in čez noč uničil prejšnjo uspešno kmetijstvo države.

Duh ustanoviteljev Sovjetske zveze še vedno blodi po Baltiku

ŠVICA / PROŠNJA ZA PRIBLIŽEVANJE ES

Alpski raj se boji osamitve

Bern skuša prilagoditi zakonodajo

BERN - Švicarsko vodstvo se je ustrašilo, da bi Evropska skupnost utegnila pozabiti na Švico, saj so njeni volilci lani decembra s 50,3 odstotka glasov zavrnili vstop v evropski gospodarski prostor, veliko gospodarsko zvezo, ki združuje države članice evropske dvanajsterice in članice Efte - evropskega združenja za svobodno trgovino. Zaradi takega izida referendum je ES zamrznila tudi pogovore o švicarskem članstvu v ES.

Bern se je seveda ustrašil možnosti, da bi Švica ostala

osamljen otok v vse tesneje povezani enotni Evropi, zato je začel nemudoma prilagajati švicarsko zakonodajo evropski, obenem pa skupnosti predlagal sporazume za sodelovanje v zračnem in cestnem prometu ter v raziskovalni dejavnosti.

V ponedeljek so v Bruselj odpotovali švicarski pred-

stavniki, minister za gospodarstvo Delamuraz in zunanji minister Cottati, da bi predstavniki ES prepricali o nujnosti nadaljevanja pogovorov o sodelovanju. Predstavniki ES so jima ob tem dali jasno vedeti, da »švicarsko vprašanje« ta čas ni na prednostnem seznamu njihovih opravil. (T.S.B)

BRUSELJ - Slovenski

zunanj minister Lojze Peterle je v torek nadaljeval pogovore z vodstvom evropske dvanajsterice. S Hansom van den Broekom, ki je v Evropski komisiji odgovoren za zunanjo politiko, sta se pogovarjala o približevanju Slovenije dvanajsterici, Peterle je izrazil željo, da bi naša država čimprej podpisala sporazum o pridruženem članstvu ES. O vojni na Balkanu se je Peterle pogovarjal z belgijskim državnim sekretarjem Adamom. Pred kosilom na krščanskodemokratski internacionali se je slovenski zunanji minister sestal tudi s komisarjem ES za mednarodne ekonomske odnose Leonom Brittanom. Srečal se je tudi s strokovnjaki ES s področja obrambe. (STA)

Tudi Arthurju ni uspelo

ZENEVA - Arthur Dunkel, šestdesetletni švicarski diplomat in zadnjih trinajst let predsedujoči Splosnega združenja o trgovini in carinah (Gatt), je ob upokojitveni slovesnosti izrazil zaupanje v »modrost narodov«, ki naj bi vendarle pripeljala do uspešnega konca že sedem let trajajočih pogajanj tako imenovanega urugvajskega kroga, v katerih sodeluje 111 držav. Urugvajski krog, osma tovrstna pogajanja od ustanovitve organizacije leta 1947, je bil tudi najpomembnejši Dunklov projekt, ki naj bi prispeval k uveljavitvi prepričanja, da je za vse države sveta bolje, če sodelujejo, kot pa če tekmujejo druga z drugo. Ta krog pogajanj je bil tudi najbolj ambiciozno zastavljen krog Gattovih pogajanj, saj naj bi prvič v zgodovini poenotil pravila v uslužnostnih dejavnostih, trgovini s kmetijskimi pridelki, tekstilom in industrijskim blagom, zakonodajo na področju iznajdb in patentne zaščite. Vse hujsa recesija v drugi polovici osemdesetih in na začetku devetdesetih let pa je gospodarstvenike razvitih držav prisilila k protekcionističnim ukrepom za zaščito delovnih mest in pogajanja so skoraj propadla.

Kljub temu, da bi bil vesel, če bi se v zgodovino lahko zapisal kot moz, ki je pomagal povezati svet v eno samo veliko in svobodno tržišče, pa je moral priznati, da se tako v ZDA kot v Zahodni Evropi v zadnjem času krepijo pritiski za večji protekcionizem, je ob Arthurju Dunklu dejal neki delegat Splosnega združenja o trgovini in carinah. »Dejansko moč odločanja imajo vlade velikih držav,« meni isti diplomat. Arthurja Dunkla bo nasledil Irski diplomat Peter Sutherland. (M. L. in agencije)

VERSKO OZADJE BALKANSKE KRIZE

Duhovniki niso začeli vojne in je tudi ne bodo končali

Zakaj so zaman vsa upanja, da bi morijo v Bosni in Hercegovini rešili pozivi verskih dostojanstvenikov

DARKO PAVIČIĆ / ZAGREB

ZAGREB - Scenarij bi bil naslednji: papež Janez Pavel bi moral vplivati na katoliške Hrvate, istambulski episkop in patriarh Bartolomej na pravoslavne Srbe, dr. Hamid al Gabid pa kot generalni sekretar Islamske konference na bosanske Muslimane - in vojna v Bosni bi se morala končati?! Za omejenost trojke res stoji »več kot pol človeštva«, a takšni predlogi kljub temu niso stvarni.

K veri kot k nemu od ključev za rešitev se zatekajo zato, ker je ta v vojni obcasno rabila kot vojaški prapor, pod katerim so potekali boji. To so verski dostojanstveniki zavračali, ker je slo v resnici za skrajne primere. Druga stvar pa je, da se interesi verskih skupnosti, srbske pravoslavne cerkve ali posameznih krogov pri islamski skupnosti, ujemajo z aktualnimi cilji političnih vodstev.

S srečanjem treh največjih religij po vsej verjetnosti ne bi mogli ničesar rešiti. Pokazali bi le dobro voljo. Pomagal naj bi njihov pritisk na hierarhijo v Hrvatski, Srbiji in Bosni, a tudi to je varljivo, saj so hierarhično dejansko lahko odgovorni samo katoliki, medtem ko avtokefalnost srbski pravoslavni cerkvi dovoljuje, da se dogovori eno in potem naredi nekaj čisto drugega, podobno kot islamski skupnosti, ki je članica Islamske konference, vendar ji ta ni nadrejena.

Papež bi tako lahko neposredno vplival na bosansko-hercegovske skofe, na banjaluskega skofa Franja Komarica, bosanskega nadškofa Vinka Puljica in na oba mostarskega skofa, Pavleta Zanića in Ratka Perića, hkrati pa tudi prek hrvatskih skofov na Kaptolu in prek Hrvatske skofovske konference.

Duh ustanoviteljev Sovjetske zveze še vedno blodi po Baltiku

Kaj bi jim lahko sporočil, da bi zaustavili vojno?! Prva dva od omenjenih katoliških skofov sta tako rekoč korak od pekla. Nehvaležno je sodeliti, kateri od njiju je v tešjem položaju. Tisti v Banja Luki, ki je pogreznjen v vsakdanost Republike Srbije, ali tisti v Sarajevu, ki lahko iz mesta pride samo z oklepnikom Unproforja? Skof Zanić in njegov naslednik Perić v Mostaru sta prav tako omejena pri svojem delovanju, odkar obstaja Hercegovina, čeprav pri tem ni jasno, kolikšen je njun vpliv (po nekaterih virih kar precejšen) na to začasno tvorbo.

Bi veljalo nemara poskusiti vplivati na dogajanja v Bosni prek kardinala Franja Kuharića? Skof iz sosednje države ne more nič v drugi državi, poleg tega pa se v Bosni odraža tudi politika hrvaškega vrha. Moralno stališče je naslo svoj izraz v nedavnem kardinalovem apelu

za prekinitev spopadov v BiH in v pismu Mateju Bobanu. Ta pa je nanj samo bahavo odgovoril. Tudi bosanski franciscani, četudi ohranijo svoje žive glave in glave svojih vernikov, bodo težko izboljšali položaj.

Islamska verska skupnost Jugoslavije je z razpadom SFRJ praktično nehala obstajati. Tako je prislo tudi do zamenjave na vrhu Islamske skupnosti, od koder je nerad odšel reis-ul-ulema Jakub efendi Selimoski, za novega reisa pa je prišel v Sarajevo dr. Mustafa Cerić, ki je za del (nekdanje) skupnosti sporen. Nobena poteza tega islamskega vrha ne bo srečna. Islam je namreč v tej vojni doživel tudi nujno metamorfozo in po vsej verjetnosti ne bo nikoli več tako »mimnega islama«, pač pa se bo, v skladu s potrebami, začel ozirati proti fundamentalizmu. Iz nesloznega islamskega sveta vplivati na

praktično »slepo crevo islama« in za površ se iz institucije, kakršna je Islamska konferenca - ni mogoče.

Na Srbsko pravoslavno cerkev bi bilo sicer mogoče vplivati v kontekstu njene pripadnosti tako imenovanemu pravoslavnemu svetu, v katerem si episkopi (SPC) želijo zavzeti pomemben položaj. Vendar pa ta »pravoslavni svet« v zadnjem času na globalnem planu ni sposoben ohraniti niti najtanjših vezi s katoliki. Pri tem prednjačijo prav srbski pravoslavci. Sicer pa se v odnosu do SPC postavlja tudi moralno vprašanje, saj je očitno, da so številni episkopi neposredno vplivali na razpihovanje mrznje do Nesrbov in nepravoslavcev.

Recepti, ki predlagajo »verske rešitve« v nekdanji Jugoslaviji, ne upoštevajo konteksta, v katerem so se znašle religije na tem prostoru. Po zadnjih popisih prebivalstva je veliko vernih, a odnos do vere deluje na način prejšnjega sistema. Dejanski vpliv verskih skupnosti na politike precejmanj in jim vsiljujejo nalogo, ki je te niso sposobne izpolniti.

Kdaj bodo verske skupnosti sploh lahko vplivale na politična dogajanja, s tem pa tudi na vojno in na njen konec? Odgovor je kratak. Takrat, ko bodo politiki pripravljene podpisati mirovne sporazume. Po nekaterih drugih predvidevanjih pa je verskim skupnostim namenjena drugačna vloga, ki naj bi jo odigrali ne v obdobju zaustavitve vojne, ampak se le potem, ko bo ta zaustavljena. Od verskih skupnosti namreč velja pričakovati »moralno ozdravitev« tistih družbenih sistemov, ki jih je razdejala vojna. A tudi za to bo potreben namig politike.

ZDA MED DVEMA OGNJEMA

Iran je nevarno sršenje gnezdo

VOJKO COLJA

TEHERAN - Podpredsednik iranskega parlamenta Hasan Rohvani je kot »neumnost« ocenil nedavno izjavo ameriškega državnega sekretarja Christopherja, da bi lahko tudi Iran dosegla podobna kazen kot Irak, ki je zaradi poskusa atentata na nekdanjega predsednika Busha doživel raketni napad na Bagdad. Po Rohvanijevih besedah »ne neumne ugotovitve nesporno dokazujejo Christopherjevo nevednost in izkrivljeno pojmovanje političnih vprašanj«. Kljub skoraj zanicljivemu pristupu pa so v Teheranu vseeno zaskrbljeni, ker je Clintonova vlada nepredvidljiva in bi lahko svoje grožnje prejel ali slej tudi uresničila.

Resnici na ljubo je teokratski Iran neke vrste svetilnik za vsa fundamentalistična gibanja, ki od Magre-

ba do Bangladeša pretresajo muslimanski svet. Ajatole ne skrivajo, da hočejo svetovno islamsko vladavino in pri tem ne izbirajo sredstev. Washingtonske administracije pa so bile doslej skrajno previdne do nearabskih muslimanov, ker se zavedajo, da je drezanje v sršenje gnezdo skrajno nevarno.

Obtoževati Libijo in Irak, da podpirata svetovni islamski terorizem, je za ameriške predsednike hvaležna zadeva, ker lahko vsak trenutek nad njima stresejo jezo, ne da bi tvegali morebitne povratne ukrepe. V Teheranu se torej počutijo se kar varne, saj ZDA niso ukrepa- le niti ob zasedbi svojega veleposlanstva v Teheranu. Rohvani ima zato morda

celo prav, ko trdi, da so ZDA z bombardiranjem Bagdada potrdile svoje zgresene ocene dejanskega stanja na zalivskem območju.

S temi ocenami se strinja tudi iraska opozicija, ki ne more odpustiti Ameriki, da ni strmoglavila Sadama Husaina. V Združenih arabskih emiratih pa že odkrito govorijo, da Washington potrebuje Sadama, ki mu služi ne le kot »dežurni grešni kozel«, temveč predvsem zato, da lahko ZDA kot gospodarji upravljajo z novo mednarodno »zmedo«. Pri tem so se odpovedali »oportunističnim zavezništvom« z eno ali drugo regionalno silo in skušajo vzpostaviti »permanentni spor« med Iranom in Irakom, tako da bi lahko imela Turčija proste roke za prodor v nekdanje sovjetske srednjeazijske republike.

KITAJSKA / STRANKA MARKSIZMA - IN TRGA

Diskretni šarm partije

PEKING - Največja komunistična partija na svetu, enainpetdesetmilijonska KP Kitajske, bo konec tega tedna praznovala 72. obletnico obstoja. Zanimivo je, da se partijsko članstvo vse bolj povečuje in da partijski uradniki dobivajo vsak dan nove prošnje za sprejem. Uradni casopis KPK pozdravlja dejstvo, da v partijo vstopa vse več kmetov; večina Kitajcev se vedno živi na podeželju in na slabše naseljenih predelih. Od obvezni hvalnici komunizmu kitajskih barv glasilo KPK napoveduje, da bo proslava kot doslej potekala brez velikih slovesno-

sti in podobnega pompa, le z govorom generalnega sekretarja Jiang Zemina in priložnostno oddajo na televiziji.

Kljub vse večjemu številu članov pa postaja kitajska partija zmeraj bolj ranljiva. Ljudje se vanjo vključujejo predvsem zato, da bi si zagotovili službo ali napredovanje, ideološki naboje pa z uvajanjem liberalnejše gospodarske zakonodaje in postopnim odpiranjem države zahodnim kulturnim vplivom seveda vse bolj slabi, ugotavljajo poznavalci kitajskih notranjih razmer. Prav tako se sprašujejo o sposobnosti partije,

da preživi vpliv novih ekonomskih ukrepov, ki predajo državo.

Doslej je kitajska komunistična partija tudi s precej grobimi posegi, kot je bil pokol studentov na Trgu nebeskega miru v Pekingu leta 1989, uspela ohraniti vodilno vlogo. Po drugi strani pa je najbrž le tako lahko preprečila hiter in kaotičen razpad sistema, kakršnemu smo bili priča v nekdanji SZ. Seveda to se ne pomeni, da se je Kitajska ognila vsem težavam in da se tudi na njenih tleh ne more ponoviti sovjetski ali celo jugoslovanski scenarij. (M. E. in agencije)

NOVICE

Protest proti ameriški politiki v Iraku in Somaliji

BAGDAD, MOGADIS - Skupina Somalcev je v iranskem glavnem mestu protestirala proti najnovejšim ameriškim napadom na Bagdad, obenem pa obsodila tudi dejavnost ameriških in drugih pripadnikov mirovnih sil v Somaliji, ki po njihovem mnenju skušajo spet kolonizirati njihovo državo. Stvelo zrtev med pripadniki modrih celad v Somaliji pa se je povzpelo na 31. V torek je namreč umrl se en pakistanski vojak, pripadnik modrih celad, na katerega so neznanci, najverjetneje Aididovi privrženci, streljali na istem kraju, kjer je umrlo 23 Pakistancev. (Reuter)

»Nacisti v vsaki nemški vasi«

BERLIN - Zidovska skupnost v Nemčiji je obtožila nemsko vlado in pravosodje, da skušajo zmanjšati pomen rasiističnih napadov na tuje in da niso storili nič, da bi preprečili pojave rasne nestrpnosti. »Nujno je, da Nemci sprevidijo, da sedanji tok dogodkov lahko ogrozi njihovo demokracijo,« pa je tiskovni konferenci v Berlinu opozoril predsednik zidovske skupnosti Jerzy Kanak. »V zadnjih desetih letih so si skrajneži zgradili takšen sistem delovanja, da jih lahko najdete skoraj v vsaki nemški vasi,« je dejal predsednik zidovske skupnosti v Nemčiji, ki steje blizu 40.000 članov. (AFP)

Bo nemščina tretji uradni jezik ES?

DÜSSELDORF - Skoraj polovica Nemcev meni, da bi bilo odveč, če bi kot tretji uradni jezik v Evropski skupnosti uvedli nemščino. Za to si se že več let prizadeva nemški kancler Helmut Kohl. Raziskava inštituta Forsa, ki jo je objavil tednik DM, je pokazala, da 47 odstotkov vprašanih meni, da nemški jezik v uradnih dokumentih ES ni potreben. Osemindeset odstotkov pa se odločno zavzema za uvedbo nemščine kot uradnega jezika ES, kot sta zdaj angleščina in francosčina. (AFP)

Nepalski premier bo razpusil parlament

KATMANDU - Nepalski premier Koirala zaradi nedavnih spopadov med policijo in privrženci opozicijske stranke Združeni leninisti in marksisti (UML) razmišlja, da bi razpusil parlament. Predstavnik notranjega ministrstva je dejal, da je bilo v petkovih nedeljih v Katmanduju ubitih 11, ranjenih pa več kot 50 ljudi, medtem ko so 250 ljudi aretirali. Stranka UML, ki je v petek pripravila proteste proti vladi premiera Koirale, trdi, da so policisti prvi začeli streljati na demonstrante. (Reuter)

Plus5

Odslej vsebujejo naši bencini dodatek plus5.
Plus5 bistveno izboljšuje lastnosti goriva in ponuja
uporabniku ob enaki ceni pet pomembnih ugodnosti:

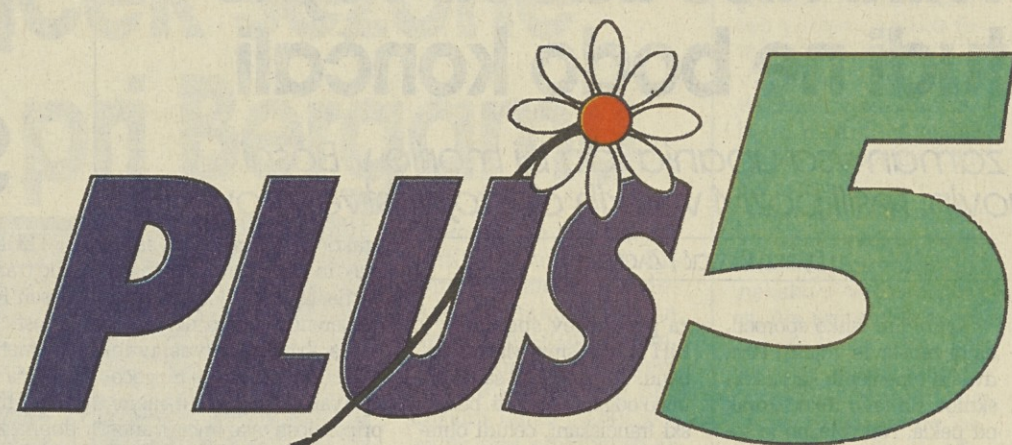
manjšo porabo goriva

boljše zgorevanje

zaščito motorja pred korozijo

brezhibno delovanje motorja v vseh vremenskih pogojih

čistejše okolje

bencini z dodatkom

PETROL

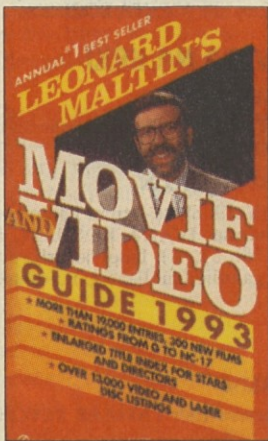
**Dodajamo
piko
na
i**

PREMIERA IN DRUGO

Sramota (Damage), Velika Britanija, 1992, režija Louis Malle, scenarij Brian Morris, igrajo Jeremy Irons, Juliette Binoche in Miranda Richardson, Majestic Films International, distribucija Carnium Trade

Od filma Dvigalo do vesal (1957) se je kariera Louisa Malle gibal predvsem v območju človeške psihe in spolnosti, v njegovih filmih pa so igrali malone vsi, ki v francoskem in angleškem filmu kaj pomenijo. Sramota, ki je otvorila Poletni kino Rio in od sinoči igra v ljubljanski Komuni, obenem pa v Ajdovščini, Mariboru in Kranju, je erotični thriller s političnim pridihom. Po uspešnem romanu Josephine Hart je Malle posnel zgodbo o britanskem MP (parlamentarcu), ki ga omamijo erotični cari sinovega dekleta; afera, ki je tako močna, da ljubimca občuja celo ob specem sinu / fantu, in so jo v ameriški verziji filma dodobra skrajšali za "najhujše" prizore, pa se seveda ne more končati drugače kot s skandalom. Ob ljubimcih Ironsu in Binochovi je bila Miranda Richardson (Igra solz) za vlogo žene Ingrid nominirana za oskarja. (T. D. V.)

Movie and Video Guide 1993, uredil Leonard Maltin s sodelavci, mehka vezava, A Signet Book / Penguin, september 1992, cena 1332 tolarjev

Med opremo navdušenega filmologa spadajo tudi vodici, ki mu, v poplavi možnosti ogledovanja, v zadnjih letih poleg klasičnega kina in tv programa tudi pri nas izdano okrepljenega z videotekami ter kabelsko-satelitskimi poslasticami, vsaj toliko pomagajo, da

življenje med vsemi omenjenimi ponudbami ne postane nezno. Zato razveseljuje, da eden takih, Maltinov vodici, postaja dosegljiv tudi v Sloveniji: dobite ga v ljubljanski knjigarni Kazina po "slovarsko" minimalni ceni, denarce pa odstejete za nad 19.000 kratkih informacij o filmih, ki so pršli "v promet" nekako do poletja 1992. Uredniki pri vsakem ob splošnih produkcijskih podatkih ponudijo tudi vrednostno lestvico (od starih zvezdic do oznake "bomba"), ki gre tistim izdelkom, ki jih velja kar izpustiti, kadar jih ugledate na programu ali v videoteki in kratko vsebino ter podatek, ali je film moč dobiti na video kaseti ali nemara na najnovejšem tehničnem priboljšku - laserskem zapisu. Slovenskemu uporabniku bo morda v rahlo oviro dejstvo, da smo si vrsto filmov zapomnili po ne-zmeraj-posrečenem prevodu originalnega naslova, ki ga v Maltinsonem vodici seveda ne bomo našli. V pomoč pa sta dodani dve referenčni polji: seznam pomembnejših igralcev in seznam režiserjev, tako da lahko do željenega podatka oziroma filma pridemo tudi po tej bližnjici. Seveda se bomo morali pri iskanju podrediti tudi dejstvu, da je vodič ameriškega izvora in je predvsem pri "umetniških" izdelkih izpadlo marsikatero evropsko vele-delo (na primer vsa staro-jugoslovanska), vendar se po prvem površnem pregledu zdi, da so vsaj temeljnejši evropski avtorji ob empirično preverljivi poplavi Hollywooda dokaj spoštljivo upoštevani. Kolikor je pac splošni filmski vodič lahko uporaben.

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 21. 06. do 27. 06. 1993)

Drakula se vedno vodi na ljubljanski lestvici in se približuje meji 20.000 gledalcev. 57. potnik in Univerzalni vojak sta se v drugem tednu predvajanja uvrstila na 2. in 3. mesto. Predpremierno sta bila prikazana Sramota Louisa Malle in Ne meč'te se stran Camerona Crowa, prvi v Poletnem kinu Rio, drugi v kinu Vic, Ninja zelve III pa so imeli premiero v cetrtek v kinu Union (prve štiri dni predvajanja so imele bolj skromno povprečje - dobrih 57 gledalcev na predstavu).

Legenda: Prva številka pomeni st. predstav, druga st. gledalcev in tretja bruto izkupicek v preteklem tednu. Stevilke v oklepajih predstavljajo dosežani skupni seštevek predstav, gledalcev in izkupicka.

1. Drakula / Mladina film		
21 (87)	3.091 (17.136)	1.204.650 (6.734.250)
2. 57. potnik / Lj. kinem.		
26 (46)	2.786 (4.786)	937.250 (1.637.250)
3. Univerzalni vojak / Mladina film		
21 (33)	2.728 (4.616)	922.000 (1.606.750)
4. Prsut, prsut / Mladina film		
23 (62)	1.388 (6.118)	469.150 (2.186.950)
5. Ninja zelve III / Mladina film		
22 (22)	1.262 (1.262)	441.700 (441.700)
6. Reka poje mi / Mladina film		
15 (22)	713 (5.908)	270.400 (2.018.550)
7. Ne meč'te se stran / Lj. kinem.		
3 (3)	504 (504)	176.400 (176.400)
8. Večno mlad / Lj. kinem.		
14 (14)	424 (12.455)	164.650 (4.817.550)
9. Prva ljubezen / Mladina film		
9 (9)	389 (4.376)	150.000 (1.908.300)
10. Igra solz / Mladina film		
13 (331)	368 (18.832)	130.450 (7.401.750)

V Zagrebu so imeli premiero Scorsesejevega filma Cape fear, ki je takoj prevzel vodstvo na tamkajšnji lestvici, Drakula pa je s prvega zdrsnil na tretje mesto. Navajamo st. gledalcev in preteklem tednu in (v oklepaju) skupno st. gledalcev.

1. Cape fear	5.321	(5.321)
2. 57. potnik	5.152	(9.740)
3. Drakula	4.327	(28.058)
4. Storyville	2.603	(4.479)
5. White men can't jump	2.384	(3.773)
6. Večno mlad	2.200	(32.041)
7. Ne meč'te se stran	1.954	(16.789)
8. Strictly ballroom	226	(2.392)

Na mednarodnem tržišču so v tednu med 8. in 15. junijem zasedli prvih pet zasedli naslednji filmi (izkupicek v milijonih USD):

1. Indecent proposal	6,7	(45)
2. Falling down	5,7	(13,3)
3. The piano	2,1	(8,3)
4. Groundhog day	1,38	(18,8)
5. Tous Ça, pour Ça	1,32	(1,32)

Igor Kernel

UMETNIŠKA FOTOGRAFIJA / MOJSTER JOŽE KOLOŠA - KOLOŠ

ISNAM TALJIČ

Jože Kolosa-Kolos je bil vnaprej določen, da postane (in ostane) fotograf. Rodil se je v fotografski družini leta 1920, in sicer v Murski Soboti (takrat so se vsi rekli Sobota, toda nova slovanska oblast je mesto prekrstila po madžarskem vzorcu). Tudi ded Josip Prahič je bil fotograf, prvi v Prekmurju.

Zdaj je že sam Kolos dedek. Vendar vitalen! In spet živi v Murski Soboti, iz katere se je pred 35 leti preselil v Koper, vendar je bil ves ta čas razpet med Primo-rjem in Prekmurjem, takole "sproti" pa je veliko napravil za umetniško fotografijo. A ne samo za slovensko.

Nedavno tega so mu v rodnem kraju postavili reprezentativno razstavo. Retrospektivno. In sicer je bil povod intimen - ob 50-letnici njegovega zakona s Piriko, fino, skromno damo pretenjenih manir, s katerimi mojstra ze pol stoletja tiho spremlja na življenjski poti.

Dovolj je torej razlogov za pogovor s tem ustvarjalcem, ki se že polnih pet desetletij in pol - vse od prve samostojne razstave umetniških fotografij v davnem 1938. letu - predstavlja javnosti, in sicer brez besed, tako, kot mu pristaja: s fotografijo, a vendarle nič manj zgovorno. Kajti tudi ptice na veji ("Pozor, glej pticka!") dobro vedo, da je bil objekt pred očesom Kolose vedno naravnost na osebno doživljanje.

Gospod Kolosa, v svoji fotografiji ste zili dve pokrajini z nasprotnih koncev Slovenije, Prekmurje vase pomladi in Primorje vaših zrelih poletij. Zdaj vam je sen mineva tako tu kot tam. Tu je Mura, tam morje, na obeh straneh koporne je fantazija vode. Kaj v vašem srcu in objektivu fotografskega aparata spaja in razdvaja ta konca?

"Težko vprašanje. Najprej je bila moja zaljubljenost v Prekmurje. No, ne bila - se danes ni minila. V Prekmurje sem kratko malo zaljubljen. A ce je človek res zaljubljen, bo zaljubljen ostal do konca svojih dni. Tako je tudi z mano in s Prekmurjem. Pol življenja sem prebil tu v Murski Soboti. Potem sem odšel - najprej za kratko v Ljubljano, kjer sem delal v Uradu za informacije, potem pa sem se preselil v Koper, ker je tovarna Tomos iskala sefa - imela je nov laboratorij in druge pogoje, pa sem to dolžnost z veseljem sprejel. Toda dolgo, dolgo se nisem mogel zvzeti v istrsko okolje. Zelo dolgo. Bilo je zares težko, mucno. Vendar se človek na vse navadi. Pa sem se tudi jaz prav počasi zrasel z nekim čisto drugim ambi-

entom. Vsaka pokrajina, vsako podnebje ima svojo dušo in srce. Kdo se ukvarja z umetniško fotografijo, vendar tega ne občuti, ta ne bo mogel ustvarjati... Toda Prekmurje sem kljub vsemu ohranil v sebi. Jaz sem s srcem in dušo Prekmurec."

Svojo fotografsko vesčino ste pokazali na najrazličnejše načine. Pred nedavnim ste v Soboti postavili še eno izmed svojih razstav, kdove katero ze...

"To je moja 81. razstava."

In na tej retrospektivni razstavi ste se predstavili z mnogimi neznimi pejzažnimi motivi rodnega kraja...

"No, ne razstavljam samo nežnih pejzažev. Razstava je presek 50 let dela. Od romantične pokrajine do abstraktnih metamorfoz. Bistvo fotografije je namrec v abstrakciji. Realistično se je veliko laze izrazati."

Kako ste spajali ti nasprotji: vase oko, ki gleda z dušo in srcem, in fotografski objektiv, ki vse neusmiljeno natančno zapise?

"Jaz vidim resničnost, vendar se ne izrazam s fotoaparatom, temveč prav z dušo in srcem."

Znana je zgodba, kako ste fotografirali Ciganko Ilo. Ali ste takrat, ko se je leta 1939 prvič znašla v vašem objektivu, pomislili, da jo boste fotografirali tudi leta 1946, ko se je dekletce razcvetelo v stasito lepotico, pa leta 1950 kot zrelo zensko, medtem ko na zadnjem posnetku iz leta 1973 vidimo starko? Ste mogli predvideti tak razpon v poziranjem in da bo cas v teh 34 letih prinesel yse te spremembe, ki ste jih vi registrirali?

"Tega sem se lotil v tej hiši, kjer se sedaj pogovarjamo. Fotografirati sem se naučil od staršev. Najprej sem se ukvarjal s krajiško fotografijo. In sicer iz srca, za svojo dušo. Potem pa mi je pot prekrizala ta Ciganka Ila. Bila je smrkla, se dekletce. Nočem reči, da sem na ta motiv naletel po naključju. Mudil sem se v nekem romskem naselju blizu Murske Sobotne in tam sem jo spoznal. Takoj je človeku pritegnila pogled. Bila je tako simpatično dekletce, da sem jo kratko malo moral fotografirati. Vendar se zdalec nisem pomislil, da bom to razstavljati, toda nazadnje je bilo tako, da sem pri kritiki največ uspeha polet prav s tem ciklom starih fotografij. No, dlje kot sem delal, več sem razmislijal o fotografiji. Zato po prvem posnetku ni bilo težko priti do drugega. Bila je dekle, za katerim so se vsi obračali, z lepimi, neverjetno pravilnimi potezami na obrazu. Mogla bi postati celo filmska zvezda."

Jože Kološa - Kološ je več kot pol stoletja drugoval s fotografsko kamero

"Oci je imela črne, črne. In nikomur drugemu se ni pustila fotografirati!" doda gospa Pirika Kolos, a mojster nadaljuje:

"Trudil sem se, da bi zvešto zabeležil spremembo na njenem obrazu. To in nič drugega. Ko pa so se nabrale že štiri fotografije, sem preudaril, da bi bilo to povsem solidno gradivo za razstavo. Petega posnetka na zalost nisem napravil. Prehitela me je njena smrt."

Na vaših fotografijah je veliko lepote in stika z resnico, vendar ni opaziti, da bi se bili ukvarjali tudi z resnico o lepoti zenskega akta?

"Poskusil sem, se preskusil kajpada tudi s fotografskim aktom. Toda doživel sem takšno razočaranje, da me je tedaj, ko so se ženske slekle, minila volja, a ne samo do fotografiranja, in uvidel sem, da se nima smisla ukvarjati s fotografskim aktom. Pac pa sem se precej ukvarjal z modno fotografijo. Sredi svoje kariere, a v samem začetku prve slovenske modne revije Maneken, sem naredil veliko modnih fotografij."

Prejšnje vprašanje bodi torej uvod v naslednje: to razstavo v Murski Soboti ste posvetili soprogi Piriki; povejte nam zdaj, ko imate

za sabo 50 let zakona, kaj zenska, soproga, življenjska sopotnica pomeni umetniku?

"Zena mi je bila vse življenje v oporo. Temelj mojega življenja. Prava podpora in prijateljica. Prav zato sva se lahko razumela, a tudi pripravala - in dočkala petdesetletnico skupnega življenja. Pirika ni stala pred objektivom. V glavnem je ostajala skromno v ozadju..."

"V sencil!" brz pripomni gospa Pirika, toda njen medklic je prešeren.

"Glej no, Pirika, zdaj si me malce vrgla iz tira! No, nič zato... Veste, bila je tudi moj sofer. Ce verjamete ali ne, nikoli se nisem naučil sofirati. Nosi la mi je tudi kamere. In reflektorje. In vso drugo ropotijo. Jaz pa sem fotografiral. Jurisal na motive. Pozabljal na prav vse okrog sebe. Pozabil sem recimo jesti, nikakor pa nisem pozabil na Piriko."

V vašem življenjskem opusu nikakor ni moč mimo Kostabone. Leta 1972 ste ustanovili skupino Neodvisnih fotografov, kar je pomenilo tudi začetek mednarodne kolonije Kostabone, bienalne prireditve istega imena. Kot ste tudi avtor pojma 'fotografija brez omejitev', ta

ko ste tudi ustanovitelj pojma 'Kostabona'. Ali je to namislen termin, ki je dobil pomen 'umiranja vasi'?

"To je istrski predel. Tako se je imenovala neka vas. Akcija na temo umiranja istrske vasi je trajala deset let. Ta Kostabona je prerasla v bienalno prireditev s petimi mednarodnimi razstavami."

Skleniva tale pogovor z vprašanjem, ali je ostalo še kaj, kar bi nemara zeleli fotografirati. In se to, kaj menite o prihodnosti umetniške fotografije?

"Prvi odgovor bo kratek: nič. Zelen bi samo mirno preživeti svoje dni. Toliko sem garal, tako zelo sem izgoril, da se ne morem več koncentrirati. Fotografiral sem več kot 50 let! In to intenzivno, zelo intenzivno. Toda ni mi žal. Mogel bi seveda še marsikaj narediti. Toda toliko sem raziskoval, da ne verjamem, ali je zame še nekaj neodkritega. V življenju sem se dotaknil vsega, kar je povezano s fotografijo."

A kar zadeva prihodnost, novih umetniških fotografov ne bo več! Fotografija nenehno nazaduje. Predvsem zaradi tehničnih pomagal, ki kakovostni fotografiji bolj škodijo kot koristijo."

IZ TUJINE

Še en poziv k miru

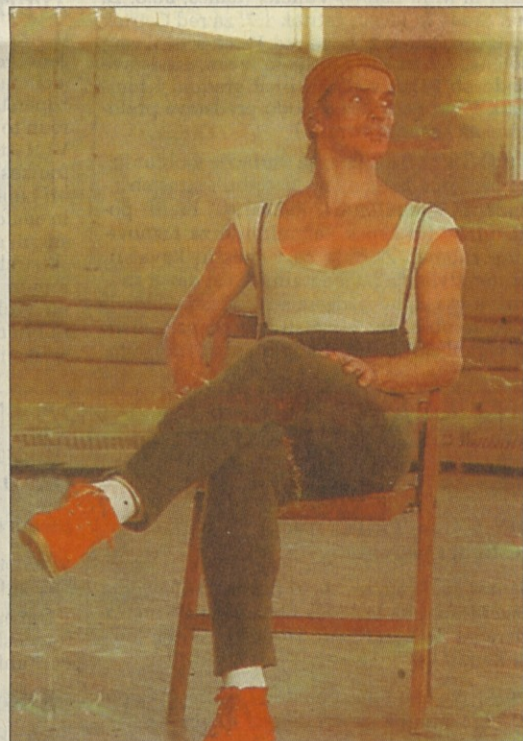
BUDIMPESTA - Evropa, posebno njen centralni del, je bila stoletja prostor, kjer so kulture, religije, jeziki, ljudstva, etnične skupine in narodne manjšine živele skupaj, delile svoje tradicije in vrednote in z mešanjem vsega tega bogatila lastne kulture. Skupno življenje je včasih privedlo tudi do resnih medsebojnih konfliktov in političnih napetosti, ki so jih reševali z orožjem, tako kot se to danes dogaja na nekaterih predelih nekdanje Jugoslavije. Madžarska je prav bilz osrca spopado, zato se čuti se posebej odgovorno za mir na teh področjih. Budimpeštanski festivalski orkester, eden najboljših evropskih simfončnih orkestrrov, se je zato odločil za prireditev Koncerta za mir v centralni Evropi. Sedemdesetminutni koncert je bil 27. junija zvečer na Trgu herojev v Budimpešti; med izvedenimi deli je bila Beethovenova 9. simfonija, orkestru pa je dirigiral Ivan Fischer. Zbor približno 700 pevcev je sestavljalo več različnih zborov iz Srbije, Hrvaske, Makedonije, Slovenije, Avstrije, Ukrajine, Češke, Slovaske, Romunije in Madžarske. Prišlo je blizu 70.000 obiskovalcev, ki so prisostvovali brezplačnemu koncertu na prostem, s katerim sta Budimpešta in njen orkester poslala svetu poziv k miru. (V.S.)

Grammyje bodo podelili v New Yorku

NEW YORK - Letosnje nagrade Grammy bodo podeljevali v New Yorku. To so povedali uradniki Narodne akademije snemalnih znanosti in umetnosti. Newyorški zupan David Dinkins je napovedal, da bodo Grammyje podeljevali v prostorih Radio City (Music Hall). Tu so bile podelitve nagrad tudi v letih 1991 in 1992, preden so jih preselili v Los Angeles. Ravnatelj akademije Michael Greene je povedal, da je bil presenečen nad tem, kako v New Yorku uresničujejo vzgojno-glasbene programe, saj vključujejo programe in priznanja »Grammy v soli« ter »Vseameriški pevski zbor«. Grammy je najvažnejša nagrada glasbene industrije, podelitev pa spremlja približno dve milijardi gledalcev iz 110 držav. (Reuter).

Nurejeva zbirka v dobrodelne namene

PARIZ - Umetniška zbirka plesalca Rudolfa Nurejeva, ki je umrl 6. januarja star 54 let, bo prišla na dražbo v Londonu in New Yorku letosnjo zimo, je v ponedeljek sporočila dražbena hiša Christie's. Dražba bo 17. in 18. decembra v Londonu, v New Yorku pa 19. in 20. januarja 1994. Dobiček bo »v celoti pripadal« dvema skladam, ki jih je ustanovil Rudolf Nurejev za pomoč plesalcem in medicinskim raziskavam, so povedali v dražbeni hiši. V sporočilu Christie's tudi omenjajo, da »so se odločili« dražbo opraviti s pomočjo predstavnikov obeh

skladov, predstavnikov Ballet Promotion Foundation iz Vaduza v Lichtensteinu in direktorjev Rudolf Nureev Foundation. Znameniti plesalec je v svojem življenju zbral številna umetniška dela, ki so v njegovih številnih stanovanjih v Parizu, na jugu Francije, v New Yorku, na nekem otoku ob italijanski obali, kakor tudi na neki farmi blizu Washingtona. Kot omenja dražbena hiša, vsebuje zbirka »pomembna platna, pohištvo, grafike, tapiserije, kostume, glasbene instrumente in zasebne predmete«. Christie's ob tem ni sporočila nobenih podatkov o celotni vrednosti zbirke, ki jo sicer ocenjujejo na šest milijonov dolarjev. Pred dražbo bodo v Londonu, New Yorku in Parizu razstavili dela iz zbirke, kar bo vsekakor »prestizni dogodek«. (AFP)

Sarajevski dnevi poezije v Ljubljani

LJUBLJANA - V ponedelje zvečer (28. junija) so v prostorih Društva slovenskih pisateljev pripravili večer bosansko - hercegovske in slovenske poezije, s katerim nekako nadaljujejo tradicijo Sarajevskih dnevor poezije, mednarodne literarne prireditve, ki letos, čeprav v izgnanstvu, poteka že 31 leto.

Kljub grozljivim dogodkom, ki se že več kot leto dni vrstijo v bosanski prestolnici, je poezija tam še vedno živa, čeprav obarvana z drugacno atmosfero, z brezmo-

cnim besom, crnim humorjem, jezo, pogosto pa tudi obupom nad absurdnostjo sveta. Pesmi bosanskih avtorjev - Gorana Samardžića, Abdulaha Sidrana, Dubravka Brigića, Izeta Sarajlića, Velimirja Milosevića, Ranka Sladovića, Miljenka Jerговиća, Zeljka Ivankovića, Huska Džigala, Ismeta Bekrića in drugih, ki so so jih avtorji napisali pretežno v zadnjem letu, sta interpretirala igralka Violeta Tomić in Jozef Roposa, z izvirno slovensko poezijo pa so se pridružili številni domaći avtorji. Večer je povezoval sarajevski pesnik Josip Osti, dolgoletni organizator Sarajevskih dnevor poezije. (V. S.)

NA KRATKO

Ni več neznank o Boršnikovem srečanju '93

MARIBOR - Na 6. seji Sveta Boršnikovega srečanja, ki jo je prvič vodil novi predsednik sveta Rudi Seligo in je bila v Kazinski dvorani SNG Maribor, so v samo nekaj deset minutah določili vsebino letosnjega srečanja, ki bo že osemindvajseto. Člani selektorske komisije BS '93 Vasja Predan, Dalibor Foretič in Jernej Novak so med 50 predstavami, ki so si jih ogledali v zadnjem letu, ugotovili, »da je bila gledališka sezona 1992/93 brez vrhunskih dosežkov in izenačena v tem smi-

slu, da so dramska gledališča praviloma ustvarila po eno predstavo, ki jo glede na visoko raven slovenske gledališke ustvarjalnosti lahko ovrednotimo kot kvaliteto. »Obenem sodijo, da v neodvisni produkciji v zadnjem letu ni bilo »koherentne, problemsko in estetsko izostrene predstave, ki bi kot avtorsko inovativen pristop pomembneje posegla v način in sredstva dramskega gledališkega izražanja«.

Ta temelju teh ugotovitev je selektorska komisija soglasno izbrala za BS '93 naslednje predstave: Česnjev vrt Antona Pavlovicija Čehova v režiji Borisa Kobala in izvedbi Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta; La divina commedia Danteja in Prokija v režiji Tomaža Pandurja in izvedbi Drame SNG Maribor; Gloria Ranka Marinovića v režiji Janeza Pipana in izvedbi Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice; Hamlets n'roses Matjaža Strucla v produkciji gledališča Glej iz Ljubljane; Kaj pa Leonardo? Evalda Flisarja v režiji Dusana Mlakarja in izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega; Kralj Lear Williama Shakespeara v režiji Dusana Jovanovića in v koprodukciji Cankarjevega doma, Drame SNG Ljubljana in Mestnega gledališča ljubljanskega; Nora Henrika Ibse na v režiji Dusana Mlakarja

in izvedbi Presemenovega gledališča Kranj; Odrska utvara Pierra Corneilla v režiji Bojana Jablanovca in v izvedbi Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja; Samorog Gregorja Strniše v režiji Mete Hocevar in izvedbi Drame SNG Ljubljana; Susn Herberta Achternbuscha v režiji Eduarda Millerja in v izvedbi Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane; Zabe Gregorja Strniše v režiji Damira Zlatarja Freya in v izvedbi Koreodrame Ljubljana in koprodukciji s Cankarjevim domom.

Teh enajst predstav, ki jih bodo že po obicaju uprizorili konec oktobra v Mariboru, je Svet BS potr-

nil, nakar je Rudi Seligo objavil se imena dveh letosnjih žirij. V žiriji za Boršnikov prstan, nagrado za življenjsko delo, bodo Stefka Drolc, dr. Andrej Inkret in Rudi Seligo, v strokovni žiriji pa bodo Ales Berger, Aleksander Zorn, Ignacija Fridl in Edi Majaron. Zatem so podpisali se pogodbo z letosnjim pokroviteljem, ki bo ponovno Petrol, podpisu pa je prisostvoval Janez Umek, pomočnik generalnega direktorja. Sejo je končal Vlado Kreslin, ki je v spomin pred kratkim preminulemu cimbalistu Beltinske bande, stalne gostje Boršnikovega srečanja, Misku Baranju odpel in odigral dve pesmi. (P. T. D.)

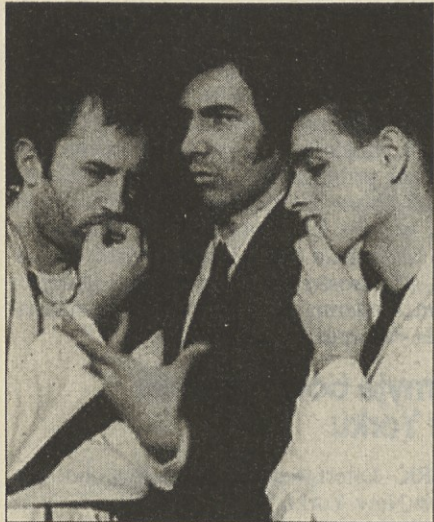
GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

MESTNO GLEDALISCE LJUBLJANSKO

Predstava KLINIKA TIVOLI d.o.o. bo v primeru lepega vremena v ARBORETUMU (danes, 30.6. ob 21. uri, za predstavo veljajo vstopnice od 23.6., nekaj vstopnic pa bo v prodaji tudi pred pricetkom predstave pri blagajni Arboretuma).

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI (061/448-922)

Predstava Plesnega Studia Intakt: VSAK Z VSAKIM IN POTEM OBRATNO, plesna predstava (danes, 30. 6. ob 20.30. uri). Predstavitelji dela tečajnikov in pedagogov plesnega studia v pretekli sezoni.

KUD FRANCE PRESEREN, Karunova 14, (061/332-288)

Skupina mladih gledališnikov iz Nove Gorice bo izvedla predstavo ZABE Gregorja Strniše (danes, 30.6. ob 21. uri). GILS-KODUM produkcija predstavlja gledališki triptih: Egist Zagoričnik: BALADA O CRVU IN VOJAKU (groteska), Matjaz Javnik: DON JUAN INTERNATIONAL FUCHKER (farsa), Tina Gruden: PISTOLA (crna komedija) v četrtek, 1.7. ob 21. uri.

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALISCE

Primorsko Dramsko Gledališče vas vabi na ogled predstave TICO-TICO BAR - Strupene komedije o lovu za denarjem in ljubeznijo, v režiji Vita Tauferja. Igrali bodo: Ivo Barišič, Rastko Krosi, Dare Valic, Stane Leban, Iztok Mlakar, Junj Souček, Teja Glazar, Alenka Vidrih in Mira Lampe-Vujić. (danes, 30.6. za red Sreda in izven, četrtek 1.7. za red Četrtek in izven, petek 2.7., za red Petek-a in izven, sobota, 3.7. za ZKO Idrija in izven, predstave bodo ob 21.30 v parku pred gradom Kromberk V primeru dežja, bodo predstave prelazne na kasnejši termin.)

TICO-TICO BAR je crna variacija Goldonijeve lahкотne komedije o nenečnih strastih finančnih spekulativov, kockarjev, malih podjetnikov ter zensk, talentiranih za raznovrstne zabave. Zbirajo se v mestni kavarni, center življenja pa je igralnica, saj denar uravnava vsa njihova dejanja in strasti. Z igralnico so obsedeni vsi: tisti, ki dobivajo, tisti, ki izgubljajo in tudi tisti, ki sploh ne igrajo.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

DVORANA TRIPCOVICH Festival Operete

Danes, 30. t. m., ob 20.30 musical »Cabaret« Joesa Masteroffa in Freda Ebba. Režija Saverio Marconi. Dirigent Peter Howard. Glasba Johna Kanderja.

Ponovitve bodo na sporedu 1. in 3. julija ob 20.30, 27. junija ter 4. julija ob 18. uri.

V soboto, 10. julija, ob 21. uri koncert pevke UTE LEMPER.

Pri blagajni dvorane Tripčovich je v teku predprodaja vstopnic. Urnik: 9-12, 16-19 (zaprto ob ponedeljkih), ob predstavah: 9-12, 18-21.

GLEDALISCE CRISTALLO

LA CONTRADA

V juliju, in sicer 2., 8. ob 20.30 in 9. ob 17.00, bo v okviru Festivala operete, v sodelovanju z občinskim gledališčem G. Verdi na sporedu predstava »L'amore è un treno« z Danielo Mazzucato in Max Reneb. Cosottijem. Režija Francesco Macedonio.

Predprodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripčovich in gledališča Cristallo.

KOROŠKA

Zaključni koncerti ob 15-letnici Glasbene sole na Koroskem bodo na sporedu v danes, 30. t. m., ob 19.30 v Ljudski soli v Bilcovsu in v Kulturnem domu v Sentprimozu ter v četrtek, 1. julija, ob 19.30 v Posojilnici v Pliberku.

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN, Karunova 14

Lutkovno gledališče FRU-FRU bo uprizorilo predstavo TOBIJA (petek, 2.7. ob 19. uri, prireditve bo na prostem v primeru dežja pa v dvorani).

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALISCE MARIBOR, Rotovski trg 1

Bela Domonkos iz Madžarske: AFRISKE ZGODBE (petek, 2.7. ob 19. uri v atriju gradu).

Zgodba, ki bo prav v današnjem trenutju zvele aktualno.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALISCE (063/25-332)

Anton Novčan: HERMAN CELJSKI (danes, 29.6. - predstava je posvečena Svetovnemu slovenskemu kongresu, danes, 30.6. - izven in sobota, 3.7. - izven). Predstave so vedno ob 21. uri, na celjskem Starem gradu. Prevoz z avtobusom je organiziran s parkiršča Glazija pol ure pred predstavo! V avtentičnem prostoru pod Friderikovim stolpom bo rodbina Celjskih snela svoje posmrtno maske in ponovno odigrala začetek svojega konca... Režija: Franci Krizaj, Igrajo: Janez Bermež (Herman II. Celjski), Bogomir Veras (Friderik), Renato Jenček (Herman mlajši), Milada Kalezic (Barbara, ogrska kraljica), Darja Reichman (Veronika Deseniška, Friderikova žena) in drugi.

MARIBOR

OPERA

G. Verdi: NABUCCO, režiser: Franjo Potocnik, dirigent: Boris Svara, Poletne prireditve na Lentu (danes, 30.6. ob 21. uri). P. Mascagni: CAVALLERIA RUSTICANA in R. Leoncavallo: GLUMACI, režiser: Franjo Potocnik, dirigent: Boris Svara. Za red Modri in Zeleni (četrtek, 1.7. ob 17. uri za red Nedelja in izven).

DRAMA

M. Vezovisek: JERMANOVO SEME, Rock'n-roll drama. Premiera za izven. (četrtek, 8.7. ob 21. uri v Minoritski cerkvi na Lentu). Drama SNG Maribor vas vljudno vabi na veliko javno TISKOVNO KONFERENCO ob zaključku gledališke sezone 1992/93 in na prijeteljsko srečanje z igralskim ansablom in umetniškim vodstvom, ki bo danes, 30. junija ob 18. uri pred Gledališko kavarno.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Verdi: LA TRAVIATA. Dirigent: Stane Jurgenc, režiser: Wazlaw Orlikowsky. Za izven. (sobota, 3.7. ob 21. uri). »Zaljubljenecem se zoperstavlja ves svet...«, bi dejal Shakespeare in to velja za Traviato še posebej. To je čas Violette - Dumasove Dame s kamelijami, francoske konverzacijske drame, po kateri je bil napisan libreto. Osebe tega časa, meščani in malomeščani - delujejo pod clovesko jasnimi, otipljivimi moralnimi korektivi, kakor so strah pred skandalom, družbenim prezirom in podobno. In vse to botruje lirčni dram Violette in Alfreda, z jasno zapisano zaljubljenec v nepozabni napitnici. »Uživaj življenje v cvetu mladosti...«

VSI V TRŽAŠKI CABARETI!!

Letos najprej musical: tržaški festival operete se je začel s slovitim musicalom Cabaret v postavitvi Saveria Marconija, ki je s skupino Compagnia della Rancia že priredil prav tako slavna A chorus line in La cage aux folles in požel zaslužen uspeh. Za tokratno pobudo, pri kateri je sodelovalo tržaško gledališče Verdi, so kritiki dejali, da je še večji čudež od prejšnjih dveh. Izvrstni italijanski Cabaret bo na sporedu v dvorani Tripčovic v Trstu do 4. julija, nato pa bo odšel na turnejo po Italiji. Na sliki odlična Maria Laura Baccarini kot Sally.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN, Trnovo (061/210-338)

Predstavitel angleske verzije casopisa IZI (Izbeglice za izbeglice) v četrtek, 1.7. ob 12. uri.

K4, Kersnikova 4

MIMI ROLLS IT: ekskluzivni DJ Mitja, nekdanji redaktor oddaje Hard'n'heavy, član promotorske hiše AFK (danes, 30.6 ob 22. uri).

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Zaključek pomladnega dela JAZZ Festivala: ARA KETU - brazilska glasba 11 muzikusov. Skupina izvaja popularno glasbo brez okvirjev: od pop pesmic do divje brazilske sambe. Za to turnejo so pripravili zares pravi ritmični valjar petih tolkalcev iz Bahie - centra brazilske glasbe. (danes, 30.6. ob 21. uri,

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

GLEDALISCE ROSSETTI

V petek, 2. julija, ob 20.30 bo v okviru Festivala operete na sporedu koncert orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Liu Jia. Na programu 1. in 3. simfonija Felixa Mendelssohna-Bartholdyja.

Vstopnice v blagajni dvorane Tripčovich, v gledališču Rossetti eno uro pred pricetkom, programa.

PASSARIANO

VILLA MANIN

V nedeljo, 4. julija, koncert rock skupine Velvet Underground v katerem nastopata Lou Reed in John Cale.

Predprodaja vstopnic je v teku v Pasazi Protti.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

FILMSKE USPEŠNICE: VECNO MLAD, fantastična ljubezenska romanca, režija: Steve Miner, glavne vloge: Mel Gibson, Jamie Lee Curtis, Elijah Wood (nedelja, 4.7. ob 21. uri).

ROGAŠKA SLATINA

ZDRAVILISCE

MINI MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL: Nastop folkorne skupine iz Albanije (danes, 30.6. ob 20.30 v Kristalni dvorani). Nastop folklorne skupine iz Rusije (četrtek, 1.7. ob 20.30 v Kristalni dvorani).

PORTOROŽ

AVDITORIJ

PIRANSKI GLASBENI VECERI 1993: LJUBLJANSKI MADRIGALISTI, mešani komorni pevski zbor, ki deluje pod umetniškim vodstvom MATJAJA SCEKA (petek, 2.7. ob 21. uri, Krizni hodnik Piran).

TRŽIČ

ORGELSKI VECERI: ANDREJ-ANDI ZUPAN (sobota, 3.7. ob 18.30 v farni cerkvi v Trziču).

GORICA

STEVEJAN

SKPD F.B. Sedej organizira Festival domače glasbe »Steverjan 93«, ki bo v soboto, 3. ob 20.30 in v nedeljo, 4. julija ob 17.30 pod borovci v Steverjanu, na katerem bo nastopilo 34 ansambljev iz cele Slovenije.

REDIPUGLIA

Nocoj ob 21. uri bo na dvorišču diskoteke »Ai cacciatori« na sporedu koncert jazz glasbe. Igra skupina »Gianni Cazzola Quartet«.

LIGNANO

V nedeljo, 11. julija, ob 21.30 (Arena spetacoli) koncert Francesca De Gregorija.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Razstava SLOVENSKI MITI IN LEGENDE je ciklus skulptur in risb, ki jih je STOJAN BATIĆ ustvaril v preteklem letu. Zamisli za trindvajset predstavljenih junakov je črpal iz zakladnice slovenskih mitov in legend. Razstava bo na ogled do 18. julija.

Dokumentarna razstava 40 LET GRAFIČNEGA BIENALA LJUBLJANA (Mala galerija, do 18. julija).

MESTNA GALERIJA

Do 11.7. je na ogled je mednarodna grafična razstava Konstruktivistične in kinetične tendence v grafiki. Z mapami in grafičnimi listi se predstavljajo znani evropski umetniki: ALBERS, ARP, BILL, HERBIN, KELLER, LE PARC, LOHSE, MUNARI, PICELJ, PIENE, SEUPHOR, MONDRIAN, SOTO, VASARELY in drugi.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava grafik BOGE DIMOVSKI. Ciklus iz obdobja 1991-92 v tehnikah globokega tiska - jedkanica, akvatinta, suha igra (do 14.7.).

MODERNA GALERIJA

Razstava 20. MEDNARODNI GRAFIČNI BIENALE.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI, Zaloška 61

Razstava kiparja IVA GOISNIKERJA - OBLIKOVANJE SOLNICE. Avtor se predstavlja s 50 posodicami za sol iz lipovega lesa. Razstava 1. EXTEMPORE - ZAJCJA DOBRAVA v Jelovskem likovnem salonu. Razstavljali bodo: Irena Spedl, Dare Birs, Lucijan Bratus, Crtomir Frelih, Gustav Gnamus, Marjan Gumilar, Ignanc Kofol in Tadej Pogacar.

GALERIJA KOMPAS, Slovenska

Do septembra prodajna razstava slik TRI PODOBE SLOVENSKE DEZELE, slikarjev Zvest Apollonija, Crta Freliha in Jozeta Marinca.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava slik FRANCETA GRUDNA.

GALERIJA LALA, Zidovska 5

Razstava slik tržaskega slikarja in grafika ALDA FAMAJA

GALERIJA LEK

Do 18. julija je na ogled razstava POLDRAGI KAMNI Duške in Andreja HOVNIKA.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava bosanske akademске slikarke JASMINE KODZAGA.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

V galeriji si lahko ogledate skupinsko razstavo de-figure. Na njej bodo zbrana dela desetih avtorjev različnih generacij, ki jim je skupno razmišljanje o prisotnosti/odsotnosti figure v pojlu umetniškega diskurza.

GALERIJA TIVOLI

Razstava nagradencev 19. mednarodnega grafičnega bienala (DAVID SALLE, JANEŽ BERNIK, A.R. PENOK, DIMCE NIKOLOV).

GALERIJA GEMA, Gornji trg 24

Razstava ARHITEKTURNE RISBE - DEKORATIVNI ELEMENTI iz arhiva Studia Jannone, Milano, do 8. julija.

GALERIJA POLJE, Studenec 48

Razstava ASEMBLAŽI FANTASTIČNIH ŽIVALI ANE SFILIGOJ.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

TKB - AGENCIJA MITNICA

V razstavnih prostorih razstavlja od danes dalje svoja najnovejša matična dela Deziderij Svara.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

ART GALLERY

Do 20. julija je na ogled je razstava ArtEstate '93 - 1. Dezelna razstava slikarstva, skulpture in grafike. Razstavljali bodo Franca Batich, Luciana Costa, Bogomila Doljak, Mina Germek, Flavio Girolomini, Barbara Ius, Adriano Janecic, Flavio Riz, Rossdear, Lusa Sguazzi, Diego Valentinuzzi.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART LIGHT HALL

Od 2. do 27. julija bo razstavljala svoja dela Erna Ferjancic Fric.

MUZEJ ŽIDOVSKÉ SKUPNOSTI CARLO

IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik: ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrkih od 10. do 13. ure.

GALERIJA MALCANTON

Na ogled je razstava slikarke Olivie Siauss.

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«. V organizaciji Tržaske letovišcarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vršijo

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Otvoritev razstave slik slikarja SEADA CERKEZA (četrtek, 1.7. ob 19. uri).

KUD FRANCE PRESEREN

Razstava kserokopiranja fotoelektrografije 1979-1993, ki pregledno prikazuje ukvarjanje različnih umetnikov s fotokopirnim tiskanjem

SLOVENSKE GLEDALISKE IN FILMSKE MUZEJE, Mestni trg 17

Razstava slik igralke METE VRANIC.

ZEMLJEPISNI MUZEJ SLOVENIJE, Trg francoske revolucije 7

Do 31. avgusta. razstava KARTA SVETA V OTROSKIH OCEH.

CELJE

V hotelu Merx je do danes, 30.6. predstavljena samostojna razstava slik JOZETA BOZICKA.

KOSTANJEVICA NA KRKI

GALERIJA BOZIDAR JAKAC

Razstava TONETA LAPAJNE v Kostanjevici na Krki, ZEMLJA NA JUTI 1991-1993.

LAMUTOV LIKOVNI SALON

Razstava izbranih slik ob 35-letnici Lamutovega likovnega salona: IVANA KOBILCA, in FERDO VESEL (do 31. 8.). Izbor je pripravil kustos Narodne galerije Ljubljana g. Ferdinand Serbelj.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB

Na ogled je razstava risb TAMARE SEVCNIKAR.

MURSKA SOBOTA

POKRAJINSKI MUZEJ, Trubarjev

drevored 4

V galeriji Pokrajinskega muzeja je na ogled pregledna razstava del akademskega slikarja FERENCA KIRALYA.

LAŠKO

Razstava ob 90-letnici Cebelarске družine Lasko.

PIRAN

V Tartinjevi hiši razstavlja svoja dela mlada slikarka SANDRA KUMP. Razstava ima naslov SREČANJE DVEH SVETOV.

POSTOJNA

GALERIJA MODRIJANOV MLIN

Razstava del akademskega slikarja iz Avstrije HUGA WULZA je na ogled do 13. julija.

SLOVENSKE KONJICE

V avli Kulturnega doma je do 2.7. odprta razstava likovnih del MILANA LAMOVCA.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA LOSKEGA MUZEJA

Razstava slik SANDRE PECENKO.

GALERIJA FARA

Razstava slik in risb MILOJKE BOZOVICAR.

VELENJE

GALERIJA VELENJE

Razstava fotografij LOJZETA OJSTERSKA.

vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

MILJE

V prostorih Letovišcarske ustanove je na ogled razstava školkj. Urnik: 9-13, 16-19, ob sobotah 9-13.

TRŽIČ

OBCINSKA GALERIJA »ANTICHE MURA«

Do 1. julija razstavlja svoja olja Luciano Plehan. Urnik ogleda: 10-12, 17.30-19.30.

GORICA

GORISKI GRAD

V galerijskih prostorih je na ogled razstava likovnih del Roberta Joosa. Urnik: od torka do sobote od 9.30 do 13.00 in od 15.00 do 19.30, ob nedeljah od 9.30 do 13.00 in od 15.30 do 19.30.

V Pokrajinskem muzeju na goriskem gradu je vsak dan na ogled razstava o proizvodnji in uporabi svile med leti 1725-1915 »Svetlikajoca se nit« ter stalna muzejska zbirka o prvi svetovni vojni in goriska pinakoteka od 10.00 do 13.00 ter od 15.00 do 20.00, ob ponedeljkih zaprto.

GRADIŠČE

MÜNCHEN / PRED ČETRTRFINALOM

Hrvati edini nepremagani

Španci (z zogo Antonio Martin proti Grkom) so doslej na EP igrali dobro (AP)

s tem izločila Latvijo. Dosegel je namreč kar 36 točk. Zanj se je baje zanimal italijanski klub Napoli, najverjetneje pa bo za 140.000 dolarjev letne plače igral v španskem prvenstvu v Vigom. Španija je doslej v bistvu pokazala največ. Pomlajeno mostvo spretnega Lola Sainza ohranja vse značilnosti »stare« Španije, se pravi hitro igro bekov in učinkovit met z razdalje, a novi centri znajo igrati tudi daleč od kosa, tako da je

igra veliko bolj nepredvidljiva. Proti resnično zelo skromni Nemčiji, ki je doslej docela razočarala, Španci skorajda ne morejo izgubiti. Se najbolj izenačen naj bi bil dvoboj med Grki in Francozi, čeprav je izkušnost na strani Grkov. Janakis spet igra v nekdanjem slogu, po težki poškodbi si je zelo opomogel tudi Christodolou, odkritje pa je Galakteros, ki sicer že stiri leta igra v reprezentanci, a je šele zdaj pokazal, kaj velja.

Rusijo čaka dvoboj s presenetljivo Estonijo, ki je največje presenečenje prvenstva. Estonci so se doslej predvsem odlikovali pri metu za tri točke, a to je tudi vse. Rusija ima veliko več adutov. Veteran Bazarevič se ni za staro saro, mladi, hitri, gibčni in postavni centri pa znajo tudi odlično metati na kos. Med njimi izstopa zlasti 22-letni in 2,13 m visoki Andrej Fetisov, verjetno najboljši mladi igralec letošnjega EP.

Možna preiskava UEFA o domnevi korupciji

Olympique ob pokal prvakov?

ZENEVA - Evropska nogometna zveza UEFA je od francoske nogometne zveze zahtevala vso dokumentacijo v zvezi z domnevno vpletenostjo Olympique iz Marseillea v nekatere primere korupcije. »Ce se bo izkazalo, da je Olympique tudi na mednarodni ravni vpleten v podkupovalne posle, potem bo UEFA začela s preiskavo,« je včeraj v Zenevi povedal Rudolph Rothenbuhler, šef tiskovnega urada UEFA. Če bi se obtobze iz vrst CSKA izkazale za resnične, potem so po Rothenbuhlerjevih besedah možne različne rešitve. Vsekakor bi Olympique odvezeli evropski klubski naslov, ki bi lahko za leto 1992/93 ostal nepodeljen, lahko pa bi Milan in Glasgow Rangers igrala novo finalno srečanje pokala prvakov.

Seveda gre samo za hipoteze, obtobze trenerja CSKA Kostiljeva pa se nanašajo na tekmo med Olympiqueom in CSKA, ki so jo Francozi dobili s 6:0, pri čemer trener Moskovčanov trdi, da naj bi vodstvo Olympiquea skusalo podkupiti ruske nogometase.

TENIS / WIMBLEDON

Sabatinijeva izločena

Graf - Martinez in Novotna - Navratilova polfinalna para

WIMBLEDON - V polfinalu tretjega letošnjega teniskega turnirja za Grand Slam so se uvrstile Steffi Graf, Martina Navratilova, Jana Novotna in Conchita Martinez. Steffi Graf, zmagovalka starih turnirjev na travnatih igriščih Wimbledonu, je v četrtfinalu z lahkoto opravila z Belorusinjo Natalijo Zverevom s 6:3 in 6:1, pri tem pa je Cehinja z ameriškim potnim listom v drugem nizu na svoj servis oddala samo tri točke. V polfinalu se bo tako jutri pomerila z drugo Cehinjo, Jano Novotno. Osmo nosilka je namreč premagala četrto nosilko Gabriela Sabatinija s 6:4 in 6:3. »Odlično sem se počutila že med ogrevanjem. Vedela sem, da imam največ možnosti proti Gaby prav na travi,« je menila Novotna. V zadnjem četrtfinalnem dvoboju je Conchita Martinez, sesto nosilka turnirja, ugnala Cehinjo Heleno Sukovo. V polfinalu bo Spanka igrala z Grafovo, ki se je v Wimbledonu že sedem zapored urvrstila med štiri najboljšje.

Grafova je v petih dvobojih tako izgubila samo 15 iger, eno manj kot Martina Navratilova. 36-letna igralka, ki je z devetimi posamičnimi zmagami rekorderka Wimbledonu, je v četrtfinalu z lahkoto opravila z Belorusinjo Natalijo Zverevom s 6:3 in 6:1, pri tem pa je Cehinja z ameriškim potnim listom v drugem nizu na svoj servis oddala samo tri točke. V polfinalu se bo tako jutri pomerila z drugo Cehinjo, Jano Novotno. Osmo nosilka je namreč premagala četrto nosilko Gabriela Sabatinija s 6:4 in 6:3. »Odlično sem se počutila že med ogrevanjem. Vedela sem, da imam največ možnosti proti Gaby prav na travi,« je menila Novotna. V zadnjem četrtfinalnem dvoboju je Conchita Martinez, sesto nosilka turnirja, ugnala Cehinjo Heleno Sukovo. V polfinalu bo Spanka igrala z Grafovo, ki se je v Wimbledonu že sedem zapored urvrstila med štiri najboljšje.

Rezultati: ženske - četrtfinale: Graf (Nem.) 1 - Capriati (ZDA, 7) 7:6 (7:3), 6:1, Novotna (Češ, 8) - Sabatinija (Arg, 4) 6:4, 6:3, Navratilova (ZDA, 2) - Zvereva (Belorus) 6:3, 6:1, Martinez (Spa, 6) - Sukova (Češ, 15) 6:1, 6:4.

NOVICE

World league: Rusija odlična

MOSKVA - V šestem kolu kvalifikacijskega dela odbojarskega turnirja World league sta se dvakrat med sabo pomerili vodilni sesterki A skupine, Rusi pa so proti olimpijskemu prvaku Braziliji obakrat zmagali s 3:1. Sicer pa so imena starih finalistov, ki se bodo za končno zmago potegovali konec julija v Braziliji že znana. To so Rusija, Brazilija, Kuba in Italija.

REZULTATI

Skupina A: Rusija - Brazilija 3:1, 3:1, ZDA - Grčija 3:0, 3:0, Nemčija - Japonska 3:1, 1:3. **Vrstni red:** Rusija 24, Brazilija 16, ZDA, Nemčija in Japonska 10, Grčija 2. Skupina B: Finska - Italija 0:3, 0:3, Kuba - J. Koreja 3:0, 3:0, Nizozemska - Kitajska 3:1, 3:0. **Vrstni red:** Italija 22, Kuba 20, J. Koreja in Kitajska 10, Nizozemska 8, Finska 2.

Eydelie ostaja v zaporu

PARIZ - Nogometas Olympiquea Jean Jacques Eydelie, ki ga obtožujejo, da je v imenu generalnega direktorja marseillskega društva Jean Pierra Bernesa podkupil tri igralka kluba Valenciennes, ostaja v zaporu. Preiskovalci se ne vedo, kdaj bodo lahko zaslislali Bernesa, ki »bolan« leži v psihiatrični bolnišnici v Marseilleu. Včeraj sta ga obiskala izvedenca, ki bosta morala odločiti, ali je Bernes zmožen odgovarjati na vprašanja sodnikov.

Cafu pri Real Madridu

MADRID - Predsednik Real Madrida Ramon Mendoza je včeraj sporočil, da so z brazilskim klubom Sao Paulo dosegli načelni dogovor o prestopu brazilskega nogometasa Cafuja k Real Madridu. Z neposredno prizadetim sicer vodstvo španskega kluba se ni govorilo, toda Mendoza je prepričan, da pri tem ne bo težav, saj je Cafu že nekajkrat izjavil, da bi nogometno kariero najraje nadaljeval pri Real Madridu. O tem, kdaj naj bi Cafu prišel v Madrid, naj bi se zvedelo že v prihodnjih dneh. Mendoza pa je se povedal, da so z Brazilcem Ricardom Rocho se sklenili sporazum o obnovitvi pogodbe, ki mu zapade konec tega meseca. Pogodbo bodo Rochu podaljšali za eno leto.

SAK - Zmaga proti Flavii Solva

CELOVEC - Nogometasi Slovenskega atletskega kluba so z zmago zaključili zal neuspešen nastop na kvalifikacijskem turnirju za vstop v 2. avstrijsko nogometno ligo. V soboto so v gosteh premagali stajarskega deželnega prvaka Flavio Solva z 2:1 (1:0), zmaga pa je bila samo se statističnega pomena, saj so slovenski nogometasi po dveh porazih bili brez možnosti za vzpon v 2. ligo. Gola za SAK sta dala Hober in Gröss, izključen pa je bil Sadjak. V 2. ligo je napredoval Braunau, ki ni zgubil tekme, SAK in Flavio pa je v gosteh celo premagal. (L.L.) Končni vrstni red: 1. Braunau 6 točk, 2. SAK 3 (4:5), 3. Flavio Solva 3 (3:4).

KOŠARKA / PO NEUSPEHU NA EP V NEMČIJI

Hude posledice poloma azzurrov

Delo na avtocesti precej ovira pot iz Karlsruheja proti Münchnu, vendar pa to ni priložilo italijanske reprezentance, da je namesto avtocesta za bavarsko prestolnico, kjer se bodo jutri začeli boji najboljših osmih evropskih reprezentanc, vzela letalo iz Frankfurturja za Italijo. Zadnje »cestno zaporo« je azzurrom na pot postavila Rusija in jih dejansko poslala tja, kjer jim je najbrž v tem trenutku tudi mest: domov!

Toda ta povratek je se bolj zalosten od tistega pred letom dni, ko so se pred nosom Italijanov v Saragozi zaloputnila vrata, ki so vodila na zaključni olimpijski turnir. Tokrat italijanski reprezentanci kosarki resnično grozi propad. Posledice neuspeha na EP

bodo izredno hude. Prihodnje leto Italije ne bo na svetovnem prvenstvu v Kanadi, kvalifikacije za evropsko prvenstvo leta 1995 v Atenah bodo težje kot doslej, saj Italija prvič ne bo med nosilci kvalifikacijskih skupin, pa se v primeru uspeha bo treba nato na EP uspeti za vsako ceno, saj bo evropsko prvenstvo odločalo tudi o udeležbi na olimpijadi leta 1996 v Atlanti. Nastop na OI pa je Gianni Petrucci označil kot glavni cilj, odkar je prevzel mesto predsednika kosarkarske zveze.

Da bi bil absurd se večji, je razpad dveh držav (Jugoslavije in Sovjetske zveze), ki sta bili vedno pred Italijo, prinesel večje število reprezentanc, ki se brez težav merijo z azzurri, oziroma so celo pred njimi. Če pustimo ob strani Hrvasko, ki je daleč spredaj, bi dovolj, če se spomnimo Bosne, ki se pred dvema mesecema ni imela ekipe in se je soočala s precej drugačnimi problemi kot azzurri, zdaj pa se bo v Münchnu borila za evropske medalje. V četrtfinalu sta tudi Estonija in Rusija, na sceno pa se bo prej ali slej, po ukinitvi embarga, vrnila tudi Srbija.

Govori se, da je kvaliteta evropske kosarke vse nižja. Naj bo temu tudi tako, pa vendar je tudi res, da se tudi na tem nivoju Italija ne more enakovredno kosati z mnogimi reprezentancami. Kje so vzroki za tako stanje? Nekateri že dolgo trdijo, da ni močnega pričakovati od igralcev, ki so predobro plačani, nimajo leaderja, nimajo nobenega patriotizma, klubi pa mislijo le na prvenstvo. »Dino Meneghin, ki je bil dolga leta leader azzurrov, ne misli tako. Pravi, da je za neuspehe krivo izredno naporno prvenstvo, glede ljubezni domovine pa pravi, da naj tisti, ki to govorijo raje pomislijo na škodo, ki jo Italiji delajo nekateri politiki in mafijasi.

Prof. Rusiji je Italijo zdrla le prvi polčas (Telefoto AP)

VALPRAPOR IMSA / TURNIR V TRŽIČU

Eksperimentiranja »alkimista« Zamoja

Pozitiven debut podajača Marchesinija

TRŽIČ - Na odbojarskem turnirju Mesta Tržic, za memorial bratov Vian, je Valprapor Imsa debital s pričakovano zmago. Ekipa gostitelja, trziški Cremcaffé, je Goricanom sicer iztrgala drugi niz, vendar ni bila zmaga valpraporovcev nikoli vprašljiva. Za njihov nastop je vladalo precejšnje pričakovanje, saj je prvič v dresu brisko-standreske sesterke zaigral novi podajac Marchesini. Kljub neugnanosti z ostalimi igralci, je pokazal, da utegne biti za slovensko sesterko pomembna okrepitev. Trener Zamó je turnir izkoristil se za nekatera druga eksperimentiranja. Kot napadalec-sprejemalec je zaigral Igor Florenin, ki si vse bolj utira mesto v začetni postavi, zelo uspešno pa je v diagonalni s podajcem igral Rigonat, ki je tudi sicer dober napadalec. Proti Cremcaffeu, pri katerem je debital bivši Valpraporov podajac Berzacola, bi lahko Goricani zmagali z 2:0, saj so v drugem nizu že zmagovali s 11:10, zato pa so se oddolžili v tretjem setu, v katerem so ze vodili kar z 11:0. Izredno zanimiv je bil dvoboj med

tržaskim Cusom Rum Baker in videmskim VBU. Po ogorčenem boju (prvi set je trajal 55 minut!) so z 2:0 zmagali Tržacani. Za Rum Baker je nastopil tudi lanski standardni center Cessalta Paoletti (B-1 liga), ki pomeni za ekipo velika pridobitev. Videmčani so nastopili brez svojih profesionalcev (Bruno, Policano, Vivencio), a z vsemi »domaćini«, se pravi tudi z veteranoma Di Lenardom in De Ceccom. VBU je pokazal, da bi bil v takšni zasedbi konkurenčen tudi v B-2 ligi.

Valpraporovci so sinoci igrali proti Videmčanom, danes pa jih čaka še zadnji kvalifikacijski dvoboj proti mostvom Rum baker. Zaradi nerazpoložljivosti prostora na Trgu Republike so vse tekme v »Zeleni telovadnici«.

Rezultati 1. dne: Rum Baker - Vbu 2:0 (17:16, 16:14); Cremcaffé - Valprapor Imsa 1:2 (13:15, 15:11, 8:15).

Valprapor Imsa: Florenin, Stabile, Marchesini, Rigonat, Momich, Buzzinelli, Muscau, Princic, Ferfolja, Paoletti.

Mladost in Sovodnje bosta tesneje sodelovala

Danes bo na sedezu ZSSDI v Gorici manjša slovesnost, na kateri bosta SD Sovodnje in SZ Mladost iz Doberdoba podpisali triletno pogodbo o sodelovanju na mladinskem nogometnem področju. Zal pa k pobudi ni pristopila standrezka Juventina, ki je časovno s podobno pogodbo vezana na druge športne sredine. Pri Juventini pa so pripravljeni na nekatere oblike sodelovanja, pa čeprav neobvezujoče. (VIP)

V SOBOTO / V KULTURNEM DOMU V OSPU

Nova plezališča in varstvo narave

Konferenca pod pokroviteljstvom Planinske zveze Slovenije

V soboto, 3. julija, ob 18. uri bo v Kulturnem domu v Oslu konferenca, predavanje in okrogla miza o celotni problematiki urejevanja plezalnih centrov, pod pokroviteljstvom Planinske zveze Slovenije in v organizaciji Podkomisije za športno plezanje PZS.

Zamisel za konkretno in strokovno reševanje problemov tudi na mednarodni ravni, se je rodila po diskusijah, ki jih je sprožilo urejevanje in načrtovanje novih plezališč, predvsem glede varstva okolja in ogroženih zivalskih vrst. Namesto neplodnih diskusij in konfliktov so se tako naravovarstveniki kot plezalci odločili za sodelovanje in skupno reševanje problemov,

ki nastajajo ob množičnem obisku plezalnih centrov. Osopaska stena in stena v Misji peči sta zadnje leto privabila veliko stilo plezalcev iz Avstrije, Nemčije in Italije, a tudi Češke, Slovaške, Francije in Španije, tako da problemi, ki se pojavljajo, zahtevajo resno obravnavanje in konkretne rešitve. V ta namen smo v Oslu povabili vrsto domačih in tujih strokovnjakov iz področja varstva okolja, biologije, alpinizma in športnega plezanja, ki naj bi to kompleksno problematiko razčlenili, obravnavali in na koncu ponudili konkretne rešitve in kompromise, ki naj uskladijo zahteve vseh zainteresiranih. Predvsem gre tu za problema-

tiko varnosti v plezališčih, za urejanje okolice plezalnih centrov in potrebnih infrastruktur, za odnose med plezalci in domačinoma glede lastnine sten samih in zemljišč pod njimi ter glede prometa za dostop do sten, predvsem pa za pravilen pristop do ekološke problematike in smotrno in vsestransko reševanje problemov varstva narave in kulturne dediščine.

Konferenca bodo spremljala predavanja in razstave, vabljeni pa so vsi tisti, ki ljubijo naravo in plezanje in ki bi radi kaj več izvedeli in pripomogli k reševanju problemov, ki so in bodo nastajali. Pridite torej v Oslu, 3. julija ob 18. uri! ERIK SVAB

Lorenzo Dambrosi in Paola Koszler sta zmagovalca zelo uspelega teniskega turnirja Hill sport v organizaciji SZ Gaje. Prvic so na njem nastopili tudi igralci C kategorije, tako da je bil turnir le-tos dosti bolj kakovosten.

Teniski delavci Gaje pa so lahko zadovoljni tudi z nastopi domačih igralcev. Ne le z uvrstitvijo v polfinalu Devetletje in Alesa Plešničarja, temveč tudi z igro vseh ostalih članov, kar kaže, da se Gajina teniška sola vendarle vse bolj uveljavlja.

Po končanem turnirju je bilo nagrajevanje (na sliki F. Krizmanic/KROMA), kate-rega so se udeležili tudi predsednik deželne teniske zveze Giorgi, predsednik pokrajinske teniske zveze Turk in predsednik ZSSDI Kuferšin.

Rezultata finalnih tekem: **Zenske:** Mlac - Koszler 5:7, 1:6 **Moski:** Damborsi - Ciuk 6:2, 6:2

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.05	Batman, 29. del ameriške nanizanke
10.30	Videospon, ponovitev
11.35	Iz življenja za življenje: Ustavimo aids, VPS 1135
12.05	Kronika, ponovitev 11/12 dela kanadske dokumentarne serije, VPS 1205
12.30	Na poti z dr. Stinglom, nemška dok. serija 9/12, VPS 1230
13.00	Poročila
15.25	Michelangelova pomlad, ponovitev 1/5 dela koprodukcijske nadaljevanke
16.20	Svet poroca
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Guliverjeva potovanja, ameriški risani film
18.30	Film ob svetovnem kongresu otrok, angleska dok. odd.
18.45	16 crk, tv igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zarišce
20.35	Film tedna:
	Incident, ameriški film, VPS 2035
22.15	TV dnevnik 3, VPS 2215
	Sova
22.45	V sportnem duhu, 13/15 del ameriške humoristične nanizanke, VPS 2245
23.10	Gospodična Marple: Speci umor, 2. del, 4/8 del angleske nanizanke, VPS 2310
00.05	Video strani

SLOVENIJA 2

13.15	Wimbledon: cetrtnfinale tenisa, prenos
15.20	Magija in moda, ponovitev
	Tokrat Wayne lebdí, in sicer po taktih zajca Ringa, ki je preučeval vzhodnjasko magijo. Brata Blues bosta izganjala duhove, Aleistar Whychell pa bo razmišljal o življenju - od rojstva do smrti. Wayna bodo tudi...
16.10	Omizje: Slovenci in prihodnost, ponovitev
	Sova, ponovitev
17.25	'Alo! 'Alo!, 17/18 del angleske humoristične nanizanke
	Yvette je vznemirjena, ker skozi obleko čuti toploto. Kaj ima René v hlačah? Klobase, seveda. Michelle tudi tokrat naredi nacr, kako rešiti britanska pilota. Mozaka sta namreč obitala tik ob odtočni cevi iz gostilne, zato ne sme nihče pogniti vodo na stranišču...
17.55	Gospodična Marple, 3/8 del angleske nanizanke
18.45	Analična mehanika, 21/52 del ameriške izobraževalne serije
19.30	Dnevnik 2, vreme, sport
	Sportna sredi
20.10	Cetrtnfinale tenisa, posnetek iz Wimbledonu
21.30	Kosarka NBA: Chicago Bulls:Phoenix Suns
22.15	Vojaško EP v padalstvu, reportaža iz Kranj
22.30	Obiski

KANAL A

09.15	MCM
11.00	Ne čakaj na maj, ponovitev slovenskega čb filma
12.55	MCM
17.45	Drugacen svet, ponovitev 192. dela ameriške nadaljevanke
18.45	Male zivali
20.10	Porocila
20.30	Blagovno denarna loterija KK Miklavz
20.40	Elizije, oddaja o duhovnosti
21.10	Med dvema ognjena, soočenje v studiu
22.10	Rock starine, 21. oddaja
22.40	Pet minut
22.45	Porocila
23.05	Drugacen svet, 193. del ameriške nadaljevanke
00.05	MCM
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Studio 2 mladi
-------	----------------

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.05	Film: Chimera (kom.)
11.00	Dnevnik
11.05	Dok.: Amerindia
11.30	Nan.: Cuori senza età
12.00	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik 1
12.35	Nan.: In viaggio nel tempo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Film: Duello mortale (dram., ZDA '41)
15.45	Film: L'allegria fattoria (glas., ZDA '50)
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik 1
18.15	Kviz: Patente da campioni (vodi D. Mura)
18.40	Dok.: Yves Montand
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: La festa dell'estate
22.00	Dnevnik 1
22.05	Dentro la notizia
22.15	Variete: Los divinos
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Danes v Parlamentu

RAI 2

7.00	Film: I morti non pagano tasse
8.30	Otroska oddaja
9.55	Nan.: Lassie
10.30	Rubrika o vrtnarstvu
10.55	Nan.: Al di qua del paradiso, 11.45 Družina Drombush, vmes (11.40) dnevnik
13.00	Dnevnik in gospodarstvo, Motorji in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.30	TV film: La miliardaria (dram., 3. del)
17.05	Aktual.: Potrebujem te
17.20	Iz Parlamenta in vesti
17.35	Nan.: Hill Street, 18.40 Miami Vice, vmes (18.30) sport
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventiseventi
20.40	TV film: Senza scampo (dram., It. '89, 1.)
22.25	Aktualno: Mixer, 23.15 Pegaz
23.55	Nočni dnevnik

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete
11.30	Natura sperimentale
12.00	Dnevnik ob 12-ih
14.00	Dezelne vesti
14.10	Popoldanski dnevnik
14.40	Drobci jazza in nan.
15.50	Zenski nogomet: Italija-Nemčija (EP)
17.30	Derby in dok.
18.45	Vreme in sport
18.45	Variete: Maddecheahò (i. C. Guzzanti)
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
20.05	Blob in Una cartolina
20.30	Film: Totò, Peppino e i fuorilegge ('56)
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Milano, Italija
23.40	Nan.: Perry Mason
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

6.25	Nanizanke
8.30	Nad.: Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Soledad, (9.30) vesti
11.00	Nan.: Avvocati a Los Angeles
12.00	Kviz: Gioco delle coppie, nato nad. Celeste
13.30	TG 4 vesti, 14.00 nad.
15.00	Sentieri, 15.00 Quando arriva l'amore
16.00	Aktualno: C'eravamo tanto amati, Lu lei l'altro, 17.00 La verità
17.30	Vesti, nato rubrika o lepote ter nad. Grecia
19.00	TG4 vesti
19.30	Nad.: Micaela, 20.30 Milagros
22.30	Film: La cosa (fant., ZDA '82, i. Kurt Russell, W. Brimley), vmes (23.30) vesti

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan. in film Belle ma povere (kom., It. '57)
11.30	Nan.: Sposati con figli
12.00	Kviz: Sì o no
13.00	Dnevnik TG 5
13.35	Aktualno: Forum
14.30	Nan.: Casa Vianello, 15.00 Pappa e ciccio, 15.30 Otto sotto un tetto
16.00	Otroski variete
17.55	TG 5 Flash - vesti
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.30	Variete: Canzoni spericolate
22.30	Aktualno: 5 delitti imperfetti
23.20	Variete: Maurizio Costanzo Show, vesti

ITALIA 1

6.20	Pregled tiska
6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.40	Odprti studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Ultraman
14.15	Varieteja: Non è la Rai, 16.00 Unomania
16.05	Nan.: Jump Street
17.05	Variete: Twin Clips
17.30	Nan.: Adam 12, 18.05 Poliziotto a 4 zampe, 18.30 Baywatch, vmes (17.55) Studio sport
19.30	Variete: Ma mi faccia il piacere
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Nan.: Beverly Hills
22.30	Variete: Mai dire TV
23.00	Film: Istinto omicida (krim., ZDA '81, i. Scott Valentine)
1.00	Odprti studio, sport

TELE 4

	Lastne oddaje:
13.30	Dogodki in odmevi
19.30	Dogodki in odmevi

Koper

15.00	Crime Story, am. tv nanizanka
15.50	Orionov pas, ponovitev norveškega filma
17.10	Trillo jazz, posnetek koncerta jazzovske skupine Roberto Magris Jazz Quartet
18.00	Studio 2 mladi
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Crime Story, am. tv nanizanka
20.15	Nocni sodnik, ameriška tv nanizanka
20.40	Ameriške zgodbe: Vrnitev vojaka - Ernest Hemingway
21.15	Sprihod po moderni umetnosti, italijanska dokumentarna serija
21.55	Arhitekturni nasveti
22.40	Zenska, seks in nadelclovek, italijanski znanstvenofantastični film
	Igrajo: Richard Harrison, Adolfo Celi, režija: Sergio Spina

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
10.30	Trapez, ponovitev ameriškega filma
13.35	Doktor Doogie Howser: Zelenooka pošast
14.00	Waltonovi: Vsakdo potrebuje prijatelje
14.45	Družina Meier: Pustna zabava
15.05	Ewoki
15.30	Pojoci skornji, lutkovna igrice
15.50	Jock mora živeti, film
16.20	Nekoc je bilo, zvezdniki pripovedujejo
16.30	Otroci se pogovarjajo z znanimi ljudmi
18.00	Cas v sliki
18.30	Doktor Trapper John: Moj sin doktor
19.22	Znanost
20.15	Ljubezenski pozdravi s Tirolske, nemški film
22.45	Perujska ruleta, perujski film

Avstrija 2

13.45	Tisoc mojstrovini: J. E. Millais: Ofelija
13.55	Wimbledon, prenos odprtega prvenstva Anglije
17.00	Poklicno izobraževanje: Izpopolnjevanje
18.00	Ora et Labora: Samostanski liker, nad.
18.30	To ni mogoče, nori show
19.00	Regionalna poročila
19.30	Cas v sliki/vreme
20.15	Argumenti
21.30	Mediji in mnjenja
22.30	Tenis, iz Wimbledonu
23.35	Nagrada Ingeborg Bachmann: Povzetek
00.45	Round Midnight: RD Ebu Jazz Night

Hrvaška 1

08.00	TV koledar
08.10	Porocila
09.00	Silas, ponovitev 2. dela otroške serije
09.25	Ovidij, pon. 2. dela
10.00	Porocila
11.00	Galaktična odiseja, ponovitev 7/9 dela
12.00	Porocila
	Ko se svet vrti, 158. del ameriške nadaljevanke
13.35	Zgodbe iz Monticella, 158. del nadaljevanke
14.00	Porocila
	Poletni predah
14.05	Cosbyjevi, pon. 4/20 dela am. hum. nan.
14.35	Dragi John, pon. 4/22 dela am. hum. nan.
15.10	Zenska z dvema obrazoma, pon. 2/4 dela am. filma
16.00	Porocila
16.10	Tom in Jerry kot otroka, 12. del
16.45	Pod sončnikom
18.00	Porocila
18.05	Moja knjiga o dzungli, 22/27 del nemške pzn. serije
18.35	Santa Barbara, 443. del
19.30	Dnevnik 1
20.05	Ingalo, islandski film
22.35	Dnevnik 2 (do 00.00)

Hrvaška 2

16.50	TV koledar
17.00	Tenis, Wimbledon, posnetek
19.30	Dnevnik 1
20.05	Duhoviti dvorec, 6., zadnji del humoristične nanizanke
20.40	Zenska z dvema obrazoma, 3/4 del am. filma
21.35	National Geographic, 5/6 del dokumentarne serije
22.30	Sestre, 1/7 del ameriške nadaljevanke
23.20	Večer ob glasbi
00.20	Horoskop

Madžarska

06.00	Dobro jutro
08.30	Your English Magazine
09.00	Cez dan
09.30	Reševalna ekipa, pon. 1. dela avstral. serije
11.30	Igra
12.00	Opoldanski saldo
12.11	Orli, ital. nadaljev.
12.45	Ambasadorkin mož, pon. 6. dela fr. nad.
16.00	Dnevnik
16.15	Oblast in strast, 17. del avstral. serije
16.45	Kulturni referent
17.25	Zločin in kazen na Madžarskem, 2. del
18.08	Mesečina, ameriška kriminalka
19.07	Vecerna pravljica
20.10	Malo mesto, 1. del serije
22.35	Iz tv arhiva (do 23.40)

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4; MHz, od 16,00 SV 918 kHz)

5,00, 6,00, 6,30, 7,30, 8,00, 9,00, 10,00, 11,00, 12,00, 13,00, 14,00, 18,00, 19,00, 21,00, 23,00 Poročila: 6,50 Dobro jutro, otroci: 8,05 Radio plus: 8,30 Dnevnikov odmevi: 8,40 Minute za smeh: 9,00 Turistični napotki: 11,30 Pregled tiska: 12,05 Na današnji dan: 12,30 Kmetijski nasveti: 13,45 Iz tujega tiska: 14,05 Poslovne informacije: 15,30 Dogodki in odmevi: 17,05 Studio ob 17-ih: 19,45 Lahko noč, otroci: 20,00 Iz glasbenih sol: 20,20 Glasbena panorama: 21,05 Zborovska glasba: 21,40 Minute za...: 22,30 Etno glasba sveta: 23,05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

(UKV 87,8; 92,4; 93,5; 95,3; 96,9; 97,7; 98,9; 99,9; MHz)

6,00, 6,30, 7,00, 8,30, 9,30, 10,30, 11,30, 12,30, 14,30, 16,30, 17,30 Poročila: 19,00 Dnevnik: 7,00 Kronika: 8,00 Strokovnjak svetuje: 8,30 Dopoldne na valu 202: 8,40 Prireditve: 9,45 Kje vas čevlji žuli: 10,40 Primorski val: 11,00 Moped Show: 12,00 Opoldne: 12,10 Avtomobilizem: 12,40 Štajerski val: 13,00 Danes do 13-ih: 14,00 Drobničice: 15,30 Dogodki in odmevi: 17,50 Sport: 18,00 Italian style: 19,30 Klinika Tivoli: 20,00 Melodije po pošti: 22,20 Rock'n'roll radio.

Slovenija 3

(UKV 96,5; 101,4; 102,0; 103,9; MHz, od 19,30 88,6; 93,1; 100,3; 100,6; do 16,00 SV 918 kHz)

9,00, 10,00, 11,00, 12,00, 13,00 Poročila: 8,10 Dobro jutro: 9,05 Glasba: 10,05 Umetniška beseda: 11,05 Izbrali smo: 12,05 Pojemo in igramo: 13,05 Počitniško popotovanje: 14,05 Izobraževalni program: 15,00 Mladi na glasbenih revijah: 15,30 Dogodki in odmevi: 16,05 Glasbena panorama: 16,45 Nasi umetniki: 17,00 Posnetki kocerata: 19,30 Intermezzo: 20,00 Radioteka: 21,30 Ars Antiqua: 22,30 Okrogla miza: 23,00 Glasba pripoveduje...: 23,55 Lični utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)

8,30, 9,30, 10,30, 13,30, 14,30 Poročila: 12,30, 19,00 Dnevnik: 6,00 Glasba: 6,30 Jutranjki: 7,00 Jutranja kronika: 7,30 Pregled tiska: 7,45 Evergreen: 8,00 Modri val: 8,45 Servisne informacije.

Radio Opčine

11,30, 15,30, 17,30 Poročila: 10,00 Matineja: 19,00 Glasba po željah: 21,00 Pogovor z odvetnikom: 22,30 Drugi Trst.

Radio Koroška

18,30-20,00 Glasbena sredi: 21,05-22,00 Narodnozabavna glasba.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wild Side, vodi Rebecca de Ruvo: 10.00 Video, vodi Richie Rich: 13.00 Video, vodi Simone Engelen: 16.00 Greatest Hits, vodi Paul King: 17.00 Coca Cola Report: 17.15 MTV v kinu: 18.00 The Soul of MTV: 18.30 MTV Prime, vodi Pip Dann: 20.00 Dial MTV: 20.30 Most Wanted: 22.00 Greatest Hits: 23.15 MTV v kinu, ponovitev: 00.30 Post Modern: 02.00 Video, vodi Marjine: 03.00 Nočni video

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show: 09.55 Risanke: 10.30 The Pyramid Game: 11.30 Koncertacija: 12.00 Držni in lepi: 12.30 Sokolov gruben: 13.30 E Street: 14.00 Drugačen svet: 14.45 Trije so družba: 15.15 Sally Jessy Raphael: 18.00 Star Trek: The Next Generation: 19.00 Games World: 19.30 E Street: 20.00 Rescue: 20.30 Polna hiša: 21.00 Hunter: 22.00 Zakon v Los Angelesu: 23.00 Zvezdne steze: Naslednja generacija: 00.00 Ulice San Francisco

PRO 7

06.05 Serije, ponovitve: 10.25 Tableta je kriva za vse, ameriška komedija: 14.00 Cookie - botrova hčerka, pon. ameriške kriminalke: 17.14 Risanke: 19.30 Roseanne, 15. del: 20.15 Matlock: Pogrešani mrtvec, ameriška tv kriminalka: 22.10 Jake in McCabe, 39. del: 23.00 Zgodba o Gun-Kelly, ameriški film

PREMIERE

07.00 Romeo: 14.15 Drugi Jaz, ameriška komedija: 15.55 Bolnišnica smrti, ameriška kriminalka: 17.30 Zabava s Frankensteinom,

ameriška komedija: 20.15 Primer Mary Hilley, ameriški film: 21.50 Curly Sue, ameriška komedija: 23.55 Smrt v Namibiji, britanski film

EUROSPORT

08.30 Aerobika: 09.00 Ritmična gimnastika, EP, prenos iz Malaga: 11.00 Lahka atletika, finale EP, ponovitev: 13.00 Nogomet, vrhunski ameriškega pokala: 15.00 Snooker, evropska liga: 18.00 Motošport, 24-urna dirka v Ypernu, Belgija: 19.00 Motošport, nemško prvenstvo za tur na vozila: 19.30 Športna poročila: 20.00 Snooker, zenske: 22.00 Kickbox: 23.00 Boks, mednarodni poklicni dvoboj: 00.00 Dvigovanje uteži, EP, zenske: 01.30 Športna poročila

3 SAT

20.00 Calafati Joe, 1/6 del nanizanke: 23.00 Umor, ki se je zgodil dvakrat, francosko/angleški film:

SAT 1

09.15 Ponovitve: 12.30 Sence strasti, 118. del: 13.20 Doktor John Trapper, 18. del: 14.15 Sosed, 253. del: 14.45 Bonanza, 18. del: 15.45 Vesoljska ladja Enterprise - Kako se je vse začelo, dokumentarna oddaja o uspešni seriji: 20.15 Deroča voda, nemški film:

RTL

09.00 Serije, ponovitve: 20.00 Kojak: Zarota, am. tv krim.: 23.15 Živ pokopan, ameriška grozljivka</

29. junij 1993

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKI, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

Tečajna lista št. 124 z dne 29. junija 1993 — Tečajni veljajo od 30.6.1993 od 00.00 ure dalje

Opomba: Tečaj hrvatskega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

Tečaj velja danes:

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

DEVIZNI TRG BEOGRAD

Opomba: povzeto po Reuterju

NARODNA BANKA HRVAŠKE

Tečaj HRD velja za obračun carin in starega deviznega varčevanja.

14. JUNIJ 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	205,08	205,70	206,32
Kanada	dolar	1	18,33	18,38	18,44
Francija	frank	100	428,75	430,04	431,33
Nemčija	marka	100	1442,65	1447,00	1451,34
Italija	lira	100	1,57	1,58	1,58
Švica	frank	100	1607,69	1612,53	1617,37
R. Hrvaska	dinar	100	—	1,01	—
Jugoslavija	dinar	100	—	100,0026	—
R. Slovenija	tolar	100	—	20,81	—
ZDA	dolar	1	23,48	23,55	23,62

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odsto

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij

Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih

Devizni tečaji za USD, ATS, LT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaj določi v sporazumu.

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

29. JUNIJ 1993		v DEM	
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.6997	-
francoski frank	-	29.695	-
nizozemski gulden	-	89.170	-
belgijski frank	-	4.865	-
španska peseta	-	1.308	-
danska krona	-	26.035	-
kanadski dolar	-	1.3255	-
japonski jen	-	1.5780	-
švicarski frank	-	112.540	-
avstrijski šiling	-	14.211	-
italijanska lira	-	1.1000	-
švedska krona	-	21.770	-

NOVICE

Podpora stavki

LJUBLJANA - Solidarnostno podporo stavki Sindikata kovinske in elektroindustrije so izrekli tudi Republiški odbor sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in raziskovalni dejavnosti ter novostanovljeni Sindikat upokojencev Slovenije. Vodstvo SKEI pa je včeraj odgovorilo na očitke Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije pri Neodvisnosti - Konfederaciji novih sindikatov Slovenije, ki trdijo, da je SKEI stavko napovedal brez ostalih sindikatov v panogi. In da so jih ponovno postavili pred izvršeno dejstvo, kar so po njihovem mnenju značilne navade preteklega enoumja. To trditve je SKEI označil kot neresnično, saj imajo podatke, da so se za stavko odločali tudi ostali delavci in ne samo člani SKEI, ki je k sodelovanju pozval vse sindikate v Sloveniji. (MIG)

KVIAZ zelo delovno

LJUBLJANA - Komisija državnega zbora za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je na včerajšnji seji sklenila, da ne bo upoštevala predlogov in pobud za oceno ustavnosti zakonov, ki urejajo plače poslancev in sodnikov. Komisija bo tudi odgovorila Zavodu za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje, da Danijel Malensek kot sekretar nekdanjega poslanskega kluba Liberalne stranke ni bil poslanec skupščine RS in zato ni upravičen do upokojitve po kriterijih, ki veljajo za poslance. Člani so soglasali z imenovanjem dveh sodnic združenega dela RS ter z razrešitvijo sodnice temeljnega sodišča v Ljubljani Tatjane Krasevec. (STA)

Gledališčniki pri ministru za kulturo

LJUBLJANA - Včeraj so se na ministrstvu za kulturo z ministrom Sergijem Pelhanom in njegovimi sodelavci sestali umetniški vodje in direktorji glasbenih in dramskih gledališč. Razpravljali so o zasnovah nacionalnega programa in novi zakonodaji na tem področju. Opozorili so na veliko materialno stisko slovenskih gledališč, saj večina direktorjev ob koncu leta predvideva izgube. Prav zato so vodilni v slovenskih gledališčih zelo skeptični do predlogov organizacijskih in statusnih sprememb, ki jih predvideva nacionalni program, pa tudi zasnova novega splošnega zakona o kulturi. (L. G.)

Število peticij se večja

LJUBLJANA - Komisija državnega zbora za peticije je rešila 54 od skupno 96 peticij, večina obravnava slovensko državljanstvo. Aktualne so predvsem vloge družin bivših oficirjev JLA, zato je komisija sklenila, da se morajo pristojna ministrstva čimprej sestati in opredeliti do teh vlog. Ob kolektivni vlogi 105-ih tujih državljanov, zaposlenih pri Slovenskih železnicah, so se člani strinjali s sklepom ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, da da jim podaljšajo delovne vize odvisno od potreb delodajalca. (STA)

Bivši borci protestirajo

LJUBLJANA - Izvršni odbor Zveze združenj borcev in udeležencev NOB je poslal protestno pismo Milanu Kučanu, Hermanu Rigelniku in Janezu Drnovšku, ker njihovi predstavniki niso bili povabljeni na slavnostno sejo državnega zbora ob proslavi Dneva državnosti. Nekdanji borci menijo, da proslave slovenske državnosti kot zgodovinski dogodek ne smemo zapirati v krog uradnih struktur. Tudi borci so podpirali prizadevanja za slovensko samostojnost in odločno obsodili napad JA pred dvema letoma, zato protestirajo proti takemu ravnanju (An.Z.)

Na obisku japonska vladna delegacija

LJUBLJANA - Danes se končuje obisk devetčlanske japonske vladne delegacije, ki se pri nas mudi na povabilo ministrstva za znanost in tehnologijo. S slovenskimi predstavniki so se pogovarjali o tehnični pomoči Sloveniji ter o financiranju in uresničevanju prvih konkretnih projektov. (L. G.)

Za kakovostnejše šolstvo

LJUBLJANA - V tem mesecu se je iz Velike Britanije vrnila skupina stirinajstih ravnateljev in drugih strokovnjakov s področja izobraževanja, ki so na Manchester Metropolitan University uspešno zaključili prvo fazo podiplomskega študija menedžmenta v izobraževanju. Udeleženci študija so bili izbrani med 70 kandidati, ki so se javili na razpis ministrstva za solstvo in sport. Ti bodo po uspešno zaključenem tretjem letu študija pridobili naziv magister menedžmenta v izobraževanju. (L. G.)

Urad predsednika RS ni pri-stojen za reševanje prošenj

LJUBLJANA - Urad predsednika republike je sporočil, da je trinideset prošenj, ki so jih letos na predsednika republike naslovili nekdanji oficirji in uslužbenci bivše JLA ter njihovi družinski člani (sicer vsi slovenski državljani slovenske narodnosti), izročil pristojnim ministrstvom. Zaradi številnih vlog, pritožb in predlogov za začetek postopka pred ustavnim sodiščem v zvezi z izplačevanjem vojaških pokojnin je predsednik republike predlagal vladi, da se ta vprašanja čimprej uredijo s posebnim zakonom in se tako zagotovi spoštovanje nacer pravne države. (L. G.)

Stanovanjski sklad prejel 1421 vlog za posojila

LJUBLJANA - »Na četrti razpis, ki ga je republiški Stanovanjski sklad razpisal 20. maja in zaključil 17. julija, smo prejeli 1421 vlog za posojila«, je povedal njegov direktor sklada Edvard Oven. Med vsemi prejetimi vlogami, ki skupaj znašajo 3, 3 milijarde tolarjev, jih je predpisanim merilom ustrezalo 1200. Upravičene vloge se največkrat nanašajo na nakup in gradnjo, adaptacije podstresnih in rekonstrukcije stanovanj. Upravni odbor sklada je upravičene vloge že obravnaval in odobril za 935, 9 milijona tolarjev posojil. V skladu pripravljajo tudi evidenco prodanih družbenih stanovanj, za katere je bilo sklenjenih več kot 80 tisoč pogodb. Ugotovili so, da po marčnih podatkih znasa stanje neplačanih terjatev okoli milijardo tolarjev, zato je sklad že pričel usklajevati postopke z več kot 2500 zavezanci. (STA)

PREISKOVALNA PARLAMENTARNA KOMISIJA O AFERI HIT

Vlada ne odgovarja na zahteve

Med drugim komisija ni dobila vseh gradiv Visa o Hitu

TANJA STARIC

Polonca Dobrajc vodil Ivo Hvalica, je sicer se enkrat pregledala vse svoje dosedanje sklepe in ugotovila, da vlada zelo počasi ali sploh ne odgovarja na njihove zahteve. Med drugim zamen prosijo za dodatno gradivo Visa o Hitu, ki ga je pred dnevi Sirse celo pokazal Podobniku. O tem bodo javno obvestili predsednika državnega zbora, skupaj z ugotovitvijo, da tako vlada ovira preiskavo. Marjan Podobnik pa je celo povedal, da bo - če

se bo vlada »se naprej obnašala kot glavni nasprotnik preiskave« - razmislil o svojem nadaljnjem sodelovanju v komisiji.

Po dolgih polemikah so tudi sklenili, da bodo primere Elana, železarn, sanacije bank in koncesij za sladkor obravnavali socasno, za vsako področje po bosta zadolžena po dva člana - eden iz opozicijske in drugi iz pozicijske stranke. »Price Waterhouse« iz Londona pa bodo pooblastili, naj naredi

finančno revizijo poslovanja v zadnjih petih letih v vseh »spornih« podjetjih, s »poudarkom na odlivanju kapitala v tujino«. Ta sklep so sprejeli po tem, ko se je Podobnik skliceval na odlomek iz pisma sesterice, ki je vrnila odklikovanja, v katerem je naveden prenos slovenskega kapitala v tujino in potem spet nazaj. Jože Jagodnik je ob tem pripomnil, da bi bilo dobro najprej izvedeti, kako draga bo takšna revizija. Ciril Pucko pa, da rezultatov skoraj zagotovo ne bodo dobili pred letošnjim novembrom.

Ivo Hvalica je zaradi bolezni predsednice Polonice Dobrajc tokrat vodil komisijo (Foto: TRIO)

JE KRŠKO / REMONT

Stroške popravila bo morala plačati Hrvaška

Jedrsko elektrarno nameravajo 27. julija ponovno vključiti v omrežje - Bo iz uparjalnikov še vedno puščalo?

BORUT MESKO

LJUBLJANA - Izpad jedrske elektrarne Krško je povzročil težave v elektroenergetskem sistemu. Vremenske razmere so neugodne, zato je proizvodnja v hidroelektrarnah manjša kot lani. Državni sekretar za energijo Boris Sovic pravi, da so dodatne težave nastale zaradi remonta trboveljske termoelektrarne in rednih vzdrževalnih del na omrežju za prenos električne energije iz tujine. Zdej približno polovico električne energije proizvedejo termoelektrarne, blizu 30 odstotkov je dobimo iz hidroelektrarn, 20 odstotkov potreb pa pokriva z uvozom. Zato sta vlada in elektrogospodarstvo od neposrednih odjemalcev zahtevala, naj zmanjšajo porabo in prilagodijo proizvodnjo. Direktor jedrske elektrarne Stane Rozman je povedal, da

menjave goriva prišlo v začetku prihodnjega leta. Dela, ki potekajo med remontom, so v JE Krško ocenili na 18, 5 milijona dolarjev. Ker te vsote nimajo, je vlada dala jamstvo za zagotovitev premoštitvenega posojila od Ljubljanske banke. Sovic je povedal, da so v pogovorih s hrvaskimi predstavniki zahtevali, naj Hrvaška poravnava stroške remonta, saj je Slovenija v skoraj isti višini zagotovila denar za nakup jedrskega goriva, vendar do včeraj Hrvaška ni zagotovila niti dela zahtevanih sredstev. Če tega sosednja država ne bo storila, bo to vplivalo na nadaljnje urejanje medsebojnih odnosov, je opozoril Sovic. Sicer pa odjemalci dolgujejo JE približno 60 milijonov dolarjev, pri čemer so hrvaski porabniki dolžni okrog 32 milijonov dolarjev.

ŠTUDENTSKA VLADA

Afere, podtikanja, podkupovanja in že tretja nezaupnica predsedniku Verbiču

LJUBLJANA - Predlog konstruktivne nezaupnice, in to že drugi v mandatu sedanjega predsednika studentske vlade (SV) Kristjana Verbiča, bo danes spet pretresal studentski parlament (SP). Verbičev protikandidat Miha Kušar, sicer brat predsednika SP Marka Kušarja, Verbiču ocita, »da je v SOU vnesel kršenje zakonov in izsiljevanje, poleg tega pa je še nesposoben predsednik z arogantnim nastopom, ki studentski organizaciji povzroča škodo.«

Po besedah Miha Kušarja se je »image« SOU (Studentske organizacije

Univerze) se poslabšal z organizacijo nedavnice, medijsko sicer zelo odmevnega in po mnenju nekaterih provokativnega Dneva radosti, Koncerta za Slovenijo, za katerega so se zavzemali bolj slovensko usmerjeni študenti, pa SV kljub privolitvi SP ni hotela organizirati. Neuradno »desni« del SP z nekaterimi neodvisnimi studentskimi poslanci Verbiču ocita, ker je pripeljal v SOU »nekatero ljudi, ko so se okoriscali s studentskim denarjem in izsiljevali določene zunanje sodelavce.« Vse podrobnosti bodo menda razkrili na sa-

mi seji. Najverjetneje se bo Verbič moral tudi zagovarjati zaradi nedavne udeležbe na Balkanski študentski konferenci v Beogradu, »ker se je to dogajalo v državi, ki je pod embargom, pa tudi slovensko zunanje ministrstvo je (sicer dan prepozno) sporočilo, da udeležbo na tem srečanju odsvetuje«, čeprav so na omenjenem ministrstvu tri dni prej dejali, da se s tem naeloma strinjajo.

Kristjan Verbič pravi, da je sit takšnih in drugačnih afer in nezau-pnic, ker le-te odvračajo pozornost od pomembnejših stvari. (T.Sl.)

PREDLOG ZAKONA

Uničiti tajne osebne dosjeje

LJUBLJANA - Poslanca Slovenske nacionalne stranke Polonca Dobrajc in Zmago Jelenc sta vložila predlog za izdajo zakona o uničenju osebnih dosjejev obveščevalnih služb nekdanje SFRJ. Pri tem izhajata iz varstva ustavnih pravic in svoboščin. Poslanca poudarjata, da je treba s tem zakonom onemogočiti angažiranje prizadetih oseb v obveščevalnih službah t. i. Zvezne republike Jugoslavije, pa tudi novih držav na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Vse te službe bi namreč, kot pravita, lahko izsiljevale prizadete državljane, tako da bi morali sodelovati z njimi na škodo Slovenije, saj so nato mnogi podatki shranjeni tudi na nekdanji zvezni ravni. Bistveno je, da naj bi prizadeti zainteresirani državljani dobili pravico, da v sestih meseceh pogledajo svoje osebne dosjeje, v naslednjih šestih mesecih pa sprostijo pred rednim sodiščem postopek za dokazovanje neverodostojnosti podatkov. Dosjeje naj bi unicili komisijsko, preprečitev tega uničenja pa naj bi steli za kaznivno dejanje. Z zakonom naj bi za morebitno preprečevanje uničenja zagrozili tudi s kaznijo od najmanj šestih mesecev do dveh let zapor. Če bi kdorkoli uporabljal te dosjeje za namenom kršitve zasebnosti ali v politične in druge namene, bi ga kaznovali z zaporom od enega do treh let. (I.M.)

KOMISIJA ZA NADZOR VIS

Nočni obiski Sove

Parlamentarci v Svet Erobe, Bučar pa skliče komisijo

LJUBLJANA - V ponedeljek, menda slabe pol ure po odhodu slovenske parlamentarne delegacije, ki jo sestavljajo Borut Pahor, Jaka Zlobec, Miroslav Mozeč, Ludvik Toplak in Vitodrag Pukl, na sejo Sveta Evrope v Strasbourgu, ki bo trajala ves teden in na kateri Slovenija prvič uradno sodeluje kot polnopravna članica, je France Bucar (sicer prav tako član te parlamentarne delegacije) za danes sklical sejo komisije za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb. Sejo so nato včeraj preklicali oziroma preložili na prihodnji ponedeljek ali torek, kljub temu pa je ob Bučarjevem »manevru« ostal obcutek, da jo je sklical namenoma takrat, ko po glavnih »neregacev« (Zlobca in Pahorja) na seji (zagotovo) ne bo, kot se je to zgodilo že maja. Takrat se je komisija, naj spomnimo, odločila za »zanimiv« nočni obisk sedeza Var-nostno-informativne službe in dala na svetlo udbovske dokumente o pravosodnem ministru Mihku Kozincu in tožilcu Tomazu Miklavcicu. Do danes člani komisije se niso povsem razčistili med seboj, o čem in kako so tisto noc glasovali.

Na današnji seji pa naj bi se lotili znamenite prisluškovalne afe-re, ki minulo volilno jesen ni dobila ustreznega parlamentarnega epiloga, na junijsko sejo državnega zbora pa je bila uvrščena že prejšnji teden. Ob tem so poslanci Bucarjevi komisiji naložili, naj kot matično delovno telo zadevo obravnava in v nadaljevanju seje zbora o tem tudi poroča. Člani komisije so zato prejeli celotno dokumentacijo, povezano s to afero, ki jo je Jaka Zlobec v posebnem pismu vsem članom označil kot nesmi-sel, saj je izrazil bojazn, da zadeve nikoli ne bodo rešili na ta način. Hkrati je predlagal, da se lotijo le končnega sklepa Bekeseve komisije o celotni aferi (to je tudi sam povzel na nekaj straneh) in da na sejo povabijo Petra Bekesa, Miha Brejca in Igorja Bavčarja. Ali se bo France Bucar strinjal s tem predlogom, bomo videli prihodnji teden. Dejstvo je, da ob prvotnem sklicu današnje seje takšne sestave očitno ni imel v mislih. K sodelovanju (za zaprtimi vrati) je namreč znova povabil le Brejca in Bavčarja - ta je že tako ali tako član komisije kot poslanec Demokrati-ske stranke. (I.M.)

UNIVERZA / SEJA SVETA

Ljubljanska alma mater dobi jeseni novo vodstvo

Rešili so tudi problem italijanskih študentov iz Maribora

BOSTJAN LAJOVIC

odбора za kadrovska vprašanja dr. Miroslav Trtnik je celo dejal, »da je bil postopek mlačen, počasen in ne profesionalen«, saj fakultete niso upoštevale statutar-nih določil. Zamujale so roke za oddajo predlogov, kandidatov ni predlagal pristojni organ, vloge pa so bile nepopolne. Rektor Tisler je to označil za »bolj domač postopek«, ZPS pa se je tako znel pred dilemo, ali naj dosledno upošteva statut ali ravna bolj vsebinsko in »malo zamizi«. Kot je pokazala razprava, ta dilema za univerzo ni nova, saj tudi sedanje univerzitetno vodstvo menda ni bilo imenovano dosledno v skladu s predpisi, zato se je glavna tajnica univerze že vnaprej precej kandidatov, ki pa niso izpolnjevali vseh formalnih pogojev. Predsednik

uposteval samo formalno popolne vloge.

Kaze, da je tik pred razpletom afera z italijanskimi študenti, ki so studirali na mariborski univerzi. Kot je znano, je bil tudi njihov študij organiziran bolj »po domačem«, saj program ni bil verificiran, vprašljive so bile diplome in njihova veljavnost, kar je vrglo prejšnjo senco na ugled slovenskega visokega solstva.

ZPS je obravnaval tudi problem dokončanja študija študentov iz republik nekdanje Jugoslavije. Sprejeli so stališče, da je treba pri vsakem študentu posebej ugotoviti ekvivalenco dosedanjih študijskih rezultatov. Glede na število priznanih obveznosti naj se določi, kaj mora se opraviti in v kateri letnik se mora vpisati, da bo dobil status študenta ljubljanske univerze in diplomo.

Si bo dr. Miha Tisler tudi v drugo nadel rektorsko verigo? (Foto: Jože Suhadolnik/TRIO)

JUTRI

1. julija

Materinstvo je tako izjemen dogodek v življenju ženske-matere, da niti neprimerno okolščine ne morejo utišati veselja.

Zal je sredi preteklega stoletja to srečo vse prepo-gosto rada zasekala smrtna kosa poporodne sepse. Kar 25 odsto otročnic, ki so rojevale po bolnišnicah, je umrlo, ponekod pa je bila smrtnost še večja. Nihče ni znal razložiti, zakaj do sepse prihaja. V takšnih brezupnih razmerah je začel delati tudi mlad zdravnik Ignaz Philip Semmelweis, rojen 1. julija v Budimpešti. V Pešti in na Dunaju je studiral medicino in leta 1844 postal doktor medicine ter asistent na kliniki.

Ze med študijem se je Semmelweis dosti ukvarjal s strahljivo smrtnostjo porodnic. Na kliniki je izvedel preprost preizkus - študentje na enem oddelku so si morali, preden so prišli v stik s pacientkami, temeljito umiti roke. Pokazalo se je, da je bila smrtnost v tem oddelku tako rekoč minimalna, v drugih oddelkih pa je bila enaka kot prej. S tem je mladi asistent dokazal, da so zdravniki, ki so se ukvarjali z otročnicami, umrli zaradi sepse, okužbo zanesli se na zdrave mamice.

S tako preprostim ukrepom je dr. Semmelweis rešil življenje številnim materam. Smrtnost se je znatno zmanjšala, zaradi poporodne sepse je poslej umrlo manj kot en odstotek porodnic. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da je ta dobrotnik mater 17. avgusta leta 1865 umrl prav zaradi sepse, ki se je je nalezil od otročnice.

Marsikateri rastlinski bolezn, nad katero se jezimo te dni, se lahko izognemo s pravočasno uporabo domačih ali trgovskih biotičnih sredstev za varstvo. Seveda moramo pri tem upoštevati tudi nekatere druge preprečevalne ukrepe, kot je na primer pravilna združba rastlin po gredicah, pomembno pa je tudi pravočasno prepoznavanje posameznih bolezni.

Ali torej veste, da so objedene koreninice ter luknje v korenju in

krompirju zaradi strun, ki so ličinke pokalic. Njihovi naravni sovražniki so krti, krastače, rove in nekatere vrste ptic, manj jih je tudi v rahlih tleh. Če se v vrtu preveč namnože, je najbolje, da jih skušamo poloviti z vabami, za kar uporabimo prerezano gomolje krompirja ali korenja, lahko pa za vabo med ogrožene posevke posadimo tudi solato. Če po gredicah s solato hkrati vene več glav, jih previdno porujemo in strune v koreni-

Koloradski hrošč in njegove ličinke

MOJ VRT

Kako odgnati vrtno škodljivce?

MILKA PANCE - ČZP KMEČKI GLAS

nah uničimo.

Zoprna nadloga so tudi mravlje, ki rade odgrizejo mlade koreninice in stebelca rastlin, celo izkopano seme, zaradi njih pa se po vrtovih širijo tudi uši. Mravlje preganja sivka, majaron, timijan, preganjal pa jih bomo tudi s polaganjem praprotnih ali paradiznikovih listov po zemlji, ki jih v tem primeru uporabimo za zastirko. Te dni po vrtovih se posebej »delujejo« bolhači, ki napadajo zlasti kriznice, kot so zelje, kolerabica, radkvice in redkev. Prepoznamo jih po značilnih luknjah v listih. Značilno za bolhace je, da se najbolj množijo v sušnih obdobjih, zato njihovo prekomerno razmnoževanje uravnavamo s sprotim zalivanjem, pa tudi z mešanimi posevki. Med zelje torej posadimo solato in spinaco. Tla večkrat poskropimo s pelinovo brozgo, lahko pa potrosimo tudi kamninsko

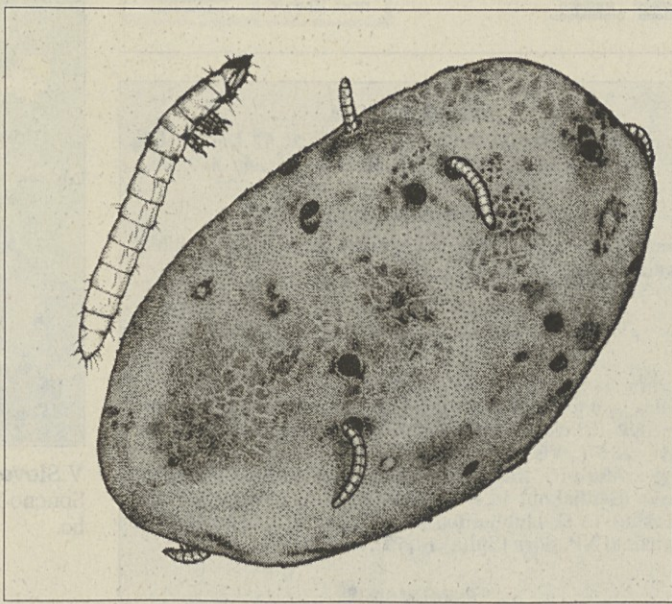
moko ali uporabimo katerega od trgovinskih biotičnih pripravkov, kot so parexan, spruzit ali rotenon, ki pa jih pri nas se ni mogoče kupiti. Skodo dela v teh dneh tudi koloradski hrošč, ki objeda liste in stebelca krompirja, redkeje paradiznika. Pregarajo ga vsi posegi, ki okrepijo rastline, saj hrošč skoraj ne napada zdravih rastlin, ki pa so le v tleh, kjer je dovolj humusa.

Ste že kdaj med okopavanjem našli naleteli na bramorja, ki objeda korenine in gomolje? Naravni sovražniki so rovača, škorci, sinice in krti, zato jih ne odganjamo preveč, če imamo v vrtu bramorje. Pregarjamo jih s tem, da zamašimo rove in uničujemo gnezda. V rove

lahko damo tudi s petrolejem namočene krpe ali pa jih lovimo v jurgortove lončke, napolnjene z vodo, ki jih vkopljemo v tla do višine zemlje. Korenjevo muho prepoznamo po rdecerjavih rojih v korenih, korenje tudi smrdi, listi pa se razbarvajo in odmrejo. Korenjeva muha napada tudi peter-silj, zeleno, celo kuminjo in koper. Odganjamo jo s posevki, kar pomeni, da med korenje posadimo cebulo, por ali drobnjak, »nerada« pa se razmnožuje tudi na vrtovih, ki niso obilno pognojeni s hlevskim gnojem. Med mešane

posevke položimo se močno dišeca zelisca, kot so vratic, sivka in koper in zalivamo z zeliščnimi čaji ali cebulno cesnovo brozgo.

Sadjarji letos ugotavljajo, da je breskve močno prizadela kodravost. Gre za glivično bolezen, ki povzroči nabrekanje in kodranje listov. Dobro je, da pod drevesne kolobarje polagamo kompost ali kakšno drugo zastirko in obolele liste sproti odstranjujemo (najbolje jih je zazgati). Pomaga tudi preslični čaj ali koprirova prevrelka, s katero skropimo drevo in tla skozi vse leto.

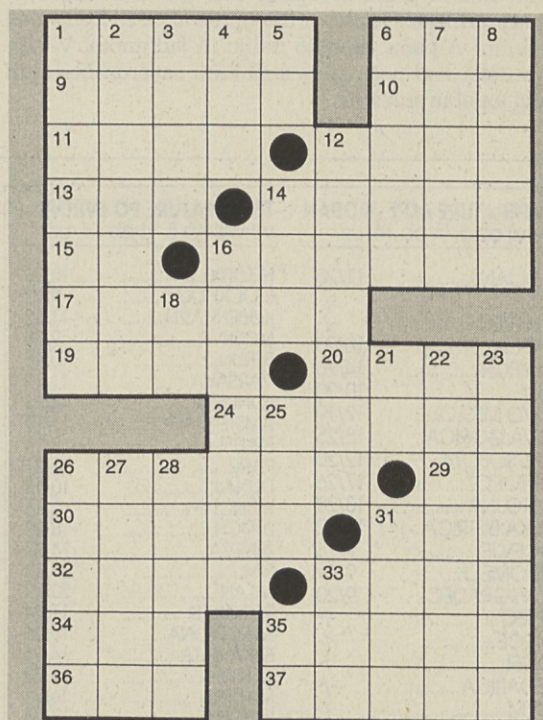
Strune objedajo gomolje in korenine

Vodoravno:

1. vzhodno predmestje Ljubljane, 6. sumerski bog neba, 9. neprijetna ali sumljiva zadeva, 10. mesto na Tajskem (iz crk akt), 11. plinska zmes v atmosferi, 12. pozivljni napitek, 13. zgodovinsko mesto pri Zadru, 14. Troja, 15. zacetnici ruskega književnika Čehova, 16. slovenski alpinist (Tone), 17. ime slovenskega kolesarja Bonče, 19. južnoameriske Kordiljere, 20. pritok Ljubljanske izpod Krma, 24. lastnik velikega živinorejskega posestva v ameriskem okolju, 26. človek ali zival z belimi lasmi, belo kožo in rdečkastimi očmi, 29. zacetnici filmske igralke Monroe, 30. slovenska književnica (Branka), 31. japonski književnik (Kobo), 32. kocka (latinsko), 33. pozeta njiva, 34. ime ameriskega teniskega igralca Courierja, 35. rimska provinca na ozemlju današnje Avstrije, 36. skandinavsko moskjo ime, 37. oblika političnega združevanja držav.

Navpično:

1. obutenje, otip, 2. prebivalec Crne celine, 3. angleški filmski režiser (David), 4. rimsko mitološko podzemlje, 5. bleščece siva mehka kovina z oznako Ga, zvezda prve velikosti v ozvezdju Orla (iz crk tiara), 7. grebeni spirale oblike v izvrtini ali na vijaku, 8. povest slovenskega pisatelja Svetine, 12. vrsta trobente, 14. vzdevek nekdanjega ameriskega predsednika Eisenhowerja, 16. stevilka 4, 18. kratica za lovsko društvo, 21. različna sumnika, 22. najstarejša doba starega veka geološke zgodovine Zemlje, 23. pripadnika krščanskega naroda v Turciji in pod Kavkazom, 25. Marijina mati po Svetem pismu, 26. otok grške mitološke carovnice Kirke, 27. slovenski voznik rallyja (Silvano), 28. tovor, ki ga nosimo, 31. mesto v srednji Italiji, 33. pritok Gangesa v Indiji, 35. različni crki.

Rešitev Vodoravno: Zalog, Anu, afera, Tak, zrak, kava, NIN, Iliou, AC, Skanja, Valter, Andri, Iska, rancar, albino.

DUNAJ / PO 4 LETIH

Danes zadnja seja »starega« sosveta za koroške Slovence

Jeseni letos se bo konstituiral novi

DUNAJ/CELOVEC - V Uradu zveznega kanclerja na Dunaju se bo danes zadnjič v sedanjih sestavi sestel narodnostni svet za slovensko narodnostno skupnost na Koroškem. Z današnjo sejo se namreč izteče stiletna mandatsna doba sosveta, kateremu je vseskozi predsedoval predsednik NSKS Matevž Grlic, njegov namestnik pa je bil predsednik ZSO Marjan Sturm.

Na sporedu zadnjega zasedanja »starega« sosveta je poleg bilance stiletnega dela tega organa se razprava o vseevropski ureditvi manjšinskih pravic, poročilo o manjšinski konferenci KEVS-a v Varšavi ter načrtovana ustanovitve alpe-jadranske trgovske akademije v ko-

roskem okrajnem mestu Velikovec.

Prvo zasedanje sosveta v novi sestavi bo letos jeseni, obe osrednji organizaciji, deželnozborske stranke ter Cerkev pa morajo v naslednjem mesecu imenovati nove člane sosveta ali sedanje potrditi. V sedanjem 16-članskem sosvetu imata NSKS in ZSO po štiri člane, SPÖ tri, ÖVP in FPÖ po dva ter Cerkev enega. Slednja pa je že najavila zahtevo po drugem članu, ki pa bi šel na račun strank.

Na dnevnem redu prve seje so volitve novega predsednika in podpredsednika, v poslovniku narodnostnega sosveta pa je določeno, da mora biti predsednik iz vrst osrednjih organizacij koroških Slovencev. (I.L.)

DUNAJ / ZLORABA DAROVANEGA DENARJA ZA BEGUNCE?

Policija raziskuje očitke proti Abdiću in Agrokomercu

Hišna preiskava v firmi novega vodje bosanskih Muslimanov

DUNAJ - Fikret Abdić, nekdanji povzročitelj skandala Agrokomerc (1987) in od prejšnjega tedna dalje novi vodja bosanskih Muslimanov, je na Dunaju osumljen goljufije. Po ovadbi državno toilstvo in gospodarska policija raziskujejo, ali je Abdić kot delničar in odgovorni poslovodja na Dunaju registrirane »Agrokomerc Handels Ges. m.b. H.« zlorabljal za humanitarne namene od bosanskih Muslimanov iz Avstrije, Svice in Nemcije darovane denarne vsote.

Po dosedanjih informacijah preiskovalnih organov je v bosansko-muslimanskih begunskih taboriščih v Bosni

in Hercegovni krožila naslednja ponudba: kdor hoče v boljše taborišče ali v inozemstvo, lahko preko satelitskega telefona naroči svojim sorodnikom v tujini, da darujejo denarne zneske na dunajski konto Agrokomerca.

Po prvih podatkih naj bi se na kontu zbralo okoli 100 milijonov silingov. Po hišni preiskavi pa so preiskovalci našli tudi podatke o tem, da naj Bosanci v tujini organizirajo kredite do 500.000 silingov za obrambo domovine.

Ker vsi finančni tokovi baje potekajo preko enega in istega konta, je nejasno, ali so za humanitarne namene darovane

sredstva tudi res bila pravilno uporabljena. Vrh tega so pri hišni preiskavi našli tudi dolarske cvetlice in ponarejene nemške marke, ki naj bi prihajale iz Hrvaske ali Srbije. Podatkov o denarnih prenakazilih beguncem v Bosni in Hercegovini preiskovalci niso našli. O zadevi je že pretekli petek obsirno poročal dunajski dnevnik »Kurier« državno toilstvo je nato potrdilo, da je v teku preiskava zoper Fikretu Abdiću in podjetju Agrokomerc.

Fikret Abdić je se v petek, ko je bil na pogajanjih o razdelitvi Bosne v Zenevi, zavrnil vse očitke. Dejal je, da Agrokomerc darovane

denarje korektno posreduje bosanskim družinam v Bihacu.

Dunajski odvjetnik Agrokomerca pa je napovedal, da gre za denarne darove; advokat trdi, da gre za poslovna naročila velikega števila oseb, preko katerih naj bi bila financirana samo nakup dnevnih potrebščin in njihov razpečevanje v Bosni. Očitke o financiranju nakupa orožja je zavrnil.

Abdić je pri svojem demantiju izpostavil, da naj bi očitki zoper njega in Agrokomerc imeli svoj izvor pri njegovih političnih nasprotnikih iz kroga predsednika Bosne in Hercegovine Alija Izetbegovića.

KOROŠKA / ÖVP IN KHD

Ponovna podtikanja odporniškemu gibanju na Koroškem

Predstavnik ministra tarča napadov

IVAN LUKAN

CELOVEC - Kot ni bilo drugace pričakovati, je nedeljsko tradicionalno srečanje demokratov in antifasistov pri Persmanu v Podpeci na Koroškem, katerega se je poleg borčevskih organizacij iz celotne regije Alpe-Jadran ter glavnih zastopnikov koroških Slovencev udeležil tudi zastopnik avstrijskega socialnega ministra Hesouna, povzročilo val živčnih in polemčnih reakcij v nemško-nacionalnem taboru ter pri nekaterih koroških politikih.

Se posebej je »domovini zveste« Korošce motila izjava sekcijskega vodja v socialnem ministristvu Wegscheiderja, ki je v svojem govoru poudaril pomembno vlogo slovenskih partizanov na Koroškem, ko je dobesedno dejal, da so leti bili »bojevniki prve ure, ki so utirali pot 2. avstrijski republiki«.

Deželni poslanec ljudske stranke (ÖVP) Harald Scheucher je v tiskovni izjavi sicer prvič javno priznal, da so se slovenski partizani »borili za osvoboditev Koroške pred Hitlerjevo vojsko«, ker pa so na kapah nosili rdečo Titovo zvezdo, »se niso borili za ponovno vzpostavitev suverene in svobodne Avstrije, marveč za priključitev južne Koroške k rdeči diktaturi Jugoslavije«.

Nemskonacionalni koroški »Heimatdienst« (KHD) pa je »najostreje« protestiral proti udeležbi zastopnika socialnega ministristva na tradicional-

nem srečanju ter prav tako zavrnil njegovo trditev, da so koroški partizani bistveno prispevali k avstrijskemu uporu proti nacifasizmu.

Kot Scheucher, tudi KHD trdi, da so se slovenski partizani borili za Titovo Jugoslavijo »in da se niso borili za demokracijo, marveč za komunistično diktaturo«, piše v tiskovni izjavi. Na ponovne napade na odporniško gibanje na Koroškem je predsednik ZSO Marjan Sturm (slika zgoraj) že v nedeljo v svojem govoru jasno odgovoril z vprašanjem, kdo je leta 1942 vedel za meje, ko Avstrije kot suverene države sploh ni bilo, ker jo je uničil nacional-socializem. »Zanimivo bi bilo vprašati vse tiste, ki očitajo partizanom boj za meje, za katere meje so se oni borili recimo leta 1942 in za kakšno državo?«, je poudaril Marjan Sturm na nedeljskem zborovanju pred Persmanovim spominskim domom v Podpeci.

AVSTRIJA / PO BOMBNIH ATENTATIH

Strah pred dopusti v Turčiji

Turistične agencije ponujajo strankam druge destinacije

DUNAJ - Nedeljski atentat v turskem turističnem kraju Antalya, pri katerem je bilo ranjenih skoraj 20 turistov, je avstrijsko prebivalstvo močno vznemirjal. Turistične agencije pričakujejo val odpovedi dopustov v Turčiji, zato se je v ponedeljek že sestel krizni stab največjih turističnih agencij, da bi izdelal alternativne ponudbe za vse tiste, ki so že rezervirali svoj poletni dopust v Turčiji. Za le-te obstaja zaenkrat tudi možnost, da si namesto v Turčijo izberejo vsako drugo destinacijo

v Sredozemlju, ureditev pa naj bi zasnovala za mesec julij in avgust.

Več težav je pričakovati pri turističnih agencijah, ki ponujajo dopuste izključno v Turčiji. Tudi ti medtem že razmišljajo o razsiritvi ponudbe na druge države, vendar bodo za to zaračunali prihodek za preključne rezervacije.

Vse agencije pa svojim strankam trenutno priporočajo, naj za nekaj časa počakajo z rezervacijami dopustov v Turčiji ker upajo, da se bo položaj medtem spet umiril.

Medtem ko so nekateri Avstrijci v zadnjih dveh dneh odpovedali svoj dopust v Turčiji, je na drugi strani očitno dosti ljudi, ki jih najnovejši dogodki v turističnih krajih očitno niso vznemirjali.

Tako je znana turistična agencija na Dunaju, ki prodaja izključno dopuste samo za Turčijo, sporočila, da je sicer preključilo rezervacijo okoli 40 ljudi, hkrati pa se je samo v ponedeljek in torek nad 200 novih odločil za dopust ob turski obali sredozemljanskega morja.

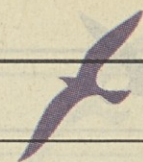

Visoko odlikovanje je prof. Güntherju Hödlu (desno) izročil deželni glavar Christof Zernatto. Slika: W. Fritz

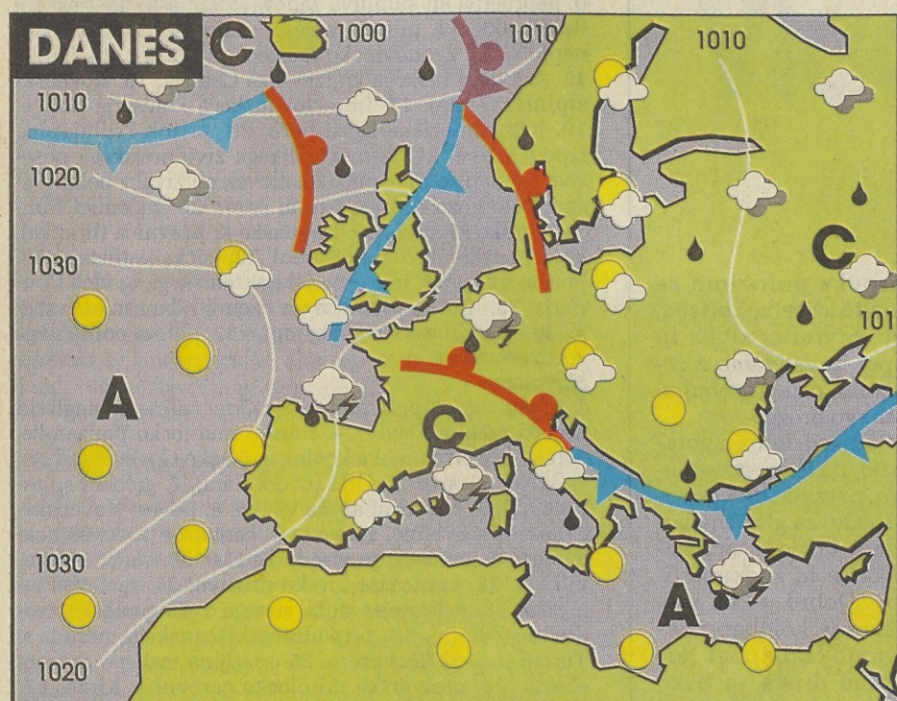
CELOVEC

Odlikovanje prof. Hödlu

CELOVEC - Redni univerzitetni profesor dr. Günther Hödl, vodja instituta za zgodovino na celovški univerzi in njen dolgoletni rektor, je te dni bil odlikovan z Avstrijskim častnim križom za zasluge za znanost in umetnost. Hödl je član Rektorke konference avstrijskih univerz, ki je pred leti izdelala kritično poročilo o položaju avstrijskih narodnostnih skupnosti in zaradi tega postala tarča nekvalificiranih napadov nekaterih koroških politikov in predvsem nemskonacionalnih sil.

EVROPA / VEČINOMA SONČNO

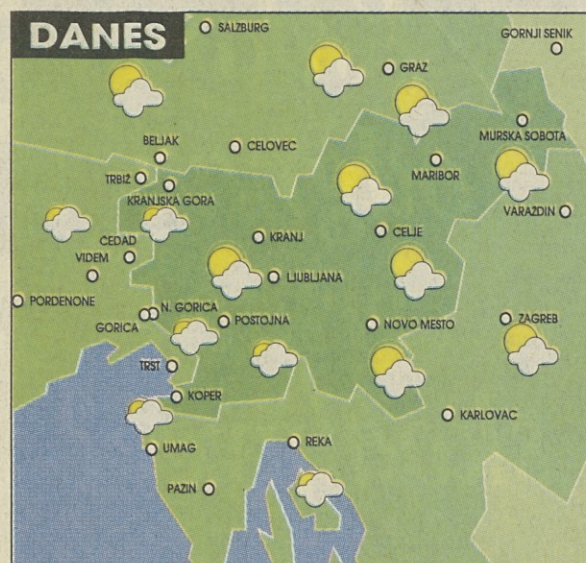
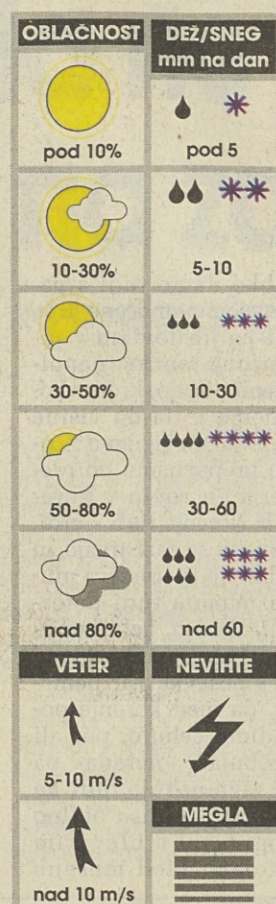

Vremenska slika

Nad srednjo in južno Evropo je območje enakomernega zračnega pritiska. Oslabljen frontalni val se zadržuje nad zahodnimi Alpami, srednjo Italijo in Jadranom. V visinah pritoka nad naše kraje s sibijski severozahodnimi vetrovi toplel in suh zrak.

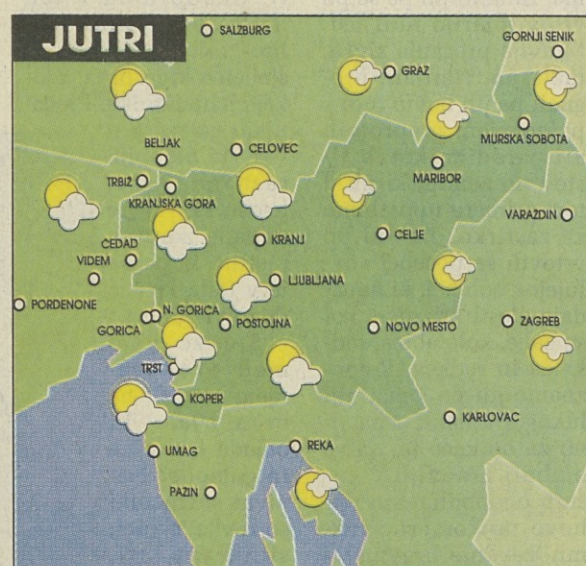

ALPE JADRAN / OB JADRANU BOLJ OBLAČNO

Slovenija:
Prevladovalo bo sončno vreme. Najvišje dnevne temperature bodo od 22 do 27°C.

Sosednje pokrajine:
V severni Italiji, Istri in v hrvaškem Primorju bo zmerno do pretežno oblačno, drugod bo sončno.

V Sloveniji:
Sončno in nekoliko topleje bo.

Obeti:
V petek se bo nadaljevalo sončno vreme.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI
Ceste v Sloveniji so večinoma suhe in normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih poteka tekoče.

JEZERA

O nastanku tektonskih jezer

DRAGICA MEDVESCEK

Začetek preučevanja jezer (limnologije) sega že v leto 1885. Osnove sodobne limnologije je postavil švicarski strokovnjak F. A. Farel, ki je preučeval Zenevsko jezero, rezultati raziskav pa so bili zbrani v obsežni monografiji o tem jezeru, izdani v treh delih. Fizična limnologija (kot ena od treh disciplin sodobne limnologije) preučuje nastanek jezerskih bazenov, njihovo obliko in relief, izhlapevanje, barvo in prosojnost jezerske vode, njeno gibanje ter vodno bilanco in zasipavanje jezer. Jezero imenujemo vsa, ko naravno poglabitev kopnega, napolnjeno z vodo. Glede na to, kako so nastala, se jezera delijo na tektonska, erozijska, akumulacijska in umetna.

Tektonska jezera so nastala zaradi zemeljskega udora na prelomnicah. Med ta jezera prištevamo znano Ontarijsko jezero v Kanadi, ki ima površino 18.941 km², Tanganjsko jezero (32.893 km²), Rudolfovsko jezero in jezero Njasa (30.800 km²) v Afriki, Bajkalsko jezero v Rusiji, njegova površina znaša 31.500 km², ter Ohridsko, Prespansko in Dojransko jezero v Makedoniji. Med tektonska jezera prištevamo tudi t. i. reliktna jezera (ostanke nekdanjih morij), ki so nastala zaradi dvigovanja terena na ozini, ki je delila zaliv od morja. Takšno je največje jezero na svetu - Kaspjsko jezero s površino 374.000 km² - in Aralsko jezero s površino 66.500

km². Naslednja skupina so vulkanska jezera - z vodo napolnjeni kraterji ugaslih ognjenikov (Kratersko jezero v ZDA, katerega premer znaša 8 km, globoko pa je 650 m). Nekatera jezera te vrste so nastala tako, da je lava pregradila rečno dolino (Viktorijsko jezero v Afriki, s površino 68.100 km²). Podoben je tudi nastanek jezer, pri katerem je ob močnem potresu velika masa zemlje in sten zdrsnila v rečno dolino, jo pregradila in preprečila odtok vode. Največje tako jezero je Saresko jezero v Pami-rju. T. i. meteoritska jezera so nastala v kraterjih, ki so jih naredili meteori. Tipični predstavnik meteoritskih jezer je jezero Chab v tundri, na skrajnem severu polotoka Labrador.

Bajkalsko jezero v Rusiji

TEMPERATURE ALPE JADRAN včeraj ob 8. in ob 14. uri	TEMPERATURE PO EVROPI včeraj ob 8. in ob 14. uri
LIUBLJANA..... 11/20	HELSINKI..... 10/20
TRST..... -/-	STOCKHOLM..... 9/22
CELOVEC..... -/-	KÖBENHAVN..... 11/22
BRNIK..... 10/20	MOSKVA..... 9/20
MARIBOR..... 14/20	BERLIN..... 10/18
CELJE..... 10/20	VARŠAVA..... 11/19
NOVO MESTO..... 12/19	LONDON..... 12/23
NOVA GORICA..... 18/25	AMSTERDAM..... 11/19
MUR. SOBOTA..... 12/20	BRUSELJ..... 9/19
PORTOROŽ..... 17/26	PARIZ..... 13/21
POSTOJNA..... 13/20	DUNAJ..... 10/18
ILIRSKA BISTRICA..... 11/22	MÜNCHEN..... 5/16
KOČEVJE..... 9/18	ZÜRICH..... 8/22
CRNOVELJ..... 9/19	ŽENEVA..... 14/27
SLOV. GRADEC..... 9/20	RIM..... 20/28
BOVEC..... -/-	MILAN..... 20/29
RATECE..... -/-	BEOGRAD..... 11/24
VOGLJ..... -/-	BARCELONA..... 18/26
KREDARICA..... -/-	BUKAREŠTA..... 14/26
VIDEM..... -/-	ISTAMBUL..... 17/23
GRADEC..... -/-	MADRID..... 16/27
MONOSTER..... -/-	LIZBONA..... 17/24
ZAGREB..... -/-	ATENE..... 21/27
REKA..... -/-	TUNIS..... 16/35
	MALTA..... 20/28
	KAIRO..... -/34

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzšlo ob 05.15 in zšlo ob 20.57. Dan bo dolg 15 ur in 42 minut. Luna bo vzšla ob 17.39 in zšla ob 02.04.
SETVENI KOLEDAR
Luna je v znamenju Strelca, elementa ognja. Negujete lahko sadno drevje in zelenjavo s plodovi.
TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA
Jezera: Blejsko 21°C, Bohinjsko 18,5°C.
Jadransko morje: Portorož NP, Koper 23,4°C, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica 21,9°C, Pulj NP, Losinj NP, Split 22°C, Hvar 22,5°C, Vis 22°C, Bar NP.
Reke: Mura (G. Radgona) 14,2°C, Sava (Radovljica) 13°C, Sava (Sentjakob) 14,4°C, Sava (Radece) 17,4°C, Savinja (Lasko) 15°C, Ljubljanska (Moste) 15,5°C, Bistrica (Sodražica) NP, Sora (Suha) 14,5°C, Iska NP.
PLIMOVANJE
Danes: ob 2.12 najnižje -46 cm, ob 8.48 najvišje 16 cm, ob 13.33 najnižje -9 cm, ob 19.41 najvišje 45 cm.
Jutri: ob 2.53 najnižje -55 cm, ob 9.33 najvišje 24 cm, ob 14.33 najnižje -9 cm, ob 20.26 najvišje 47 cm.

Horoskop

piše

Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4 : Preveč osebno ste vzeli besede, ki so bile namenjene vsem skupaj. To naj vam bo v opozorilo, da ne morete vedno narediti tako, kot ste si vi zamislili.

BIK 21-4/20-5 : Neprepana noč je pustila posledice in ne veste, česa bi se danes lotili oziroma, kako bi se izognili vsakršnemu delu, a da pri tem ne bi bili opazeni.

DVOJČKA 21-5/21-6 : Začetek dneva ni ravno bleščeč, vendar je nacr, ki ga imate v mislih prav gotovo nekaj, čemur se lahko veselite. Pripravite se na ostro nasprotovanje.

RAK 22-6/22-7 : Morda boste morali spreminjati ali celo odpovedati svoje načrte za današnji dan zaradi nenadne vesti, ki bo razburila prene-kateno osebo, za vas pa pomeni dobro novico.

LEV 23-7/23-8 : Veliko prednost pred tekme-cem v službi ste si nabrali že včeraj, zato se danes ne smete svojeglavo odločati, saj se vedno potrebujete privoljenje nadrejenega.

DEVICA 24-8/22-9 : Jutro obeta ponovitve ali nadaljevanje včerajšnjih prijetnih trenutkov, zato bo najboljša, da danes zanemarite vse podrobnosti, ki vas sicer spravljajo ob zivce.

TEHTNICA 23-9/22-10 : Spoznali boste osebo, ki vas bo skoraj dobesedno spravila na kolena in že po kratkem pogovoru boste položili orožje ter priznali premoč.

SKORPIJON 23-10/22-11 : Se danes se počutite v devetih nebesih sprico popularnosti, ki ste jo dosegli včeraj, toda ne pričakujte, da sedaj lahko odložite delo in zaspite na lovrih uspeha.

STRELEC 23-11/21-12 : Nekdo vas bo prosil za nasvet v zvezi z denarjem in čeprav to neradi priznavate mu odkrito povejte, da imate že s svojimi finančnimi dovolj problemov.

KOZOROG 22-12/20-1 : Če se odpravljate na pot, se pred odhodom ponovno preprčajte ali ste s seboj vzeli vse potrebno, sicer vam bo slaba volja pokvarila vsakršno veselje.

VODNAR 21-1/19-2 : Predhodno ne nacrtnite ničesar, saj bodo prav ideje, ki vam bodo v trenutku padle na pamet, tiste, ki bodo dale najboljše rezultate. Počakajte na preblisk.

RIBI 20-2/20-3 : Vaša dobronamernost in zakopana sekira bo že navsezgodaj naletele na negativen odziv. In sicer zato, ker vam po vašem temperamnetnem izbruhu ne verjamejo v celoti.

ITALIJA / SPODBUDNA NAPOVED

Italija bo z vrtino v Otrantskih vratih postala 3. proizvajalka nafte Evrope

Agip pa bo z lahkoto prodajal svoje tehnološke storitve drugim državam

BARI - Dan po tiskovni konferenci Guglielma Moscata, predsednika naftne delniške družbe Agip, ki je sredstva javnega obveščanja seznanil z odkritjem bogatega pod-morskega naftnega polja v Otrantskih vratih, se je marsikdo začel spraševati, kaj bo to pomenilo za Italijo in njen gospodarski vzpon. Po vsemu sodeč je na tem območju za 120 milijonov ton nafte in plina, tako da bi po postavitvi se dveh plavajočih naftnih plosčadi Italija postala tretja proizvajalka nafte v Evropi za Norveško in Veliko Britanijo. Finančno pa bi imela še večje koristi, saj v Otrantskih vratih niso odkrili težke nafte nafte severnomorskega tipa, temveč lažjo nafto savdskega tipa, tako imenovano »arabian light«, ki stane 16 dolarjev za sod. V prvi fazi naj bi naftna družba Agip zaslužila 2 tisoč milijard lir, ko bodo namestili se dve vrtni plosčadi, se bo znesek povzpela na 26 tisoč milijard lir. To je bajna vsota, ki bi ob preudarnem gospodarjenju

pomenila pravi razcvet ne samo za apulijsko, temveč za vse italijansko gospodarstvo. Nic čudnega torej, da je nadškof iz Lecceja msgr. Cosmo Francesco Ruppi včeraj izjavil, da je srečen ob tem odkritju, a je obenem poudaril, da bodo vsi budno pazili, da ne bi »bogastvo našega morja prineslo nesrečo in žalost našemu ljudstvu«. Teh nadškofovih skrbni pa nima vodstvo Agipa, ki bo poleg drugega s tem odkritjem lahko se lažje prodajalo svoje storitve drugim državam. Resnici na ljubo ima Agip že dolge izkušnje pri globokomorskih vrtnah. V začetku osemdesetih let je tedanja tehnologija drugih naftnih družb omogočala vrtno le na območjih, kjer morje ni bilo globlje od 200-300 metrov. Družba Agip pa je že tedaj bila v stanju, da vsaj poskusno uredi se globlje vrtno. Svoj tehnološki vzpon je italijanska naftna družba začela leta 1959 s prvo podmorsko vrtino v Evropi, in sicer pri Geli, kjer je bilo morje globoko 10 metrov.

Iste leta so italijanski tehniki odprli prvo »offshore« vrtino Bargan-Sar 1 v Perzijskem zalivu. V obdobju od leta 1959 do leta 1967 so uspeli uresničiti vrtno v 25-metrski morski globini. Leta 1968 se je Agip odločil za plavajočo vrtno plosčadi, tako da so kmalu dosegli 80 in 120 metrov. V obdobju od leta 1976 do leta 1979 je Agip kot družabnik Sea Gap Group začel s svojimi globokomorskimi vrtnami pred obalami Konga, kjer jim je uspelo sveder zariti v 1354-metrsko dno, kar je bil pravi rekord. V naslednjih letih si je Agip pridobil izkušnje s poskusnimi vrtnami v južnem Jadrnu, v Jonskem morju in v Mehiskem zalivu. Sedanja vrtna se nahaja na 850-metrskem dnu, naftno polje pa 3500 metrov globlje. Ob vsem tem ni čudno, da se vedno več držav odloča za najem Agipovih vrtnih plosčadi in tehnologije, Kazahstan je prav Agipu naročil poskusne vrtno v Kaspiskem morju.

ZDA / NOVI »RAZPARAČ«

Boječ in sramežljiv vrtnar priznal policiji umor 20 prostitutk

Aretirali so ga po naključju zaradi banalnega prometnega prekrška

NEW YORK - Pro-metni prekršek je newyorskimi policiji omogočil odkritje sramežljivega in boječega morilca, ki ne bi storil hudega niti muhi, a je priznal več umorov kot Jack Razparac. 34-letni belopoliti vrtnar Joel Rifkin je imel dve strasti: rože in zenske. Rožam je uspel govoriti, zenskam pa ne, tako da je obiskoval le prostitutke. Brez njih ni uspel živeti, zato jih je prekomerno sovražil. To je povedal policiji, ki ga je ustavila, ker njegov kombi ni imel registrske tablice, v njem pa so odkrili razpadajoče trpo nekega dekleta. »Jaz sem jo ubil, bila je počestnica in je samo ena od tistih. Takih sem ubil najmanj dvajset«, je povedal zaprepačenim policistom. Preiskovalci so do sedaj ugotovili istovetnost le dveh Rifkinovih zrtv in sedaj skrbno preverjajo seznam 18 prostitutk, ki so izginile v zadnjih petih letih. Morilcevi spomini pa so skrajno zmeneženi, saj v enem primeru navaja le ulico, kjer je srečal zrtve, v drugem primeru opisuje obraz, v tretjem obleko... Svoje zrtve je po spolnem obečevanju zadavil ali zadušil z vzglavnikom. Izbral je le belke, včasih tudi azijske, v nobenem primeru črke. Orožja ni uporabljal, ker ga moti kri.

Joela Rifkina so aretirali v noči na ponedeljek na longislandski avtocesti, potem ko ga je prestregla policijska izvidnica. Kombi se na policijske pozive ni ustavil, Rifkin pa ni pritisnil na plin. Zacelo se je neverjetno zasledovanje s hitrostjo 50 kilometrov na uro, dokler ni kombi končal v drog elektricne razsvetljave. »Lz prtljavnika je prihajal neverjeten smrad«, je povedal agent Ruane. »Kaj imate notri, morda truplo?«, je v salu pristavil agent in se takoj zgrozil, ko je dvignil odojo in zagledal truplo dekleta, ki je bilo ubito pred tremi dnevi. Joel Rifkin je toliko casa porabil, da je postal primeren kraj na podeželju, kjer bi zagrebel truplo umorjene. Ko so ga prestregli, je hotel dokončati svoj posel, saj je imel v kombiju lopato in kramp. Agentom je povedal, da je trupla deklet »poskril« po treh ameriških zveznih državah: New York, New Jersey in Connecticut. Nekateri je vrigel zaprte v naftne sode v reko Hudson, eno v prekop Coney Islanda, drugo na smetišče mesteca Somers. V East Meadowu, mali občini Long Islanda, kjer je Rifkin stanoval z materjo in sestro, nihče ne more verjeti, da je njihov bogaboječ in sramežljiv občan večkratni morilec. »Bil je zelo lepo vzgojen, saj mi je pomagal nositi torbo, ko sem se vracala z nakupov«, je povedala nekdašnja sosedka.